

VI FÖR SVERIGE FRAMÅT!

Kommitté 7:

**Välfärd, socialfrågor,
socialförsäkringar, pensioner,
jämställdhet**

Centerpartiets partistämman 26-29 september 2019

1 **KOMMITTÉ 7 - VÄLFÄRD, SOCIALFRÅGOR,** 2 **SOCIALFÖRSÄKRINGAR, PENSIONER, JÄMSTÄLLDHET**

3 [7.1](#), [7.2](#), [7.3](#), [7.4](#), [7.5](#): Pension 4

5 7.1.1 att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som arbetar med en förbättring av
6 grundpensionen.

7 7.2.1 att det sammanlagda ansökningsbara beloppet från pensionsmyndigheten ska hållas över
8 nivå för fattigdomsgränsen

9 7.2.2 att rundgången mellan myndigheter slopas för pensionsinkomster under 15 000kr i
10 månaden efter skatt och ev. utjämnings av skatteintäkter hanteras direkt mellan den berörda
11 kommunen och pensionsmyndigheten med hjälp av en redovisning från skatteverket m.a.p. de
12 skattebelopp som den skattefria delen av inkomsten ger upphov till.

13 7.3.1 att utreda detta förslag om ett nytt pensionssystem som inte är åldersbundet utan grundar
14 sig på arbetstimmar i yrkeslivet.

15 7.4.1 att centerpartiet snarast ska initiera en översyn av hela pensionssystemet och starta en
16 bred diskussion om pensionssystemet i hela samhället

17 7.5.1 att centerpartiet initierar en genomgripande översyn av pensionssystemet,

18 7.5.2 att översynen sker öppet för ökad kunskap och insikt om dess konsekvenser

19 **Partistyrelsens yttrande:**

20 Flera motionärer lyfter att många pensionärer inte har tillräckligt med pengar över för mat när
21 räkningar, hyran och andra utgifter är betalt. Pengarna räcker inte till grundläggande behov.
22 Centerpartiet står bakom pensionsöverenskommelsen där beslut fattats om höjd
23 garantipension, höjt bostadstillägg och samtidigt ett bibehållet respektavstånd till de som
24 arbetat ett helt liv men med låg lön. Centerpartiet har stämmobeslut på att det behövs en
25 översyn av äldres kostnader och ersättningar. Det är viktigt också ur jämställdhetssynpunkt
26 eftersom de flesta med låg pension är ensamstående kvinnor. Vi står även bakom beslutet om
27 lika skatt på inkomst av arbete och pension.

28 Några motionärer vill att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som arbetar med en förbättring
29 av grundpensionen. Ytterligare motionärer vill att Centerpartiet initierar en genomgripande
30 översyn av pensionssystemet. Pensionsgruppen, där Centerpartiet är representerade, arbetar
31 kontinuerligt med frågor som rör hur vi ska förbättra pensionssystemet. I Pensionsgruppen
32 pågår även arbete med grundpensionen. Centerpartiet är representerat i pensionsgruppen.

33 Pensionsgruppen är en parlamentarisk arbetsgrupp bestående av representanter för de partier
34 som stod bakom 1994 års pensionsöverenskommelse. Gruppen har till uppgift att
35 kontinuerligt se över pensionssystemet och att vårda och utveckla
36 pensionsöverenskommelsen. Besluten som fattas i Pensionsgruppen fattas i konsensus och
37 kommuniceras inte innan enighet uppnåtts. Den relativt nyligen genomförda

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 38 pensionsöverenskommelsen måste få träda i kraft fullt ut med alla delar den innefattar innan
39 en ny översyn är aktuell.
- 40 Pensionssystemet är nyligen utrett och resultatet blev de nio punkterna i överenskommelsen
41 från december 2017. Partistyrelsen instämmer i att pensionssystemet behöver förbättras och
42 det arbetet pågår eftersom Pensionsgruppen nu är i färd med att genomföra dessa nio punkter
43 den ena efter den andra. Ytterligare utredningar är således inte aktuella just nu. Det arbete
44 som pågår i Pensionsgruppen för förbättringar av pensionärens ekonomi fortlöper med tydligt
45 fokus på ekonomiska förbättringar för de som har det sämst ställt ekonomiskt.
46 Pensionsgruppens arbete kommuniceras i största möjliga mån givet förutsättningarna.
- 47 Centerpartiet verkar för en rad förbättringar för pensionärens ekonomi. Centerpartiet står
48 bakom att höja grundpensionen, dvs garantipensionen och bostadstillägget. Det är viktigt
49 också ur jämställdhetssynpunkt eftersom de flesta med låg pension är ensamstående kvinnor.
50 Centerpartiet står bakom pensionsöverenskommelsen där beslut fattats om höjd
51 garantipension och samtidigt ett bibehållet respektavstånd till de som arbetat ett helt liv men
52 med låg lön. Vi står även bakom beslutet om lika skatt på inkomst av arbete och pension.
- 53 Det finns ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha en viss summa
54 kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg m.m. är betalt. Maxtaxan ska sedan
55 finnas för att garantera att det finns ett tak på utgifterna. Men utöver detta finns flera utgifter
56 som inte ingår i maxtaxan och förbehållsbeloppet. Det varierar mellan kommunerna vilka
57 kostnader de har för vissa nödvändiga trygghetssystem för den äldre. Centerpartiet har
58 stämmobeslut sedan tidigare på att det behövs en översyn av äldres kostnader och
59 ersättningar. Nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och
60 förbehållsbelopp behöver ses över.
- 61 Centerpartiet instämmer i motionens intentioner och har beslut på att se över försörjningsstöd
62 och att det arbete som pågår i Pensionsgruppen för en förbättring av pensionärens ekonomi
63 fortlöper med tydligt fokus på ekonomiska förbättringar för de som har det sämst ställt
64 ekonomiskt.
- 65 Ytterligare en motion lyfter att många pensionärer lever i fattigdom och att det med dagens
66 system inte går att söka medel i våra trygghetssystem över den nivå som enligt många
67 benämns som EU:s fattigdomsgräns. EU:s fattigdomsgräns, vilken det ofta hänvisas till, är
68 inte fullt applicerbar på olika länder, men oaktat det faktum att fattigdomsgränsen är ett
69 trubbigt begrepp så är det många pensionärer i Sverige som inte har tillräckligt med pengar
70 över för mat när räkningar, hyra och andra utgifter är betalda.
- 71 Motionären tar även upp att det är onödigt mycket ”rundgång”, det vill säga
72 administration/ansökningsförfaranden hos olika myndighetsinstanser för att erhålla
73 ekonomisk ersättning vid pensionsinkomster under 15000 kr. Motionären menar att detta
74 skulle kunna hanteras direkt mellan den berörda kommunen och pensionsmyndigheten genom
75 en redovisning av de skattebelopp som den skattefria delen av inkomsten ger upphov till.
- 76 Partistyrelsen anser att det kan riskera att leda fel att sätta en fast nivå, då den disponibla
77 inkomsten är väldigt beroende av prisutveckling i övrigt i samhället. Partistyrelsen instämmer
78 dock i motionens intention att förbättra situationen för landets pensionärer, framförallt de med
79 låga pensioner, och avser fortsätta arbeta i den riktningen.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

80 En motion lyfter frågan om pensionsålder och att människor med fysiskt krävande arbeten är
81 utslitna i kroppen och inte orkar arbeta lika länge som människor inom tjänstemannayrken.
82 Människor i lågavlönade yrken, exempelvis omvårdnadsyrken får ofta en låg pension och
83 hamnar i fattigdom som äldre. Motionären föreslår att vi inför en livsarbetstid, exempelvis
84 7.21 000 timmar med en flytande pensionsålder istället för en fast sådan. Enligt det förslag
85 som tagits fram i den blocköverskridande pensionsöverenskommelsen höjs den lägsta åldern
86 för att ta ut allmän pension från 61 till 62 år, nästa år. Samtidigt höjs LAS-åldern, från 67 till
87 68 år. 2023 höjs lägstaåldern för allmän pension ytterligare ett år till 63 år. Samtidigt höjs
88 gränsen för garantipension från dagens 65 till 66 år, samt rätten att ha kvar sin anställning som
89 då blir 69 år. 2026, höjs gränserna för både allmänpension och garantipension med ännu ett
90 år, till 64 respektive 67 år. Människor som haft ett hårt och långt arbetsliv och inte orkar
91 arbeta längre kommer fortfarande ha möjlighet att gå i pension tidigare, så länge man uppnått
92 lägsta åldern.

93 Centerpartiet står bakom den höjda pensionsåldern i pensionsöverenskommelsen. Livslängden
94 har ökat i Sverige sedan dagens pensionsålder beslutades och pensionerna måste räcka allt
95 längre. Vi är friskare och kan arbeta längre än tidigare. För att upprätthålla bra pensioner
96 behöver arbetslivet förlängas och bli mer hållbart. Därför höjs alla pensionsåldergränser och
97 motsvarande åldersgränser i trygghetssystemen och följer medellivslängden.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet inom ramen för Pensionsgruppen aktivt fortsätter arbeta för att förbättra pensionssystemet och pensionärers ekonomi, med tydligt fokus på ekonomiska förbättringar för de som har det sämst ställt ekonomiskt, samt vårdar och utvecklar pensionsöverenskommelsen.

98

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.1

7.2

7.5

99

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.3

7.4

100

101 [7.6:](#) Det svenska pensionssystemet

102 7.6.1 att en kronjuvelsfond skapas som genom aktieplacering skyddar mot förlust av våra
103 bästa företag,

104 7.6.2 att avkastningen från kronjuvelsfonden går till statlig pension

105 **Partistyrelsens yttrande:**

106 AP-fonderna styrs övergripande med ett avkastningsmål. Dess styrelser utses av regeringen,
107 genom Finansdepartementet. Exempelvis första AP-fondens övergripande krav på
108 organisationen är att den på tio års sikt ska förvalta sin del av pensionskapitalet så att den
109 reala avkastningen blir minst 4 procent per år. Styrelsen bestämmer också hur stor finansiell
110 risk fonden bör ta.

111 För partistyrelsen är det viktigt att det är den reala avkastningen som ska vara målet eftersom
112 syftet är att skapa tillväxt för de som i slutändan ska gynnas, d.v.s. pensionärerna. Ett system
113 likt det motionären föreslår med ett generellt krav på investeringar i idag svenskägda företag
114 menar partistyrelsen skulle missa huvudsyftet med investeringarna. AP-fonderna måste ha
115 friheten att investera i bolag oavsett om aktieägarmajoriteten är svensk eller ej.

116

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.6

117

118

119 [7.7,](#) [7.8:](#) Seniorpolitiskt program

120 7.7.1 Att ge partistyrelsen i uppdrag att utse en arbetsgrupp som tar fram ett förslag till
121 heltäckande seniorprogram som antas av en partistämma inför valet 2022.

122 7.8.1 Att Centerpartiet tar fram ett heltäckande seniorprogram för beslut, senast på partiets
123 stämma 2021

124 **Partistyrelsens yttrande:**

125 Sverige är ett av världens bästa länder att åldras i. På många sätt är dagens seniorer lyckligt
126 lottade jämfört med tidigare generationer. Dagens pensionärer är mer sällan fysiskt utslitna,
127 de känner sig friskare och är mer aktiva än förr. Seniorers livserfarenhet och kompetens gör
128 att man i många fall arbetar lite längre. Då är man också en stor tillgång för samhället.

129 Centerpartiet ser de stora positiva och kreativa möjligheterna med att vara senior.

130 Åldersgruppen över 7.21 år växer, särskilt kraftig är ökningen för de som är över 7.61 år. År
131 2050 beräknas antalet 7.61-åringar och äldre fördubblas jämfört med idag. Det kommer att
132 ställa välfärden inför stora utmaningar. Centerpartiet startade under våren 2017 ett

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

133 seniornätverk för att extra belysa äldre frågor. Inför valet 2018 togs det fram ett dokument om
134 Centerpartiets seniorpolitik ”Trygghet och valfrihet”. Motionärerna vill att ett heltäckande
135 program tas fram av en speciellt utsedd arbetsgrupp för att bredda och fördjupa Centerpartiets
136 seniorpolitik inför valet 2022.

137 Seniornätverket driver äldre frågor aktivt. Seniornätverket har synliggjort seniorpolitiken och
138 uppmärksammat frågorna för bland annat partistyrelsen. Partistyrelsen ser ett behov av
139 fortsatt politikutveckling av seniorpolitiken både löpande och i några av de befintliga
140 stämmoprogrammen, dvs i befintlig struktur för arbetet men med större tyngd på
141 seniorpolitik. Stämmoprogrammen fokuserar på politikområden som av olika skäl prioriteras
142 inför respektive stämma. Beslut om vilka politiska program som tas fram fattas av
143 partistyrelsen innan partistämmorna. Partistämman bör inte besluta om vilka program som ska
144 tas fram, utan det är istället något som partistyrelsen avgör inför varje stämma.

145 Det kan finnas behov av att uppdatera vissa delar av seniorpolitiken, eller hela, redan innan
146 nästa partistämma, som enskilt område eller som en del i bredare reformprocesser. Men
147 partistyrelsen förordar att detta arbete sker inom befintlig struktur och arbetssätt, vilket
148 innefattar seniornätverket.

149 Partistyrelsen anser att seniorpolitiken behöver fördjupas och breddas men inte att en
150 arbetsgrupp utses.

151

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:
att Centerpartiets seniorpolitik fördjupas och breddas inför nästa partistämma.

152

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.7

7.8

153

154 [7.9](#), [7.10](#), [7.11](#): Pension och längre arbetsliv

155 7.9.1 att den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension,
156 allmän som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, kan samlas och ge en total
157 bild av den intjänade pensionen.

158 7.9.2 att de olika avtalsområdena för tjänstepension harmoniseras beträffande intjänandeår,
159 möjligheter att välja hur kapitalet ska placeras, efterlevandeskydd, utbetalningstider och ålder
160 för automatisk utbetalning.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

161 7.9.3 att skapa möjlighet för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut en
162 deltidspension.

163 7.9.4 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar arbeta
164 deltid efter 65 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension.

165 7.10.1 att skapa möjligheter för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut
166 delpension.

167 7.10.2 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar deltid
168 efter 65 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension.

169 7.10.3 att tillämpningen av diskrimineringslagen mot äldre skärps.

170 7.10.4 att diskrimineringslagen utökas med en skyldighet för företag att göra speciella
171 utvecklingsplaner för äldre arbetskraft som t ex i Tyskland.

172 7.11.1 att det görs möjligt att välja aktier i premiepensionssystemet.

173

174 **Partistyrelsens yttrande:**

175 Motionärerna lyfter frågan om pensionsportalen minpension.se och huruvida tillräckligt med
176 information finns där. På minpension.se kan man få en överblick av sin kommande pension
177 och göra individuella prognoser. Motionärerna vill att minpension.se utvecklas och att all
178 intjänad pension, allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas
179 på minpension.se och att en total bild av den intjänade pensionen ges. Redan idag är så fallet,
180 nästintill alla tjänstepensionsbolag rapporterar in till minpension.se. Tanken med portalen
181 minpension.se är att den ska erbjuda så komplett information som möjligt och mängden
182 tjänstepensionsbolag som rapporterar in till minpension.se har därför konstant ökat. Idag är
183 det enbart ett fåtal bolag som inte rapporterar till portalen.

184 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att informationen på minpension.se bör ge en
185 heltäckande överblick över pensionen. Med den goda utveckling som hittills varit är
186 informationen nästintill komplett. Det ligger redan idag i pensionsbolagens intresse att
187 rapportera in till Minpension.se och utvecklingen går snabbt i rätt riktning. De krav som
188 motionären ställer i första att-satsen är således att betrakta som uppfyllda.

189 En motionär tar upp möjligheten att införa aktier i premiepensionssystemet. Premiepensionen
190 är den lilla del av pensionssystemet där det är möjligt att välja själv hur pengarna ska placeras.
191 Därför har just premiepensionen varit viktig för Centerpartiet att värna i förhandlingar.

192 Motionären vill lägga till möjligheten i Premiepensionssystemet att själv välja vilka aktier
193 man väljer att spara i, det vill säga att inte gå omvägen via fondförvaltare om man inte vill.
194 Att ha en ren aktieportfölj istället för fonder i premiepensionssystemet fungerar inte om
195 hänsyn ska tas till de krav och kontrollsystem som idag finns. Det pågår dessutom ett viktigt
196 arbete i att förbättra dessa system för att minska risken för att oseriösa fonder letar sig in i
197 premiepensionssystemet.

198 Fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår från en människas ålder och som kan leda
199 till diskriminering har blivit allt vanligare. Vi har ett stort behov av människor med erfarenhet
200 och kompetens på svensk arbetsmarknad, vi är friskare och lever längre och som en följd av

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

201 detta har vi tagit beslut om höjd pensionsålder. Vi lever allt längre men den som söker nytt
202 jobb i medelåldern märker att det ofta är svårare. Åldersdiskriminering är negativ för tillväxt
203 och välfärd. Det skapas inlåsningseffekter, människor vågar inte söka nytt jobb, vilket också
204 för den enskilde ger känslan av att inte vara behövd. Företag går miste om arbetskraft och
205 människor blir arbetslösa. Vi behöver arbeta längre för att klara vår välfärd. Vi har inte råd att
206 låta fullt arbetsföra människor med erfarenhet och kompetens och dessutom en vilja och ork
207 att arbeta inte får den möjligheten. Det är slöseri på alla sätt för vårt samhälle. Partistyrelsen
208 delar uppfattningen att åldersdiskriminering ska motverkas.

209 Diskrimineringslagstiftningen grundar sig på sju diskrimineringsgrunder där ålder är en av
210 dem. Dagens diskrimineringslagstiftning gällande ålder anser partistyrelsen är väl avvägd.
211 Partistyrelsen ser inte att just diskrimineringsgrunden ålder bör skärpas mer än någon av de
212 andra diskrimineringsgrunderna.

213 Att lagstifta om en skyldighet gentemot företag gällande utvecklingsplaner för äldre anser
214 partistyrelsen inte hör hemma i diskrimineringslagstiftningen utan istället i arbetsrätten. Dock
215 vill Centerpartiet inte lagstifta om ytterligare krav och regler på företagen.

216 Pensionssystemet är flexibelt i hur man tar ut sina pengar. Från 61 får man ta ut vilka delar
217 man vill till sin dödsdag. Alla tjänstepensioner är redovisade i Minpension.se utom
218 någon/några specialfall. Direktspara i aktier i PPM har diskuterats men det har avslagits då det
219 är ytterst få/ingen som har uttryckt intresse. Det ställer helt andra krav på fondtorget, kontroll,
220 information, värdesäkring etc. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att förbättra
221 möjligheterna för äldre att arbeta i allmänhet och då ingår även möjligheterna till att arbeta
222 deltid. Att ta ut pension på deltid är redan möjligt.

223 Motionärerna vill att de olika avtalsområdena för tjänstepension harmoniseras mer
224 beträffande intjänandear, möjligheter att välja hur kapitalet ska placeras, efterlevandeskydd,
225 utbetalningstider och ålder för automatisk utbetalning. Det är parterna som bestämmer hur de
226 ska förvalta tjänstepensionen. Vissa arbetsgivare överlåter helt till arbetstagaren att bestämma
227 det. Det är en viktig del i parternas ansvar att hantera tjänstepensionen och där ska staten inte
228 lägga sig i. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning men är av uppfattningen att
229 parterna ska fortsätta att ansvara för hur tjänstepensionsavtalen utformas.

230

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.9.3 att skapa möjlighet för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut en deltidspension.

7.9.4 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar arbeta deltid efter 65 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension.

7.10.1 att skapa möjligheter för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut delpension

7.10.2 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar deltid efter 65 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension.

231

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.9.1

232

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.9.2

7.10.3

7.10.4

7.11.1

233

234 [7.12: Fondförvaltares avgifter](#)

235 7.12.1 att fondens kapital är värdesäkrat för inflation innan förvaltningsavgift får tas ut

236 **Partistyrelsens yttrande:**

237 Motionären tar upp hur fondförvaltares avgifter bör regleras. Motionären föreslår att
238 förvaltningsavgiften får tas ut på den reella tillväxten dvs först när fondens kapital
239 kompenseras för penningvärdesförsämringen.

240 Den 1 november 2018 infördes efter riksdagsbeslut nya regler för ett tryggare fondtorg. De
241 nya reglerna innebär bland annat att en fondförvaltare måste ansöka hos Pensionsmyndigheten
242 om att kunna teckna ett fondavtal. De måste också uppfylla nya krav för att få vara med inom
243 premiepensionens fondtorg. Några av kraven är ett minsta förvaltad kapital per fond utanför
244 premiepensionen, krav på verksamhetshistorik för fondförvaltaren samt relevant och
245 sammanhållen avkastningshistorik för en fond.

246 De bedrägerier som under senare år har uppdragats är förkastliga och det är bland annat mot
247 denna bakgrund som steg tas mot ett mer robust pensionssystem. Partistyrelsen anser dock
248 inte det rimligt att från staten tvinga fram värdesäkrat pensionskapital. Varken för de statliga
249 AP-fonderna eller fristående aktörer på PPM-torget. En värdetillväxt på tillgångar som ligger
250 över den ränta som är möjligt att erhålla kräver risktagande. En betydande del av
251 pensionskapitalet är placerat i aktier vars värde i huvudsak bestäms av det underliggande
252 värdet på företagen, inte på inflation. Placering i aktier genomförs dels för att få riskspridning,

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

253 dels i syfte att uppnå en större värdetillväxt än exempelvis om alla medel var placerade i
254 garanterade ränteobligationer. Men aktiehandel medför även risk. Detta ska den kund som
255 placerar sina pengar i aktier vara medveten om. Ett inflationssäkrat pensionskapital skulle
256 även medföra orättvisor mellan de som väljer ett mer säkert (räntor) och osäkert (aktier)
257 tillgångsslag. Exempelvis är inflationen idag avsevärt högre än många ränteplaceringar.

258 För närvarande ses det över hur PPM ska kunna komma med bättre vägledning/råd till
259 placerare i PPM.

260 Partistyrelsen menar att det har varit ett viktigt steg att införa ett tryggare fondtorg liksom att
261 det är viktigt med fortsatt god konsumentupplysning gällande risker med olika finansiella
262 placeringar.

263

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.12

264 [7.13: Åldersdiskriminering](#)

265 7.13.1 att ge uppdrag till Centerpartiets partistyrelse att arbeta för att Centerpartiet verkar för
266 att åldersdiskriminering i arbetslivet motverkas med avsikten att bättre utnyttja äldres
267 erfarenhet.

268 **Partistyrelsens yttrande:**

269 Fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår från en människas ålder och som kan leda
270 till diskriminering har blivit allt vanligare. Vi har ett stort behov av människor med erfarenhet
271 och kompetens på svensk arbetsmarknad, vi är friskare och lever längre och som en följd av
272 detta har vi höjt pensionsåldern. Trots detta så har åldersdiskrimineringen i arbetslivet ökat.
273 Vi lever allt längre men den som söker nytt jobb i medelåldern märker att det ofta är svårare.
274 Åldersdiskriminering är negativ för tillväxt och välfärd. Det skapas inlåsnings effekter,
275 människor vågar inte söka nytt jobb, vilket också för den enskilde ger känslan av att inte vara
276 behövd. Företag går miste om arbetskraft och människor blir arbetslösa. Motionären vill att
277 Centerpartiet verkar för att åldersdiskriminering i arbetslivet motverkas med avsikten att
278 bättre utnyttja äldres erfarenhet.

279 Centerpartiet ser allvarligt på åldersdiskrimineringen i arbetslivet och bifaller därför
280 motionen. Vi behöver arbeta längre för att klara vår välfärd. Vi har inte råd att låta fullt
281 arbetsföra människor med erfarenhet och kompetens och dessutom en vilja och ork att arbeta
282 inte får den möjligheten. Det är slöseri på alla sätt för vårt samhälle.

283

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att åldersdiskriminering i arbetslivet motverkas med avsikten att bättre ta tillvara äldres erfarenhet.

284

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.13

285

286 [7.14](#), [7.15](#): Barnbidrag

287 7.14.1 att se över vilka som bör ha rätt till barnbidrag t ex hög vs låginkomsttagare.

288 7.14.2 att utreda samhällseffekten av att ge fler än tre barn barnbidrag

289 7.15.1 att flerbarnstillägget i barnbidraget avskaffas

290 7.15.2 att de medel som sparas istället används för utökad bidrag till ensamstående föräldrar i
291 ekonomisk utsatthet och riktade bidrag till skolor med stor andel underkända elever

292 **Partistyrelsens yttrande:**

293 Barnbidrag är ett ekonomiskt stöd som automatiskt betalas ut till föräldrar som bor och har
294 barn i Sverige. Ett behovsprövat barnbidrag är en fråga som emellanåt kommer upp i
295 debatten. Motionären vill att reglerna ses över för hur barnbidraget skall användas och vilka
296 som det skall delas ut till. Det finns många aspekter att beakta vid en översyn av hur
297 barnbidraget betalas ut, t.ex. vid tvister i samband med separationer då kvinnan ofta hamnar i
298 ekonomiskt trångmål och barnbidraget utgör en viktig del av en ofta liten inkomst.

299 Samtidigt är det många hushåll som får barnbidrag som har stora ekonomiska resurser. Det är
300 viktigt att träffsäkerheten i våra trygghetsförsäkringar beaktas. Men att administrera
301 inkomstkontroll är kostsamt. Skattesystemet är progressivt vilket innebär att den som tjänar
302 mer också betalar en större del av sin lön i skatt. Vid en viss inkomstnivå tillkommer statlig
303 skatt ovanpå kommunal- och landstingsskatt och för de som tjänar ytterligare lite till
304 tillkommer värnskatt. Samtidigt trappas jobbskatteavdraget ned på högre inkomster.
305 Människor med hög inkomst bidrar i hög grad till den gemensamma välfärden där
306 barnbidraget ingår. Välfärdssystemet innefattar både transfereringar som syftar till att utjämna
307 mellan olika inkomstkikt, som bostadsbidrag och ekonomiskt bistånd, och andra som
308 omfördelar resurser mellan generationer och bidrar till en önskad samhällsutveckling. Till
309 dessa hör bland annat barnbidrag, subventionerad sjukvård och gratis utbildning. Att alla
310 oavsett inkomst behandlas lika och har samma sociala rättigheter långsiktigt garanterar viljan
311 att bidra till den gemensamma välfärden.

312 En av motionärerna tar upp aspekten av att minska befolkningstillväxten. I Sverige vill vi ha
313 en befolkningstillväxt för att klara den gemensamma välfärden. Att med medel som

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

314 barnbidraget försöka att minska befolkningstillväxten i ett land som Sverige är inte rätt väg att
315 gå anser partistyrelsen.

316 Flerbarnstillägget betalas automatiskt ut om du redan får barnbidrag för minst två barn. För att
317 en befolkning i ett utvecklat land ska behålla sin numerär krävs att varje kvinna i snitt föder
318 2,1 barn (oaktat migrationseffekter). I Sverige väntas barnafödandet ligga stilla på 1,9 barn
319 per kvinna till 2030 (FN:s rapport World Fertility Patterns 2015). I Sverige är inte
320 begränsning av födslar aktuellt. De familjer som har fler än tre barn är förhållandevis få och
321 partistyrelsen anser att systemet med barnbidrag till familjer med fler än tre barn bör behållas.
322 Idag finns möjligheten att välja vem av föräldrarna som ska ta emot barnbidraget. Vi har delat
323 barnbidrag i dag och det är möjligt att överlåta sin andel till den andre föräldern.

324

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.14

7.15

325

326 [7.16](#), [7.17](#): Grundtrygghet

327 7.16.1 att utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet,
328 förslagsvis baserat på två basbelopp: Det ena till tak över huvudet (c:a 3 600 kr per månad)
329 och Det andra till mat för dagen (c:a 121 kr per dag)

330 7.17.1 att Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd,
331 socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis
332 kan ersättas med ett grundtrygghetssystem

333 7.17.2 att de sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv
334 grundtrygghetsmodell

335 7.17.3 att grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare
336 inkomster

337 7.17.4 att ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid

338 **Partistyrelsen yttrande:**

339 Dagens socialförsäkringssystem är inte perfekt och det kan även uppfattas krångligt. Bland
340 annat sågs våra trygghetsförsäkringar över i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen
341 2015. Den grundtrygghetsersättning som motionären beskriver är något som Centerpartiet vill
342 undvika eftersom vi tror på människors individuella styrka och att vi alla är individer med
343 skiftande behov. Centerpartiet tror inte på en utformning liknande ”medborgarlön”. Ett försök
344 med grundtrygghet är genomfört i Finland och det har inte givit positiva effekter. Inom ramen
345 för socialförsäkringsutredningen har till exempel arbetslöshetsförsäkring setts över.
346 Arbetslöshetsförsäkringen ska som exempel fungera som en stark omställningsförsäkring och

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

347 ge ett verkligt skydd mot inkomstbortfall, den ska inte omvandlas till en renodlad
348 grundtrygghetsförsäkring, vilket skulle bli resultatet med en grundförsäkring helt utan
349 inkomstprincip. Inkomstprincipen som finns inbyggd i trygghetssystemen innebär inte, enligt
350 partistyrelsen, att staten tar ett större ansvar för människor som haft högre inkomster. Det är
351 en förutsättning för trovärdigheten i välfärdssystemen. Grunden är att bidrag inte ska vara en
352 permanent försörjning utan en tillfällig lösning. De människor som aldrig någonsin kommer
353 att kunna arbeta i någon mån ska erhålla sjukersättning. Trygghetssystemen ska alltid
354 utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid. Som motionären lyfter är det dock
355 viktigt att kontinuerligt arbeta för mindre byråkrati inom ramen för trygghetssystemen.

356 Däremot verkar Centerpartiet för att en samhällslön stegvis införs för dem som aldrig
357 någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete, på grund av svåra fysiska och psykiska
358 handikapp, så att de ska kunna leva på en rimlig standard utan att vara ekonomiskt beroende
359 av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Samhällslön skulle således handla om en tydligt
360 avgränsad grupp, inte om alla medborgare. Det är således stor skillnad mellan samhällslön
361 och medborgarlön.

362

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.16

7.17

363

364 [7.18](#), [7.19](#), [7.20](#), [7.21](#): Sjukskrivningsprocessen

365 7.18.1 att Försäkringskassan ska verka för att stödja och hjälpa människor

366 7.18.2 att Försäkringskassan ska ha korta handläggningstider

367 7.18.3 att om handläggningstiden eller utbetalning fördröjs blir försäkringskassan
368 ersättningskyldig till medborgaren på samma sätt som medborgaren i dag bestraffas vid
369 försening.

370 7.18.4 att ersättning till medborgare ska utbetalas en månad efter sjukskrivning och summan
371 ska i efterhand kunna komma att korrigeras, för att snabba på.

372 7.19.1 att centerpartiet verkar för att sätta en gräns på handläggningstiden för att utreda rätten
373 till sjukersättning.

374 7.20.1 att motionen tillstyrks i sin helhet

375 7.20.2 att försäkringskassans egna anställda läkare tar över sjukskrivningsrollen från den
376 behandlande läkaren efter 4 veckors sjukskrivning

377 7.21.1 att Centerpartiet verkar för införande av försäkringsläkare i Sverige

378 **Partistyrelsens yttrande:**

379 Enligt lag har Försäkringskassan ansvaret för att sjukskrivningsprocessen förs framåt, något
380 som idag brister. Enligt Inspektionen för Socialförsäkring, ISF, brister Försäkringskassan i
381 bedömningarna vid 7.48 och 17.21 dagar i rehabiliteringsprocessen. Försäkringskassan avslår
382 ansökningar om sjukersättning. Avslag av pågående sjukfall ligger på oacceptabelt hög nivå.
383 De som överklagar besluten får vänta i ett halvår utan ersättning. Det är inte många som klarar
384 ett halvår utan inkomst. Försäkringskassan har även ett samordningsansvar som inte följs.

385 Centerpartiet vill därför se en översyn av Försäkringskassan och sjukförsäkringen.
386 Partistyrelsen anser att de specifika förslag som motionärerna kommer med gällande
387 handläggningstid, fördröjd utbetalning, ersättningsskyldighet för Försäkringskassan och rätten
388 till sjukersättning är förslag som skulle kunna tas med i en översyn av Försäkringskassan. Det
389 viktigaste dock är att besluten är välgrundade.

390 Istället för att stänga ute människor med sjukdom och nedsatt arbetsförmåga i utanförskap,
391 ska samhället hjälpa sina medborgare och öka andelen av befolkningen som befinner sig i
392 arbete. Därför vill Centerpartiet se en kortare första sjukskrivningstid, fler deltids- än
393 heltidssjukskrivningar och större flexibilitet vid återgång i arbete. Vi vill även se en förstärkt
394 rehabilitering med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämningar mellan den
395 sjukskrivna, arbetsgivaren, Försäkringskassan och läkaren. Vi vill se en mer flexibel
396 sjukskrivning där den sjukskrivna i samråd med sin läkare och arbetsgivare ges möjlighet att
397 pröva att arbeta utifrån förmåga och sedan rapportera in retroaktivt till Försäkringskassan.

398 Partistyrelsen instämmer i att Försäkringskassans uppdrag innefattar att stödja och hjälpa
399 människor och även att ha korta handläggningstider.

400 Några motionärer tar upp sjukskrivning, läkarintyg och den bristande hanteringen i
401 sjukskrivningsprocessen hos Försäkringskassan och föreslår att nya tjänster inrättas hos
402 Försäkringskassan. Den ena motionen föreslår – specialister i försäkringsmedicin –
403 Försäkringskassans egna sjukskrivande läkare. Den andra motionen föreslår
404 Försäkringsläkare. Partistyrelsen anser att det kan vara värt att se över möjligheten till
405 utvecklad läkarkompetens på Försäkringskassan men vill inte se specifika försäkringsläkare.

406 Problemen med avsaknad av läkarkompetens på Försäkringskassan har tidigare diskuterats
407 och då i termer av förenklade läkarintyg. Inspektionen för socialförsäkring, ISF, har utrett
408 förenklade läkarintyg och försökte införa det 2015 men försöket avbröts då problem tillstötte.
409 Istället för att förbättra processen och intygen, se över vad som kunde göras, så avbröts
410 införandet. Centerpartiet vill se över läkarintygen.

411 Partistyrelsen anser att de specifika förslag som motionärerna kommer med gällande
412 Försäkringskassans egna läkares roll är, förslag som skulle kunna tas med i den van nämnda
413 översynen av Försäkringskassan.

414

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för en översyn av Försäkringskassan och sjukförsäkringen.

Att Centerpartiet verkar för att handläggningstiderna för att utreda rätten till sjukersättning kortas.

415

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.18

7.19

416

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.20

7.21

417

418 **7.22: Starten på sjukskrivningsprocessen**

419 7.22.1 Att arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk
420 trygghet från sjukskrivning fram till bedömning av rätten till sjukpenning.

421 **Partistyrelsens yttrande:**

422 Motionären tar upp ekonomisk trygghet vid sjukskrivning. Inspektionen för socialförsäkring,
423 ISF, har utrett förenklade läkarintyg och 2015 gjordes försök att införa förenklade läkarintyg,
424 men försöket avbröts då problem tillstötte. Istället för att förbättra processen och intygen, se
425 över vad som kunde göras, så avbröts införandet. Centerpartiet vill se över läkarintygen.

426 Istället för att stänga ute människor med sjukdom och nedsatt arbetsförmåga i utanförskap,
427 ska samhället hjälpa sina medborgare och öka andelen av befolkningen som befinner sig i
428 arbete. Därför vill Centerpartiet se en kortare första sjukskrivningstid, fler deltids- än
429 heltidssjukskrivningar och större flexibilitet vid återgång i arbete. Vi vill även se en förstärkt
430 rehabilitering med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämningar mellan den
431 sjukskrivna, arbetsgivaren, Försäkringskassan och läkaren. Vi vill se en mer flexibel
432 sjukskrivning där den sjukskrivna i samråd med sin läkare och arbetsgivare ges möjlighet att
433 pröva att arbeta utifrån förmåga och sedan rapportera in retroaktivt till Försäkringskassan. En
434 sådan lösning skulle skapa mindre ekonomisk stress för den sjukskrivna personen. Idag kan
435 återgången i arbete efter sjukskrivning kännas stelbent och skapa stress för den som är
436 sjukskriven. Stress är extra ogynnsamt vid sjukskrivning, det snabbar inte på tillfrisknandet,
437 speciellt inte vid psykisk ohälsa. För många människor kan arbetsförmågan variera från vecka
438 till vecka. Därför behövs anpassade flexibla lösningar för successiv återgång i arbete där den
439 sjukskrivna ges mer utrymme att pröva hur mycket hen klarar av att jobba. Varje människa
440 och situation är unik. Sjukskrivningen i sig gör oss inte friska, det är behandlingen som är

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

441 viktigast. Partistyrelsen instämmer med motionären och ser ett behov av att Centerpartiet ska
442 arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från
443 sjukskrivning fram till bedömning av rätten till sjukpenning.

444

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.22.1 Att arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från sjukskrivning fram till bedömning av rätten till sjukpenning.

445 [7.23:](#) Vård av barn

446 7.23.1 Höja åldersgränsen för vård av barn (VAB) tills dagen innan barnet fyller 16 år.

447 **Partistyrelsens yttrande:**

448 Motionärerna vill höja åldersgränsen för Vård av barn från dagens 12 år till 16 år. Sverige har
449 en generös föräldraförsäkring som det är idag. Partistyrelsen anser att Centerpartiets befintliga
450 hållning gällande föräldraförsäkringen om att koncentrera uttaget av föräldradagar till lägre
451 ålder ska kvarstå. Det är redan idag möjligt att med särskilt intyg få VAB godkänt för barn
452 upp till 16 års ålder. Partistyrelsen delar inte motionärens uppfattning att VAB behöver göras
453 än mer generös genom att höja åldersgränsen för vård av barn till 16 år.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.23

454 [7.24:](#) Långtidssjukskrivning

455 7.24.1 att en utveckling av det särskilda högriskskyddet för dem som ska återgå i arbete efter
456 en längre sjukskrivning.

457 7.24.2 att 25%-stegen vid deltidssjukskrivning tas bort.

458 7.24.3 att det ska vara lättare att i samråd med arbetsplatsen planera arbetstider utifrån
459 medarbetarens förutsättningar och arbetets beskaffenhet.

460 **Partistyrelsens yttrande:**

461 Motionären tar upp vikten av att underlätta för människor som är långtidssjukskrivna att
462 återgå i arbete. Istället för att stänga ute människor med sjukdom och nedsatt arbetsförmåga i
463 utanförskap, ska samhället hjälpa sina medborgare och öka andelen av befolkningen som
464 befinner sig i arbete. Därför vill Centerpartiet se en kortare första sjukskrivningstid, fler
465 deltidssjukskrivningar och större flexibilitet vid återgång i arbete. Vi vill även se
466 en förstärkt rehabilitering med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämningar mellan den
467 sjukskrivna, arbetsgivaren, Försäkringskassan och läkaren.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

468 Det är viktigt att ha en god och stabil läkarkontakt. Av det skälet är Centerpartiets förslag till
469 att tillåta läkarmottagningar med en läkare och en sjuksköterska en viktig del i
470 sjukskrivningsprocessen. Det skulle också gynna kontakten mellan Försäkringskassan och
471 läkaren samtidigt som kontakten med patienten blev långvarig och återkommande.

472 Vi vill se en mer flexibel sjukskrivning där den sjukskrivna i samråd med sin läkare och
473 arbetsgivare ges möjlighet att pröva att arbeta utifrån förmåga och sedan rapportera in
474 retroaktivt till Försäkringskassan. En sådan lösning skulle skapa mindre ekonomisk stress för
475 den sjukskrivna personen och skulle gynna långtidssjukskrivna människor som ses som en
476 högriskgrupp. Idag kan återgången i arbete efter sjukskrivning kännas stelbent och skapa
477 stress för den som är sjukskriven. Stress är extra ogynnsamt vid sjukskrivning, det snabbar
478 inte på tillfrisknandet, speciellt inte vid psykisk ohälsa. För många människor kan
479 arbetsförmågan variera från vecka till vecka. Därför behövs anpassade flexibla lösningar för
480 successiv återgång i arbete där den sjukskrivna ges mer utrymme att pröva hur mycket hen
481 klarar av att jobba. Varje människa och situation är unik. Sjukskrivningen i sig gör oss inte
482 friska, det är behandlingen som är viktigast. Ansökningar om sjukersättning avslås. Avslag av
483 pågående sjukfall ligger på oacceptabelt hög nivå. De som överklagar besluten kan få vänta i
484 ett halvår utan ersättning. Det är inte många som klarar ett halvår utan inkomst. Inspektionen
485 för socialförsäkring, ISF, har utrett förenklade läkarintyg och försökte införa det 2015 men
486 försöket avbröts då problem tillstötte. Istället för att förbättra processen och intygen, se över
487 vad som kunde göras, så avbröts införandet. Centerpartiet vill se över läkarintygen.

488 Partistyrelsen instämmer med motionären om behovet av en mer flexibel sjukskrivning, det
489 driver Centerpartiet redan idag. Centerpartiet vill även se en översyn av Försäkringskassan
490 och sjukförsäkringen. I en sådan översyn skulle det särskilda högriskskyddet kunna ses över.

491

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet fortsätter verka för en kortare första sjukskrivningstid, fler deltids- än heltidssjukskrivningar och större flexibilitet vid återgång i arbete.

Att Centerpartiet fortsätter verka för en förstärkt rehabilitering med tidiga insatser och täta uppföljningar.

Att Centerpartiet verkar för en bättre ekonomisk trygghet än idag för dem som ska återgå i arbete efter en längre sjukskrivning.

492

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.24

493 **7.25: Arbetsskada**

494 7.25.1 att erbjuda patienter med arbetsskada stöd där inblandade myndigheterna och
495 vårdgivaren samverkar till att hitta en lösning så att inte personen skall ha sämre möjlighet att
496 försörja sig vid omplacering

497 7.25.2 att ändra utredningsgången hos Försäkringskassan så att statistiken gällande
498 arbetsskada blir mer pålitlig då omplacering till arbete med bibehållen lön inte klassificeras
499 som arbetsskada idag.

500 **Partistyrelsens yttrande:**

501 Motionären tar upp brister inom arbetsskadeförsäkringen kopplat till stöd, ersättning och
502 klassificering av arbetsskador. Vissa diagnoser som t.ex hudproblem med svår eksem riskerar
503 att inte bli klassat/utrett som arbetsskada. I vissa fall leder det till omplacering med lägre lön
504 som gör att personen inte kan försörja sig men många gånger behöver inte omplaceringen
505 innebära lägre lön. Omplacering till arbete med bibehållen lön innebär att besvären inte
506 registreras/klassificeras som arbetsskada och statistiken blir missvisande. I många fall är det
507 svårt att fastställa om det är en arbetsskada eller beroende på arbetsmiljön som sjukdomen
508 uppstår.

509 Centerpartiet anser att i de fall det inte kan garanteras att det är arbetsplatsen som skadan
510 beror på skulle den sjukskrivna istället få en engångssumma. Om den anställda t.ex varit
511 sjukskriven i ett år och sedan kommer tillbaka, har den anställda inte fått lön och inte heller
512 varit med i lönerevisionen. Centerpartiet vill att möjligheten att få en engångssumma istället
513 ska ses över som alternativ i de fall det inte kan garanteras att det är arbetsplatsen som skadan
514 beror på.

515 Inom arbetsskadeförsäkringen finns osakliga skillnader mellan kvinnors och mäns
516 beviljandegrad. Män får lättare ersättning vid arbetsskada än vad kvinnor får. Kvinnor får
517 sämre utredningar än män, vilket i sin tur beror på att kunskapen om sambanden mellan
518 arbetet och de skador och sjukdomar som uppstår är sämre för typiskt kvinnliga yrken för
519 typiskt manliga yrken. Centerpartiet tycker att arbetsskadeförsäkringen ska genussäkras så att
520 både kvinnor och män får ett bra skydd.

521 Partistyrelsen ser även behov av en översyn av arbetsskadeförsäkringen.

522

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:
att Centerpartiet verkar för att se över arbetsskadeförsäkringen.

523

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.25.1

524

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.25.2

525

526 [7.26:](#) Trygghet för företagare

527 7.26.1 att verka för ett flexiblare system där även frilansare och tillfälligt anställda omfattas
528 av rimlig ersättning

529 7.26.2 att verka för möjlighet att omfattas av någon form av kollektivavtalstrygghet

530 7.26.3 att verka för att förenkla och digitalisera all form av ersättning för att förkorta
531 handläggningstid

532 **Partistyrelsens yttrande:**

533 Motionären tar upp att frilansare eller människor med tidsbegränsade uppdrag har svårt att dra
534 nytta av de svenska trygghetssystemen trots att de betalar skatt. Centerpartiet vill se flertalet
535 förbättringar för människor som driver företag både på heltid och i kombination med en
536 anställning, så kallade kombinatorer. Centerpartiet driver på för en markant minskad
537 administrativ börda för företagen bland annat i och med socialförsäkringsutredningens förslag
538 gällande E-inkomst. Förslaget innebär att allt som är skattegrundande ska inrapporteras
539 månadsvis till Skattemyndigheten genom ett system som myndigheten utvecklar.
540 Socialförsäkringsutredningens förslag till förbättringar för företagare och uppdragstagare
541 innefattar bättre ekonomiskt skydd under uppbyggnadsskedet och främjar både företagande
542 och jämställdhet och bör därför införas omgående. Centerpartiet vill utveckla
543 trygghetssystemen ytterligare för företagare och kombinatorer. Partistyrelsen delar
544 motionärens uppfattning om att ytterligare förbättringar inom trygghetssystemen behövs för
545 företagare och kombinatorer.

546

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.26

547 [7.27:](#) Basinkomst

548 7.27.1 att Centerpartiet aktivt driver frågan om att införa Universal BasInkomst (UBI)

549 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

550 Dagens socialförsäkringssystem är inte perfekt och det kan även uppfattas krångligt. Bland
551 annat sågs våra trygghetsförsäkringar över i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen
552 2015. Den grundtrygghetsersättning som motionären efterlyser är något som Centerpartiet vill
553 undvika eftersom vi tror på människors individuella styrka och att vi alla är individer med
554 skiftande behov. Centerpartiet tror inte på en utformning liknande ”medborgarlön”. Inom
555 ramen för socialförsäkringsutredningen har till exempel arbetslöshetsförsäkringen setts över.
556 Arbetslöshetsförsäkringen ska som exempel fungera som en stark omställningsförsäkring och
557 ge ett verkligt skydd mot inkomstbortfall, den ska inte omvandlas till en renodlad
558 grundtrygghetsförsäkring. Grunden är att bidrag inte ska vara en permanent försörjning utan
559 en tillfällig lösning. De människor som aldrig någonsin kommer att kunna arbeta i någon mån
560 ska erhålla sjukersättning. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att
561 gå upp i arbetstid.

562 Däremot verkar Centerpartiet för att en samhällslön stegvis införs för dem som aldrig
563 någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete, på grund av svåra fysiska och psykiska
564 handikapp, så att de ska kunna leva på en rimlig standard utan att vara ekonomiskt beroende
565 av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Samhällslön skulle således handla om en tydligt
566 avgränsad grupp, inte om alla medborgare. Det är således stor skillnad mellan samhällslön
567 och medborgarlön.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.27

568

CUF reserverar sig till förmån för en ny att-sats:

att Centerpartiet verkar för att utreda möjligheten till ett ekonomiskt grundtrygghetssystem. Syftet med detta grundtrygghetssystem ska vara att garantera medborgarna en ekonomisk grundtrygghet samt i längsta möjliga utsträckning ersätta dagens socialförsäkringssystem.

Motivering:

Ett rättvist trygghetssystem är ett system där alla behandlas lika av staten vad gäller ekonomisk ersättning och därmed ges rätt till samma grundtrygghetsersättning. Statens kostnader för trygghetssystemet kommer att minska med den här modellen vilket gör systemet hållbart också över tid. De stora vinnarna på detta system är de som har de lägsta inkomsterna medan de med högre inkomster inte får lika stor del av kakan. Det är rätt ur fördelningspolitisk synvinkel.

569 7.28: Ändrade sjukskrivningsregler

570 7.28.1 att reglerna för sjukskrivning för personer med vissa diagnoser ska göras mer flexibla.

571 **Partistyrelsens yttrande:**

572 Motionären tar upp vikten av att införa en mer flexibel sjukskrivning för att underlätta för
573 människor med vissa diagnoser. Istället för att stänga ute människor med sjukdom och nedsatt

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

574 arbetsförmåga i utanförskap, ska samhället hjälpa sina medborgare och öka andelen av
575 befolkningen som befinner sig i arbete. Centerpartiet vill se en mer flexibel sjukskrivning där
576 den sjukskrivna i samråd med sin läkare och arbetsgivare ges möjlighet att pröva att arbeta
577 utifrån förmåga och sedan rapportera in retroaktivt till Försäkringskassan. En sådan lösning
578 skulle skapa mindre ekonomisk stress för den sjukskrivna personen. Idag kan återgången i
579 arbete efter sjukskrivning kännas stelbent och skapa stress för den som är sjukskriven. Stress
580 är extra ogynnsamt vid sjukskrivning, det snabbar inte på tillfrisknandet, speciellt inte vid
581 psykisk ohälsa. För många människor kan arbetsförmågan variera från vecka till vecka.
582 Därför behövs anpassade flexibla lösningar för successiv återgång i arbete där den sjukskrivna
583 ges mer utrymme att pröva hur mycket hen klarar av att jobba. Varje människa och situation
584 är unik. Sjukskrivningen i sig gör oss inte friska, det är behandlingen som är viktigast.
585 Centerpartiet vill även se en kortare första sjukskrivningstid, fler deltid- än
586 heltidssjukskrivningar och större flexibilitet vid återgång i arbete. Vi vill även se en förstärkt
587 rehabilitering med tidiga insatser, täta uppföljningar och avstämningar mellan den
588 sjukskrivna, arbetsgivaren, Försäkringskassan och läkaren.

589 Partistyrelsen instämmer med motionären om behovet av en mer flexibel sjukskrivning, det
590 driver Centerpartiet redan idag. Centerpartiet vill även se en översyn av Försäkringskassan
591 och sjukförsäkringen.

592

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i följande motioner:

7.28

593 [7.29: Vårdavgifter](#)

594 7.29.1 att i lag förbjuda vårdavgifter för psykiskt sjuka och och brottsoffer

595 7.29.2 att förbjuda att skulder för psykiskt sjuka och brottsoffer kan leda till
596 betalningsanmärkning under deras sjukdomsperiod

597 7.29.3 att de skulder som kan anses berättigade flaggas som vilande (ej
598 betalningsanmärkning) hos kronofogde till de som drabbats av psykisk sjukdom fram till att
599 personen får möjlighet att själv eller via ombud reda ut sin situation inom rimlig tid.

600 **Partistyrelsens yttrande:**

601 Motionen lyfter det faktum att psykiskt sjuka och brottsoffer krävs på vårdavgifter, som de
602 ibland inte klarar av att betala. Dessa hamnar ofta hos kronofogden, vilket medför svårigheter
603 för dessa personer att klara sig ekonomiskt.

604 Psykisk sjukdom innefattar ett brett spektrum av tillstånd, där långt ifrån alla som drabbas är
605 oförmögna att klara sin vardag och sin privatekonomi. Likaså skiljer sig den psykiska hälsan
606 och måendet från brottsoffer till brottsoffer, inte minst beroende på vilket brott man blivit
607 utsatt för. Att införa en generell regel som omfattar alla personer med psykisk sjukdom eller
608 som blivit utsatt för brott, låter sig därför inte göras. För den som på grund av psykisk

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

609 sjukdom blivit oförmögen att ta hand om sin ekonomi, finns ett system med god man som ska
610 bära upp detta.

611 För att en skuld ska gå till kronofogden ska en relativt lång tid ha passerat. En
612 betalningsanmärkning föregås av såväl påminnelser som inkassokrav. Att införa en särskild
613 regel där psykiskt sjuka kan få möjlighet att ha vilande skulder, är enligt partistyrelsen inte
614 motiverat.

615 Enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) får vårdavgifter för patienter tas ut enligt grunder
616 som landstinget eller kommunen bestämmer. Regionerna kan därför välja att slopa
617 vårdavgifter för särskilda grupper. Kommunernas socialtjänst kan också, efter särskild
618 prövning, bevilja ekonomiskt bistånd till utgifter för exempelvis läkarvård eller mediciner.

619 Mot bakgrund av detta anser inte partistyrelsen att det krävs nationell lagstiftning vad gäller
620 vårdavgifter för särskilda grupper, eftersom hälso- och sjukvårdslagen redan medger att
621 regionerna kan välja att slopa vårdavgifterna. Partistyrelsen anser dock generellt att landsting
622 och regioner bör sträva efter en större enhetlighet kring vårdavgifter.

623

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.29

624 [7.30](#): Motionen har flyttats till annan kommitté

625 [7.31](#), [7.32](#), [7.33](#), [7.34](#), [7.35](#): Anhörigstöd

626 7.31.1 att en lag med namnet vård av nära anhörig införs.

627 7.31.2 att regler utarbetas så att ersättning utgår från Försäkringskassan.

628 7.31.3 att 10 dagar/år införs på försök.

629 7.32.1 att ökat stöd till anhörigvårdare ges genom förbättrad avlastning och växelboende, för
630 några timmars eller dagars vila och rekreation.

631 7.32.2 att tillfällig lagstadgad ledighet för anhöriga som vårdar närstående införs.

632 7.32.3 att förbättrad rådgivning och stöd till anhöriga när närstående plötsligt insjuknar ges.
633 Stödet bör kunna ges i form av anhörigkonsulent eller liknande tillgänglig dygnet runt i
634 samtliga kommuner samt genom att 1177.se tillförs utökad kompetens inom område

635 7.32.4 att medarbetare inom kommuner och landsting som möter anhöriga som vårdar
636 närstående får en förbättrad utbildning inom området.

637 7.32.5 att samhällets ekonomiska stöd till anhörigvårdare ses över, förenklas och förbättras.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

638 7.33.1 att utreda möjligheten att införa ett "besöksbidrag" för närstående till patienter som
639 erhåller högspecialiserad vård utanför hemregionen

640 7.34.1 att Centerpartiet arbetar fram en modell för avlösningshem, i enlighet med de
641 intentioner som motionen för fram.

642 7.35.1 att Förbättrad rådgivning och stöd ges till anhöriga när närstående plötsligt insjuknar.
643 Stöd bör kunna ges i form av anhörigkonsulent eller liknande tillgänglig dygnet runt i
644 samtliga kommuner samt genom att 1177 tillförs utökad kompetens inom området.

645 7.35.2 Förbättrad utbildning inom kommuner och landsting för medarbetare som möter
646 anhöriga som vårdar närstående.

647 7.35.3 Ökat stöd till anhörigvårdare genom förbättrad avlastning och växelboende, för
648 några timmars eller dagars vila och rekreation.

649 7.35.4 Tillfällig lagstadgad ledighet för anhöriga som vårdar närstående.

650 7.35.5 att samhällets ekonomiska stöd till anhörigvårdare ses över, förenklas och
651 förbättras.

652 **Partistyrelsens yttrande:**

653 Motionerna lyfter en rad förslag för att öka stödet åt dem som vårdar en anhörig.

654 Rollen som vårdande anhörig är mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är
655 därför angeläget att man tar stor hänsyn till anhörigas behov av stöd och information. 2009
656 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen som anger att socialnämnden "ska erbjuda
657 stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller
658 äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder". Vården av nära anhörig är
659 således redan reglerad i lagstiftningen. I samband med den nya bestämmelsen tog
660 Socialstyrelsen fram en handbok med stöd åt vägledning åt kommunerna om hur den nya
661 bestämmelsen ska tillämpas.

662 Det finns olika typer av stöd till dem som vårdar en närstående. Dels genom den så kallade
663 närståendepenningen, för den som vårdar en svårt sjuk anhörig. Dock utnyttjas dagarna i
664 relativt begränsad skala. Det kan därför finnas skäl att säkerställa att informationen om vilket
665 stöd som finns tillgängligt når dem det berör. Kommunerna kan också erbjuda stöd i olika
666 former, bland annat avlösarservice, korttidsboende eller att den vårdande anhörige blir
667 anställd och avlönad av kommunen. Mot bakgrund av detta anser partistyrelsen att man med
668 fördel kan på lokal nivå driva frågan om utvidgade former för stöd åt personer som vårdar en
669 närstående. Det är således inget som kräver ett nationellt beslut.

670 En motionär yrkar på att möjligheten att införa ett särskilt bidrag för närstående till patienter
671 som erhåller högspecialiserad vård utanför hemregionen utreds. Möjligheten att få ekonomiskt
672 stöd för vård av närstående finns genom närståendepenningen. Rätten till närståendepenning
673 innebär en ersättning på ungefär 7.21 procent av den vanliga inkomsten upp till ett tak och
674 gäller även vid sjukhusvård. Partistyrelsen anser inte att det är motiverat att införa ytterligare
675 bidrag för att täcka kostnader för resor. Dock utnyttjas närståendepenningen i relativt
676 begränsad skala. Det kan därför finnas skäl att säkerställa att informationen om vilket stöd
677 som finns tillgängligt når dem det berör.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

678 En motion föreslår en modell med särskilda avlösningshem, där anhöriga kan få avlastning.
679 Rollen som vårdande anhörig är mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är
680 därför angeläget att man tar stor hänsyn till anhörigas behov av stöd. Idag kan anhöriga
681 genom kommunen få hjälp med ett visst antal timmars avlösarservice. Det finns även
682 korttidsboenden, vilket också nämns i motionen. Partistyrelsen ser positivt på om
683 kommunerna utifrån sina förutsättningar vill pröva andra modeller för att avlasta anhöriga.
684 Genom att införa LOV på fler områden kan man också öppna upp för nya lösningar. Givet
685 den bostadsbrist som råder på många håll i landet, kommer det dock sannolikt vara svårt för
686 många kommuner att kunna tillhandahålla sådana lösningar som förordas av motionen.
687 Partistyrelsen anser därför inte att det är lämpligt för partiet att fatta ett nationellt beslut om
688 den specifika modellen, men uppmuntrar kommuner att införa LOV på fler områden där man
689 finner det lämpligt.

690

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.31

7.32

7.35

7.34

691

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.33

692

693 [7.36:](#) Gåvor och försörjningsstöd

694 7.36.1 att Centerpartiet skall verka för att dessa åtgärder försvinner till förmån för de
695 behövande.

696 **Partistyrelsens yttrande:**

697 Motionären yrkar på att gåvor inte ska räknas av mot försörjningsstödet.

698 Det ekonomiska biståndet - försörjningsstödet - ska utgöra det yttersta skydds nätet när alla
699 andra möjligheter till försörjning är uttömda. I prövningen av rätten till försörjningsstöd ingår
700 en bedömning av hushållets inkomster, dock undantaget hemmavarande barns inkomster av
701 eget arbete. Sedan 2013 gäller också den så kallade jobbstimulansen i försörjningsstödet, som
702 infördes av den dåvarande Alliansregeringen och som innebär att 25 procent av nettolönen
703 under vissa förhållanden inte ska räknas med vid beräkningen av rätten till ekonomiskt

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

704 bistånd. Centerpartiet har föreslagit att jobbstimulansen i försörjningsstödet ska öka. Syftet är
705 att öka drivkrafterna för den som uppbär försörjningsstöd till att komma i arbete. När det
706 gäller enskilda gåvor ser dock inte partistyrelsen vad som skulle kunna motivera att dessa inte
707 bör räknas av mot försörjningsstödet. Utgångspunkten ska vara att försörjningsstödet träder in
708 när övriga möjligheter till försörjning är uttömda.
709

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

7.36

710

711 7.37: Mobbning och psykiska trakasserier

712 7.37.1 att alla företag, skolor med flera arbetsplatser skall ha en policy mot mobbning, och en
713 nolltolerans.

714 7.37.2 att chefer måste agera direkt när ett problem upptäcks.

715 7.37.3 att både chefer och personal skall utbildas i att kunna se tecken på mobbning.

716 7.37.4 att arbetsgivaren ska lyssna och samarbeta med Skyddsombuden.

717 7.37.5 att Arbetsmiljöverkets inspektörer inspekterar och kontrollerar alla typer av
718 arbetsplatser, speciellt för-, grund-, gymnasie- och folkhögskolor.

719 7.37.6 att Arbetsmiljöverket informerar mer om sin verksamhet.

720 7.37.7 att straffpåföljd för mental mobbning, jämställs med fysisk mobbning.

721 **Partistyrelsens yttrande:**

722 Motionen tar upp mobbning på arbetsplatsen och att åtgärder behöver vidtas. Mobbning och
723 trakasserier på jobbet är tyvärr vanligt. När det gäller just kränkande särbehandling/mobbning
724 har Arbetsmiljöverket stor kunskap i ämnet. Handlingar som upplevs som kränkande av den
725 eller de som utsätts för dem medför ofta att de som drabbas hamnar utanför den sociala
726 gemenskapen, något som givetvis kan vara väldigt skadligt för den enskilda personen, i
727 synnerhet om det pågår under längre tid. Återkommande negativa handlingar över en
728 tidsperiod brukar kallas för mobbning och ofta befinner sig offret också i en underlägsen
729 ställning gentemot förövaren eller förövarna.

730 Motionären efterlyser policy mot mobbning på arbetsplatser, att chefer ska agera direkt, att
731 personal ska utbildas i att se tecken på mobbning och att chefer ska samarbeta med
732 skyddsombuden. Redan idag är arbetsgivaren skyldig att planera och organisera arbetet så att
733 kränkande särbehandling förebyggs och även att informera om att mobbning inte kan
734 accepteras på arbetsplatsen. I verksamheten ska det också finnas rutiner för hur mobbning ska
735 hanteras. I Arbetsmiljöverkets föreskrifter betonas särskilt att det ska utredas om orsaken
736 beror på arbetets organisation och den som är utsatt ska snabbt få hjälp och stöd. Bakgrunden

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

737 till kränkande särbehandling beror vanligen på brister i organisationen, den interna
738 informationen och ledarskapet.

739 För att motverka mobbning behövs det en kombination av mer kunskap, att vi såväl på
740 arbetsplatsen som i skolan kan agera skarpt mot de som utsätter andra för mobbning och
741 ökade satsningar på att motverka psykisk ohälsa för att hjälpa de som mår dåligt. Såväl
742 kränkande särbehandling som mobbning är fullständigt oacceptabelt såväl bland vuxna som
743 bland barn. Motionären vill att straffpåföljd för mental mobbning, jämföras med fysisk
744 mobbning. Centerpartiet vill att en utredning tillsätts som undersöker förutsättningarna för en
745 lag om förbud mot trakasserier och mobbning. Partistyrelsen anser att i en sådan utredning
746 skulle straffpåföljd också kunna ses över.

747 Motionären vill att arbetsmiljöverket gör inspektioner på alla typer av arbetsplatser speciellt
748 skolor av olika slag. Så är redan fallet idag. Partistyrelsen delar uppfattningen att
749 Arbetsmiljöverket skulle kunna informera mer om sin verksamhet. Partistyrelsen instämmer
750 med motionens intentioner.

751

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för ett skarpare arbete mot mobbning och kränkande särbehandling.

752

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.37

753

754 [7.38: SiS-hem](#)

755 7.38.1 att Centerpartiet driver på för att staten tar sitt ansvar för verksamheten vid SiS-
756 institutionerna utan att övervältra kostnaderna på kommunerna.

757 **Partistyrelsens yttrande:**

758 Motionären lyfter frågan om kostnadsansvar hos stat respektive kommun vad gäller SiS-hem
759 och yrkar på att staten ska ta ansvar för eventuella behov av förändringar i byggnadens
760 utformning.

761 Av 4 § i SiS föreskrifter om vårdavgifter för ungdomar som vistas vid särskilda ungdomshem
762 med stöd av 3 § LVU (SiSFS 2018:1) framgår att för vissa ungdomar som har särskilda
763 resursbehov kan SiS och socialtjänsten ingå avtal om förhöjd avgift för sådana insatser.
764 Avtalet ska vara skriftligt och innehålla uppgift om de särskilda insatser för den unge som är
765 aktuella. Lagen säger inget specifikt om huruvida dessa resursbehov kan utgöras av
766 byggnadsanpassningar. Det är inte tydligt för partistyrelsen om den situation som beskrivs i

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

767 motionen är vanligt förekommande eller om det rör sig om ett enskilt fall. Partistyrelsen anser
768 inte det från politikens håll går att avgöra frågan om vilken huvudman som har
769 kostnadsansvaret, utan att det rimligen bör vara en domstol som får pröva hur lagen ska
770 tolkas.

771

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.38

772

773 [7.39: Socialförvaltning](#)

774

775 7.39.1 att: Centerpartiet aktivt arbetar med att göra Socialstyrelsen och SKL:s riktlinjer
776 obligatoriska för de kommunala socialförvaltningar

777 **Partistyrelsens yttrande:**

778 Motionären menar att socialförvaltningarna runt om i landet arbetar på olika sätt med att stötta
779 individer och yrkar på att Socialstyrelsens och SKL:s riktlinjer bli obligatoriska.

780 Socialtjänsten ska arbeta i enlighet med gällande lag och har i tillämpningen av lagstiftningen
781 som regel Socialstyrelsens handbok och riktlinjer som vägledning. De nationella riktlinjerna
782 ska fungera som ett kunskapsstöd. Frågan om att göra de nationella riktlinjerna på hälso- och
783 sjukvårdsområdet obligatoriska var föremål för en statlig utredning under förra
784 mandatperioden. Utredningen rekommenderade inte att nationella riktlinjer blir obligatoriska,
785 bland annat eftersom riktlinjerna inte är heltäckande, att individer inte är standardiserbara och
786 att det skulle riskera att äventyra professionens autonomi. Partistyrelsen anser att samma
787 resonemang går att tillämpa även för socialtjänstens arbete. Däremot finns det skäl att se över
788 hur nationella riktlinjer och kunskapsstöd kan nå ut i vården och omsorgen på ett bättre sätt.

789 Att socialtjänsten kan arbeta enligt evidensbaserade metoder är viktigt. På många håll har
790 socialtjänsten svårt att klara sitt uppdrag. Inte minst i små kommuner kan exempelvis
791 komplicerade barnutredningar utgöra en utmaning. Därför positivt att riksdagen 2018 fattade
792 beslut om förenklad avtalssamverkan mellan kommuner, som kommer att underlätta för
793 kommuner att samverka i syfte att skapa en mer jämlik socialtjänst.

794

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.39

795

796 **7.40: Kriminalvård**

797

798 7.40.1 Att Centerpartiet verkar för att alla Sveriges kommuner erbjuder kriminella en tydlig
799 och genomtänkt väg tillbaka med förenklat bidragssystem, minskade år i belastningsregistret
800 om de kan visa på att de har brutit med sitt kriminella leverne och är drogfria.

801 7.40.2 Att Centerpartiet verkar för att Sveriges kommuner och regioner erbjuder
802 beroendesjuka en tydlig vårdinsats, som hänger ihop, i syfte att komma tillbaka till samhället
803 och få en chans att skapa ett liv utan droger och kriminalitet.

804 **Partistyrelsens yttrande:**

805 Motionären föreslår att kommuner ska erbjuda kriminella en tydlig väg tillbaka och att detta
806 bland annat ska ske med förenklat bidragssystem och färre år i belastningsregistret för de som
807 kan visa att de är drogfria och har lämnat kriminaliteten bakom sig. Partistyrelsen instämmer i
808 motionärens vilja att låta människor få en andra chans och möjlighet att komma tillbaka till ett
809 laglydigt liv. Det är viktigt att alla förutsättningar finns för en tidigare dömd att inte återfalla i
810 brottslighet. Partistyrelsen anser dock att det även fortsättningsvis ska vara Kriminalvården
811 som har det huvudsakliga ansvaret för rehabilitering och att ökat fokus bör ligga bland annat
812 på att hjälpa dömda till utbildning och arbete och minska risken för att den intagnes skulder
813 byggs upp under fängelsetiden.

814 Den tid en persons uppgifter återfinns i belastningsregistret är främst knutet till hur allvarligt
815 brottet är och partistyrelsen anser inte att denna ordning bör ändras. Bland annat därför att en i
816 övrigt drogfri och samhällsligt välanpassad person kan begå ett väldigt allvarligt brott utan att
817 för den skull vara i riskzonen för att återfalla i brott. Det bör inte vara kommunens ansvar att
818 stryka denne från belastningsregistret.

819 Motionen föreslår också att Centerpartiet ska verka för en bättre och mer sammanhängande
820 beroendevård. Centerpartiet har länge drivit frågan om att missbruksvården i högre grad måste
821 präglas av vetenskap och beprövad erfarenhet och tog redan 2011 ställning för ett förändrat
822 huvudmannaskap med ett överförande av ansvaret för missbruksbehandling till landstingen.
823 Majoriteten av narkotikamissbrukarna har en bakomliggande psykisk eller somatisk sjukdom.
824 Därför måste missbruksvården utgå från att i första hand behandla den aktuella sjukdomen
825 och i andra hand att i största möjliga mån lindra sjukdomssymptomen. All annan sjukvård
826 utgår från det perspektivet och missbruksvården ska inte vara något undantag. Sjukvården ska
827 kunna använda sig av substitutionsbehandling.

828

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att Kriminalvården bättre ska kunna rusta personer att inte återfalla i brottslighet

829

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.40.2 Att Centerpartiet verkar för att Sveriges kommuner och regioner erbjuder beroendesjuka en tydlig vårdinsats, som hänger ihop, i syfte att komma tillbaka till samhället och få en chans att skapa ett liv utan droger och kriminalitet

830

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.40.1

831

832 [7.41: Pornografi](#)

833

834 7.41.1 att Centerpartiet verkar för en statlig utredning som undersöker pornografins
835 skadeverkningar på barn och ungas hälsa och relationer.

836 **Partistyrelsens yttrande:**

837 Motionen tar upp frågan om unga människors konsumtion av grov pornografi på Internet och
838 lyfter riskerna med detta. Motionen pekar bland annat på kopplingen mellan en hög
839 konsumtion av grov pornografi och sexuellt våld.

840 En hög konsumtion av mycket grovt pornografiskt material är sammankopplat med såväl
841 orealistiska attityder om sex som sexuella aggressiva beteenden och ökad våldsbenägenhet.
842 Att barn och unga utsätts för allt större exponering för grovt pornografiskt material är därför
843 ett problem.

844 Partistämman 2017 beslutade att Centerpartiet ska verka för att en förbättrad, moderniserad
845 och likvärdig sexualundervisning införs i skolan, med tydligare styrdokument som garanterar
846 att samtal förs om normer, attityder, alla människors lika värde, aktuell lagstiftning samt
847 pornografins påverkan. Det är angeläget att barn och unga får diskutera frågor om normer och
848 värderingar kopplat till sexualitet.

849 Partistyrelsen ser positivt på att öka kunskaperna om barns och ungas hälsa och relationer
850 både kopplat till pornografin, men också ur andra aspekter. Ett sådant uppdrag är inte i första
851 hand något för en statlig utredning, utan bör i första hand ges åt ansvarig myndighet –
852 lämpligen Folkhälsomyndigheten. Folkhälsomyndigheten genomförde nyligen en studie av
853 den vuxna befolkningens sexualvanor och kan med fördel få ett liknande uppdrag som
854 kartlägger barns och ungas sexuella hälsa och relationer kopplat till normer, värderingar,
855 pornografi och andra relevanta aspekter. Som motionärerna också lyfter, omfattas pornografin
856 i det offentliga rummet av en rad begränsningar, medan det som visas på nätet är mer
857 oreglerat. Centerpartiet driver sedan tidigare förslag på hur barns och ungas tillgång till grovt
858 pornografiskt material kan begränsas, genom bland annat porrfilter på förskolor och skolor.

859

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att kartlägga barns och ungas sexuella hälsa och relationer kopplat till normer, värderingar, pornografi och andra relevanta aspekter.

860

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.41

861

CUF reserverar sig till förmån för avslag på motion 7.41.

Motivering:

Det är inte fel att undersöka hur människor ser på sexualitet och relationer. Tvärtom finns det ett stort värde i att förstå hur människor, och inte minst unga ser på sin egen sexualitet och sexuella relationer i syfte att förbättra till exempel sexualundervisning samt sexuell och reproduktiv hälsa. Däremot är det fel att utgå ifrån perspektivet att ungdomsgenerationen är porrskadad, och söka fel med detta som utgångspunkt. Både forskningen och det allmännas sexualupplysningsarbete måste utgå ifrån saklighet, objektivitet och en förståelse för att pornografi är en del av många ungas vardag, men att deras förhållande till sexualitet och relationer inte kretsar kring pornografin.

862

863 [7.42:](#) Verkställande av LVU

864 7.42.1 att i de situationer där familjen är folkbokförd i en svensk kommun när beslutet om
865 LVU fattats ska detta även gälla om barnet mot dess vilja förts ur landet.

866 **Partistyrelsens yttrande:**

867 Motionären tar upp frågan om möjligheten att verkställa ett beslut om omedelbart
868 omhändertagande enligt Lagen om Vård av Unga (LVU) i de fall då ett barn och dess
869 vårdnadshavare vistas utomlands.

870 Den grundläggande principen om jurisdiktion innebär att Sverige inte kan lägga sig i andra
871 länders rättssystem eller domstolsprocesser, lika lite som andra länder kan göra motsvarande i
872 Sverige. Det finns dock internationella överenskommelser om när man kan begära att någon
873 arresteras i ett annat land och förs till Sverige. Då krävs det att brottet i fråga har ett
874 straffvärde på minst ett års fängelse.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

875 Att ett barn förs utomlands mot sin vilja i syfte att undvika att ett omhändertagande verkställs,
876 är något som samhället ska göra sitt yttersta för att förhindra. Därför är det angeläget att
877 sådana beslut kan verkställas så snabbt som möjligt, vilket också föreskrivs av lagen.

878 Om ett barn har två juridiska vårdnadshavare och endast den ena fört iväg barnet utomlands,
879 går det att agera från svenska myndigheter. Den förälder som är kvar i Sverige kan kräva att
880 barnet kommer till Sverige. Men när barnet endast har en vårdnadshavare, saknas den
881 möjligheten i ett läge där vårdnadshavaren bestämt sig för att bosätta sig i ett annat land.

882 Den möjlighet som finns till förfogande idag är att göra en anmälan till sociala myndigheter
883 eller polis i det land som barn och vårdnadshavare befinner sig. De flesta länder har ett
884 regelverk motsvarande det svenska vad gäller omhändertagande av barn. För att uppnå det
885 som motionären förordar skulle det dock antingen krävas att man omförhandlar de
886 internationella avtal som handlar om arresteringsorder eller att straffet för brottet
887 egenmäktighet med barn skärps, i syfte att ge möjlighet för svenska myndigheter att begära att
888 personen i fråga arresteras och för till Sverige. Båda dessa alternativ skulle innebära relativt
889 genomgripande förändringar. Partistyrelsen anser inte att det finns tillräckligt underlag för att
890 fatta ett sådant beslut.

891

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.42

892 [7.43](#), [7.44](#), [7.45](#), [7.46](#), [7.47](#), [7.48](#), [7.49](#), [7.50](#):

893 Narkotika

894 7.43.1 att Centerpartiet arbetar för en avkriminalisering av eget bruk.

895 7.44.1 att Centerpartiet aktivt arbetar för en avkriminalisering av substanser

896 7.45.1 att Centerpartiet aktivt arbetar för en avkriminalisering av Cannabis

897 7.46.1 att Centerpartiet tydliggör sin inställning och arbete för ett drogfritt samhälle.

898 7.47.1 att Centerpartiet arbetar aktivt med att legalisera Cannabis

899 7.48.1 att: Centerpartiet arbetar mot en legalisering av psykoaktiva substanser.

900 7.49.1 att Centerpartiet arbetar för en legalisering av klassificerade substanser.

901 7.50.1 att: Centerpartiet aktivt arbetar för att ta bort denna skärpning av lagstiftning

902 **Partistyrelsens yttrande:**

903 Motionerna lyfter frågan om den svenska narkotikalagstiftningen ur olika aspekter. Flera
904 motioner argumenterar för en förändring av lagstiftningen som kriminaliserar eget bruk av
905 narkotika.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

906 Droger och narkotikamissbruk utgör ett stort problem för de människor som drabbas, för
907 anhöriga och för hela samhället. Sverige har en restriktiv narkotikapolitik, och jämförande
908 undersökningar visar att jämfört med flertalet andra europeiska länder är det få skolelever i
909 Sverige som prövat narkotika (ESPAD). Även bland vuxna är erfarenheten av att missbruka
910 narkotika jämförelsevis låg i Sverige (EMCDDAs årsrapporter). Centerpartiets uppfattning är
911 att Sverige fortsatt ska ha en restriktiv narkotikapolitik. Innehav, köp och försäljning av
912 heroin, kokain, cannabis och andra droger är och ska vara olagligt.

913 Begreppet “drogfritt samhälle” som lyfts i en motion är inte helt oproblematiskt. Det är en
914 inriktning som har präglat svensk missbrukspolitik och som till viss del har bidragit till bristen
915 på en evidensbaserad missbruksvård där exempelvis substitutionsbehandling varit starkt
916 ifrågasatt.

917 Samtidigt som vi bland annat genom en restriktiv narkotikapolitik förhindrar att människor
918 utvecklar ett narkotikaberoende måste vi ge de som har utvecklat en beroendesjukdom bästa
919 möjliga vård. Enligt EU:s drogobservatorium i Lissabon (ECNN) är narkotikamissbruk en av
920 de största orsakerna till hälsoproblem och dödsfall bland ungdomar och yngre vuxna i Europa.

921 Generellt är överdos den huvudsakliga dödsorsaken. Satt i relation till befolkningsstorleken
922 var de inrapporterade dödstalen 2013 högst i Estland, Norge och Sverige. Alltför få
923 människor får hjälp mot sina missbruksproblem. Mot bakgrund av detta driver Centerpartiet
924 sedan flera år, vilket bland annat framgår från stämmoyttrande från 2017, frågan om att
925 tillsätta en genomgripande utredning av orsakerna till den höga narkotikadödligheten och
926 vilka reformer som är nödvändiga för att minska den. En sådan utredning bör utvärdera
927 gällande lagstiftning som bland annat kriminaliserar bruk av droger. Stämman beslutade
928 vidare att en del av en sådan utredning bör utvärdera gällande lagstiftning som bland annat
929 kriminaliserar bruk av droger. Utredningen måste både undersöka om lagen är ett viktigt
930 redskap i att förhindra att människor insjuknar i drogberoende, om lagen bidragit till den höga
931 dödligheten bland människor som använder droger i Sverige, och vilka erfarenheter det finns
932 av att både minska narkotikamissbruket och minska dödsfallen bland drogberoende.

933 En motion yrkar på att Centerpartiet arbetar för att legalisera cannabis, bland annat i syfte att
934 göra en svart marknad vit. Ett argument som ofta framförs av förespråkare av legalisering av
935 cannabis är ett det skulle minska brottslighet och handel på den svarta marknaden. Dock
936 saknas belägg för detta. Faktum är att utvecklingen på en del håll pekar på raka motsatsen. I
937 delstaten Colorado är maruijana för fritidsbruk legaliserat sedan 2014. En utvärdering som
938 publicerades 2019 visar att den svarta marknaden har vuxit markant sedan legaliseringen
939 infördes och är större än den vita handeln. Legaliseringen har lockat till sig den organiserade
940 brottsligheten, vilket också medfört en betydande ökning av annan brottslighet.

941 En motion yrkar på att Centerpartiet arbetar mot en legalisering av olika substanser i syfte att
942 möjliggöra vård och behandling för patienter. Frågan om vilka läkemedel som bör erbjudas
943 för olika sjukdomstillstånd är inte en fråga för politiken, utan för professionen och ansvariga
944 myndigheter. Redan idag kan patienter få narkotikaklassade preparat utskrivna för olika
945 symptom. Exempelvis morfin, som är en opioid, används sedan länge inom sjukvården för att
946 dämpa smärttillstånd. Att forskning och behandling av sjukdomar hindras av
947 narkotikalagstiftningen, som lyfts i en av motionerna, stämmer därför inte.

948

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för tillsättandet av en genomgripande utredning av orsakerna till den höga narkotikadödligheten och vilka reformer som är nödvändiga för att minska den.

949

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

7.46

950

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.45

7.47

7.43

7.44

7.48

7.49

7.50

951

CUF Centerpartiets ungdomsförbund reserverar sig till förmån för att instämma i intentionen till motionerna 7.43, 7.44, 7.45, 7.47, 7.48, 7.49, 7.50 samt ny att-sats:

att centerpartiet verkar för att legalisera och reglera försäljningen av cannabis i Sverige.

Motivering:

Det är ett faktum att förbudet mot bruk, försäljning och innehav av cannabis inte förhindrad att ett bruk har etablerat sig i stora delar av det svenska samhället. Som lagstiftare bör man fråga sig när gränsen är nådd för när en misslyckad politik inte längre kan rättfärdigas. När man bör inse att ett bruk är så spridd att man inte kan straffa alla som brukar. När en svart marknad som lagens ramar skapat är så stor att rent polisiära medel inte räcker för att begränsa den. I vår mening är det den situationen vi befinner oss i nu. De exempel som vi nu ser alltfler av runtom i världen visar att det går att skapa en reglerad marknad för cannabis, där brukarna inte bestraffas, men man kan behålla

möjligheten att beivra försäljningen på en svart marknad. Sverige bör ta efter dess exempel och legalisera bruk och innehav samt en reglerad försäljningsmodell för cannabis.

952

953 [7.51](#), [7.52](#), [7.53](#), [7.54](#), [7.55](#), [7.56](#), [7.57](#), [7.58](#):

954 **Miss-bruksvård**

955 7.51.1 att Centerpartiet – gärna inom ramen för Januariöverenskommelsen aktivt driver frågan
956 om en förbättrad samlad vård och behandling inom det delade ansvarsområdet för
957 missbrukare. Detta bör i allt väsentligt ske utifrån Missbruksutredningens förslag.

958 7.52.1 att Centerpartiet verkar för en översyn av tvångslagarna beträffande LVM (Lag om
959 Vård av Missbrukare i vissa fall) och LPT (Lagen om Psykiatrisk Tvångsvård)

960 7.52.2 att Gerhard Larssons missbrukarutredning som presenterades 2011 beaktas

961 7.52.3 att en gemensam tvångslag beträffande både missbruk och psykisk sjukdom med
962 Landstinget/Regionen är huvudman införs

963 7.53.1 att huvudmannaskapet för all typ av beroendevård helt samlas hos regionerna.

964 7.54.1 att man lägger både psykiatrin och drogproblematiken under samma huvudmannaskap.
965 Detta skulle göra vården betydligt bättre, genom att man behandlar hela problematiken på
966 samma ställe.

967 7.55.1 att Centerpartiet arbetar för att ALLA ska ha rätt till adekvat vård.

968 7.56.1 att: Centerpartiet aktivt på riks-, regional och kommunal nivå arbetar för att plocka bort
969 ordet missbruk och ersätter det med skadligt bruk.

970 7.57.1 att: Centerpartiet aktivt arbetar mot avskaffande av tvångsvård i form av LVM

971 7.58.1 att Centerpartiet verkar för att huvudansvaret för missbruksvården flyttas till Sveriges
972 Landsting.

973 **Partistyrelsens yttrande:**

974 Motionerna beskriver de problem som finns inom missbruksvården och vill att sjukvården tar
975 över ansvaret för vård och behandling av personer med missbruksproblematik. Några
976 motioner lyfter frågan om en gemensam tvångslagstiftning för personer med missbruk och
977 psykisk sjukdom.

978 Centerpartiet har länge drivit frågan om att missbruksvården i högre grad måste präglas av
979 vetenskap och beprövad erfarenhet och tog redan 2011 ställning för ett förändrat
980 huvudmannaskap med ett överförande av ansvaret för missbruksbehandling till landstingen.
981 Majoriteten av narkotikamissbrukarna har en bakomliggande psykisk eller somatisk sjukdom.
982 Därför måste missbruksvården utgå från att i första hand behandla den aktuella sjukdomen
983 och i andra hand att i största möjliga mån lindra sjukdomssymptomen. All annan sjukvård
984 utgår från det perspektivet och missbruksvården ska inte vara något undantag. Sjukvården ska
985 kunna använda sig av substitutionsbehandling.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 986 Många personer med missbruksproblematik lider samtidigt av svår psykisk sjukdom. I dag
987 finns en gränsdragningsproblematik mellan Lagen om vård av missbrukare (LVM) å ena
988 sidan och Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) samt Lagen om vård av unga (LVU) å
989 andra sidan. För personer som bedöms vara i störst behov av tvångsåtgärder kopplade till sitt
990 missbruk tillämpas som regel LVM, medan den psykiatriska tvångsvården vid till exempel
991 behandling av akuta psykiska komplikationer efter avgiftning används som en sista utväg.
992 Följden av detta blir att människor som är i behov av såväl psykiatrisk tvångsvård som vård
993 enligt LVM eller LVU inte får den hjälp de behöver och hamnar i kläm mellan olika
994 lagstiftningar.
- 995 Mot bakgrund av detta driver Centerpartiet på för en utredning av möjligheterna till en
996 gemensam tvångslagstiftning för personer med behov av insatser från såväl missbruksvården
997 som psykiatrin. Våren 2019 ställde sig riksdagens socialutskott genom ett tillkännagivande
998 bakom Centerpartiets förslag om att utreda ett förändrat huvudmannaskap i missbruksvården
999 samt en gemensam tvångslagstiftning. Partistyrelsen ser det som angeläget att bevaka att
1000 regeringen återkommer i enlighet med tillkännagivandet.
- 1001 Centerpartiet har under flera års tid i riksdagen motionerat om ett förändrat huvudmannaskap
1002 och en förbättrad missbruksvård enligt ovan. Partistyrelsen instämmer därför i motionens
1003 intentioner, men anser inte att det är lämpligt att partiet nationellt fattar så detaljerade beslut
1004 som föreslås av motionärerna.
- 1005 En motion beskriver problemen i missbruksvården och yrkar på att individer ska ha rätt till
1006 adekvat vård. Enligt hälso- och sjukvårdslagen har patienter rätt till vård efter behov och i
1007 enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Missbruksvården måste utgå från att i första
1008 hand behandla den aktuella sjukdomen och i andra hand att i största möjliga mån lindra
1009 sjukdomssymptomen. Av det följer att sjukvården måste kunna använda sig av
1010 substitutionsbehandling.
- 1011 Tillgången till assisterad läkemedelsbehandling för opiatmissbrukare i Sverige är
1012 internationellt sett låg och köerna till Metadonprogrammen är i regel mycket långa.
1013 Tillgängligheten vad gäller vård och behandling för personer med beroendeproblem måste
1014 därför öka. I dagsläget fattas beslut om eventuell behandling av kommunens tjänstemän
1015 genom socialtjänstlagen. Det är en orimlig ordning som gör att många människor tvingas
1016 vänta alltför länge – ibland förgäves – på att få den behandling de behöver. Genom att istället
1017 låta hälso- och sjukvårdslagen bli styrande, även inom beroendevården, kan också
1018 tillgängligheten till vård och behandling säkras. Den patient som bedöms vara i behov av vård
1019 ska också garanteras detta.
- 1020 Motionen beskriver således förslag som ligger i linje med den politik som Centerpartiet redan
1021 driver. Förslaget är dock lite för generellt utformat för att lämpa sig för ett partistämmobeslut,
1022 men partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.
- 1023 En motion yrkar på att Centerpartiet ska verka för att ordet missbruk ska ersättas av begreppet
1024 "skadligt bruk", eftersom det finns många negativa associationer till ordet missbruk. På flera
1025 håll har man börjat ersätta missbruk med "skadligt bruk" i syfte att minska stigmatiseringen.
1026 SKL har till exempel slagit fast att ordet missbruk bör fasas ut till förmån för "skadligt bruk",
1027 vilket också motionären påpekar. Partistyrelsen ser positivt på om ändrade ord och begrepp
1028 kan bidra till minskad stigmatisering för utsatta grupper, men menar samtidigt att det är svårt

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1029 för partistämman att besluta exakt vilka ord som ska användas i exempelvis kommuner,
1030 regioner och på myndigheter.
1031 En motionär yrkar på att Centerpartiet ska verka för ett avskaffande av tvångsvård enligt
1032 LVM, då tvångsvård enligt motionären inte bidrar till individens möjlighet till tillnyktring.
1033 Syftet med vård enligt LVM är att bryta ett livshotande missbruk och att motivera individer
1034 att gå vidare till behandling under öppnare former. De allra flesta som kommer till ett LVM-
1035 hem har blivit omedelbart omhändertagna i ett akut livshotande läge. Med hänsyn till
1036 människors liv och hälsa är det angeläget att möjligheten att i dessa fall kunna bereda denna
1037 typ av vård finns kvar.

1038

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.51

7.52

7.53

7.54

7.55

7.56

7.58

1039

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.57

1040 [7.59: Tobak och rökning](#)

- 1041 7.59.1 att minimiåldern att köpa tobak höjs med ett år varje år
1042 7.59.2 att alla äldre än minimiåldern får fortsätta köpa och röka.

1043 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1044 Motionären lyfter frågan om rökning och dess skadliga hälsoeffekter och för fram förslag som
1045 syftar till att minska rökningen i samhället.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1046 Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att driva frågan om ett ”Rökfritt Sverige”
1047 och att ställa sig bakom intentionerna i Världshälsoorganisationen WHO:s tobakspreventiva
1048 strategi. I strategin ingår ett ställningstagande för ett antal viktiga tobakspreventiva åtgärder.
1049 Flera av dessa omfattas av den nya tobakslagen som gäller från 1 juli 2019. Lagen innebär
1050 bland annat att tillståndsplikt för handel med tobaksvaror ska gälla samt ett utvidgat rökförbud
1051 i olika offentliga miljöer.

1052 Det är viktigt att säkerställa att tobaksprodukter inte säljs till minderåriga. I detta kan bland
1053 annat ingå att skärpa straffen mot dem som säljer tobak åt minderåriga och även att motverka
1054 den grova organiserade brottsligheten, som inte sällan ägnar sig åt smuggling av cigaretter.
1055 Vidare är det sedan 1 maj 2014 möjligt med så kallade provköp, vilket innebär ett lagstöd för
1056 att genomföra kontrollköp av folköl, tobak och receptfria läkemedel i syfte att se om butiker
1057 kontrollerar åldern på den som köper. Partistyrelsen anser inte att det vore en rimlig åtgärd att
1058 höja minimiåldern för att köpa tobak med ett år varje år. Det skulle sannolikt öka
1059 cigarettsmugglingen och i slutändan leda till ett totalt förbud.

1060

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.59

1061

1062 7.60: Serveringstillstånd

1063

1064 7.60.1 att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram riktlinjer och stöd för kommuner, i
1065 syfte att likställa handläggningen av serveringstillstånd.

1066 **Partistyrelsens yttrande:**

1067 Motionen förordar ett nationellt ansvar för att ta fram riktlinjer och stöd för kommuner, i syfte
1068 att likställa handläggningen av serveringstillstånd.

1069 Alkoholtillstånd utfärdas av de enskilda kommunerna, baserat på alkohollagstiftningen samt
1070 kommunens egna riktlinjer. Riktlinjerna skiljer sig delvis mellan kommunerna, där en del
1071 kommuner har valt mer flexibla regler vad gäller exempelvis servering av varm mat som en
1072 förutsättning för utskänkningstillstånd. För en del kommuner kan möjligheten att utforma
1073 olika regler kring serveringstillståndet vara ett sätt för lokala restauranger och krogar att
1074 exempelvis kunna erbjuda attraktiva öppettider. Partistyrelsen ser det därför som angeläget att
1075 kommunerna även fortsättningsvis ska kunna besluta själva kring dessa riktlinjer.

1076

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.60

1077 **7.61: Vård av spelberoende**

1078 7.61.1 att det införs ett system där spelföretagen direktfinansierar hjälpen till spelberoende
1079 och att detta ställs under IVOs övervakning.

1080 **Partistyrelsens yttrande:**

1081 Motionen lyfter problemet med spelmissbruk och yrkar på att ett system införs där
1082 spelföretagen finansierar hjälpen till spelberoende.

1083 Den nya regleringen av spelmarknaden som trädde ikraft den 1 januari 2019 innebär att
1084 spelmarknaden reglerats genom ett licenssystem. Tidigare verkade många utlandsbaserade
1085 bolag i Sverige och de omfattades då inte av ett regelverk som bland annat handlar om skydd
1086 av spelare och beskattning i Sverige. Med licenserna följer att spelbolagen betalar skatt i
1087 Sverige och att de ska uppfylla krav kring bland annat måttfull marknadsföring och regler
1088 som ska minska risken för spelmissbruk.

1089 Spelmissbruk ingår sedan 1 januari 2018 i både socialtjänstlagen och hälso- och
1090 sjukvårdslagen. Det innebär att kommuner och landsting är skyldiga att förebygga spelproblem
1091 och att erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om
1092 pengar.

1093 Ett krav på att spelbolagen ska finansiera vård för spelmissbrukare skulle i konsekvensens
1094 namn behöva följas av att till exempel producenter av öl, vin och sprit skulle bekosta
1095 behandling för alkoholmissbrukare, att tobakbolagen skulle stå för behandling av KOL-
1096 patienter och liknande. Det skulle bli ett orimligt system. Partistyrelsens uppfattning är istället
1097 att det är och ska vara samhällets ansvar förebygga och behandla missbruk – oavsett om det
1098 handlar om spel om pengar eller om alkohol eller droger.

1099

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.61

1100

1101 **7.62, 7.63, 7.64: Jämställdhet**

1102 7.62.1 Att Centerpartiet verkar för ett jämställt samhälle.

1103 7.63.1 Att lägga fram detta förslag att senast år 2021 ha lagstadgad jämställdhetsplan för lika
1104 löner för lika och likvärdiga jobb för kvinnor och män;

1105 7.63.2 Alternativt, att jämställa männens löner med kvinnors i linje med de beräkningar i
1106 osakliga löneskillnader som Medlingsinstitutet (2) tagit fram för olika sektorer.

1107 7.64.1 Att synliggöra och åtgärda problemet.

1108 7.64.2 Att kvinnors position i arbetslivet blir jämställt med rättvisa löner.

1109 7.64.3 Att lön för alla schemalagda timmar på arbetsplatsen.

1110 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1111 Motionärerna tar upp att Sverige har ojämställda löner och ett i övrigt ojämställt samhälle.
1112 Sverige har kommit långt på jämställdhetsområdet, men vi har mycket kvar att göra. Vi ska
1113 enligt lag ha rättvisa löner där kön, ålder, etniskt ursprung eller sexuell läggning inte ska spela
1114 roll. Tyvärr är vi inte där ännu.
- 1115 Ojämställdheten finns med genom hela livet, i hela samhället. Elever begränsas av
1116 traditionella könsnormer vid studie- och yrkesval. Makt och inflytande är ojämnt fördelat
1117 mellan könen och vi har könsrelaterade skillnader i lön och karriär. Kvinnor utför mer obetalt
1118 arbete än män och har lägre pensioner som en följd av lägre livsinkomst. Det ojämställda
1119 uttaget av föräldraledighet, det ojämställda ansvaret för hem och barn och de negativa följer
1120 det får för kvinnors deltidsarbete, karriärer och sjukskrivningar är stora och viktiga frågor.
- 1121 För att bryta ojämställdheten vill Centerpartiet att både flickor och pojkar från start får leka
1122 och lära utan de förutfattade meningar som samhället klistrar på dem. För att bryta
1123 ojämställdheten ska yrkesvalen grundas i informerade val och med inspirerande förebilder
1124 med både kvinnor och män på ledande positioner och i andra roller.
- 1125 Sverige har en könssegregerad arbetsmarknad där kvinnodominerade sektorer har sämre
1126 villkor och lägre löner. 2016 var kvinnors lön 7.43 procent av mäns (SCB 2018). Att män i
1127 snitt tjänar 3,6 miljoner mer över livet än kvinnor, beror inte bara på löneskillnader utan även
1128 på mängd arbetad tid vilket påverkas av bland annat föräldraledighet, VAB, deltidsarbete,
1129 bransch, karriär och sjukskrivning.
- 1130 En av motionärerna lyfter frågan om lagstadgad jämställdhetsplan.
- 1131 På Island är det sedan ett drygt år tillbaka olagligt att betala högre lön till män om de har
1132 samma arbete som kvinnor. Den isländska lagen ska leda till att löneklyftan har upphört
1133 senast 2020. I praktiken innebär lagen att arbetsgivarna ska bevisa att de inte
1134 lönediskriminerar genom att utforma ett lönesystem grundat på lika lön-standarden.
1135 Arbetsgivaren ska först kartlägga vilka tjänster som finns på arbetsplatsen, och sedan beskriva
1136 vilka arbetsuppgifter och vilket ansvar som ingår i varje tjänst. Arbetsuppgifterna ska därefter
1137 värderas, poängsättas, efter hur viktiga de är för organisationens verksamhet. För tjänster som
1138 får samma poäng ska samma lön betalas ut. Men två personer som utför samma arbete
1139 behöver inte få exakt samma lön.
- 1140 Lagändringen har mötts av olika reaktioner. De flesta isländska företagen har ingen erfarenhet
1141 av standarder, så för dem innebär lagen en stor förändring i den dagliga verksamheten och
1142 extra kostnader. Många företag kan komma att behöva anställa extra personal enbart för att
1143 administrera standarden. Positiva röster menar att ibland måste förändringar tvingas fram och
1144 välkomnar att standarden nu har blivit lag. Nu måste företagen gå igenom sitt lönesystem och
1145 bevisa att de betalar jämställda löner. Bevisbördan ligger inte längre på den som anser sig
1146 vara diskriminerad.
- 1147 Lagen liknar till viss del vår svenska lönekartläggning. Lönekartläggningen i Sverige innebär
1148 att arbetsgivare ska göra en lönekartläggning varje år. Om en arbetsgivare har fler än tio
1149 anställda ska den även dokumentera arbetet med kartläggningen. Syftet med kartläggningen är
1150 att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män. Även
1151 andra anställningsvillkor ska finnas med i lönekartläggningen, som till exempel tjänstebil,

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1152 bostads- eller reseförmåner, bonussystem och liknande. Arbetet med lönekartläggning är en
1153 del i arbetsgivarens aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder är ett begrepp i lagen som innebär ett
1154 förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka
1155 för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. I maj 2019 utkom
1156 Riksrevisionen med en granskningsrapport om lönekartläggningar. Riksrevisionens
1157 granskning visar att lagkraven i liten utsträckning kan påverka löneskillnader, särskilt hos små
1158 arbetsgivare. Riksrevisionen föreslår att diskrimineringslagens krav på lönekartläggning ses
1159 över.
- 1160 För att bryta ojämställdheten vill Centerpartiet öka möjligheterna för fler kvinnor att starta
1161 företag, då ökar möjligheterna för kvinnors karriärvägar in i styrelserummen i näringslivet. Vi
1162 vill se en jämnare fördelning av föräldraledighet och obetalt arbete i hemmet. Ojämställdheten
1163 kan brytas då den ekonomiska friheten ökar för såväl kvinnor som män. Svensk lagstiftning är
1164 tillräcklig för att inte ska kvinnor diskrimineras avseende lön och karriär. Men vi behöver
1165 arbeta ytterligare för att komma till rätta med de ojämställda mönster vi har i samhället.
- 1166 2017 arbetade knappt 30 procent av kvinnorna deltid och 10 procent av männen (SCB 2018).
1167 Deltid försvårar för löneutveckling och karriär. Centerpartiet vill arbeta för att deltidsnormen
1168 för kvinnor på arbetsmarknaden bryts, bland annat genom att se över hur arbetsmarknadens
1169 parter kan skapa rätt förutsättningar för fler att arbeta heltid.
- 1170 Vi vill även värna och se över möjligheterna att vidareutveckla barnomsorgspengen så att
1171 familjer ska kunna välja förskola inom rimligt avstånd vilket ibland är utanför
1172 hemkommunens gränser.
- 1173 Centerpartiet tycker att var och en ska få välja själv, men för att kunna göra bra val behöver vi
1174 tillgång till information om hur våra beslut kring föräldraledighet, deltidsarbete och
1175 pensionssparande påverkar vår framtida ekonomi. Därför vill Centerpartiet att
1176 Pensionsmyndigheten i samverkan med berörda parter (t.ex. mödravård, försäkringskassa,
1177 skatteverket, banker och skola) har ett informationsuppdrag riktat till föräldrar om
1178 livsinkomst.
- 1179 En motionär vill se förtydliganden kring att alla schemalagda timmar på arbetsplatsen ska ge
1180 lön. Partistyrelsen anser att det är komplicerat i och med olika sorters anställningars karaktär.
1181 T.ex. kan tjänsteresor och konsulttjänster helt gå utanför en sådan reglering. Partistyrelsen vill
1182 se krafttag mot de ojämställda lönerna. Centerpartiet värnar den svenska modellen där
1183 parterna kommer överens om lön och övriga villkor, varför det är svårt att fatta beslut om
1184 exakt hur ersättning ska ges.

1185

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

Att Centerpartiet verkar för att de oförklarade löneskillnaderna mellan kvinnor och män försvinner.

1186

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.62 Att Centerpartiet verkar för ett jämställt samhälle.

1187

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.63

7.64.1

7.64.2

1188

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.64.3

1189 [7.65: Jämställt försörjningsstöd](#)

1190 7.65.1 att det blir en ändring i socialtjänstlagen och således i Handboken för socialtjänsten.

1191 7.65.2 att försörjningsstödet ska betalas ut jämställt till de sökande i hushållet som söker
1192 ekonomiskt bistånd.

1193 7.65.3 att partistämman uppmuntrar partiets riksdagsledamöter att motionera i ämnet så att en
1194 lagändring kan bli möjlig på nationell nivå.

1195 **Partistyrelsens yttrande:**

1196 Motionen tar upp frågan om försörjningsstödet och det faktum att detta oftast betalas ut till
1197 mannen i hushållet. Motionärerna yrkar därför på att förändringar i socialtjänstlagen
1198 genomförs i syfte att uppnå ett mer jämställt försörjningsstöd.

1199 Makten över den egna plånboken är en central del i att skapa ett mer jämställt samhälle.
1200 Därför måste samhället säkerställa att det svenska bidragssystemet inte koncentrerar den
1201 ekonomiska makten till mannen i familjen.

1202 Det är fortfarande vanligast att försörjningsstödet betalas ut till mannen. Samtidigt är
1203 försörjningsstödet till för hushållet. Ekonomi är makt och egna pengar är frihet. Kombinerat
1204 med striktare krav på aktivering ger detta en tydlig signal att alla i ett hushåll som mottar
1205 försörjningsstöd ska vara aktiva i att utbilda sig och söka arbete. Det är inte rimligt att
1206 samhället är med och förstärker konservativa föreställningar om mannen som huvudsaklig
1207 familjeförsörjare.

1208 Centerpartiet driver sedan 2018 frågan om att lagstifta om jämlik utbetalning av
1209 försörjningsstöd i familjer, där försörjningsstödet betalas ut 50/50 mellan båda personerna och

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1210 har motionerat i riksdagen angående detta. Centerpartiet vill också att riktlinjerna till
1211 kommunerna ska tydliggöras så att samma krav på aktivering ställs på en man och kvinna som
1212 bor i samma hushåll och får försörjningsstöd. För att få försörjningsstödet utbetalat vill vi
1213 därför att båda personerna i familjen ska studera svenska, delta i praktik, arbetsträna eller söka
1214 jobb. Kravet på aktivering ska fungera som ett incitament för att fler ska komma ut i jobb.
1215 Detta är i allt väsentligt i linje med vad motionärerna föreslår och partistyrelsen instämmer
1216 därför i motionens intentioner.

1217

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

7.65

1218

1219 [7.66: Kvinnofrid](#)

1220 7.66.1 att Centerpartiet verkar för att mottagningar för våldsutsatta kvinnor instiftas i varje
1221 kommun, där ett team av läkare, socialtjänst, polis och psykiatri verkar.

1222 7.66.2 att kvinnojourer och skyddade boenden lättar upp sina regler runt husdjur så att det inte
1223 blir en fråga om att avliva djur eller stanna i ett våldsamt förhållande.

1224 **Partistyrelsens yttrande:**

1225 Motionärerna tar upp behovet av rätt hjälp efter misshandel och våldtäkt. Motionärerna menar
1226 att den som blivit utsatt för misshandel i ett förhållande eller blivit våldtagen ska inte behöva
1227 uppsöka flera olika ställen, det ska räcka med ett. Motionärerna menar att den våldsutsatta
1228 personen ska kunna möta läkare, polis, socialtjänst och psykolog på ett och samma ställe.

1229 Ingen människa ska behöva leva i rädsla för att bli slagen. Mäns våld mot kvinnor är idag ett
1230 stort och akut jämställdhetsproblem. De ideella kvinno- och mansjourerna har synliggjort
1231 frågan och är en viktig resurs i kampen mot våldet. Idag saknas många gånger rätt rutiner och
1232 bemötande då våldsutsatta söker vård.

1233 Centerpartiet vill se en nollvision för våld i nära relationer och sexualiserat våld. Det är av
1234 största betydelse att se över möjligheterna att personer, både män och kvinnor som utsatts för
1235 våld i nära relationer får stöd av samhället genom ökad tillgång till kvinno- och mansjourer,
1236 skyddat boende och andra liknande verksamheter. De ideella kvinno- och mansjourerna är en
1237 viktig resurs i kampen mot våldet och en långsiktig, renodlad och mer stabil finansiering av
1238 kvinno- och mansjourerna behöver utredas. Det är även viktigt att hälso- och sjukvården blir
1239 bättre på att upptäcka, bemöta och ge stöd till dem som drabbas av våld. Vårdgivare måste
1240 skapa rutiner vid vårdmöten för att det ställs frågor om våld till både kvinnor och män, för att
1241 tidigt upptäcka våldsutsatthet.

1242 I den nyligen gemensamt publicerade tillsynsrapporten (Våldsbrott i nära relationer och
1243 sexualbrott mot vuxna – En gemensam granskning av polisens och åklagarens handläggning,

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1244 februari 2019) från Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten står det att läsa att
1245 brottsutredningar läggs ner trots att det i många fall finns ytterligare åtgärder att vidta. I 78 %
1246 av de granskade relationsvåldsärendena i Tillsynsrapporten har förundersökningen lagts ner
1247 och i cirka 21 % har åtal väckts. Med en ny sexualbrottslagstiftning är det av ytterligare vikt
1248 att Polis- och Åklagarmyndigheten har de resurser de behöver och gör sitt yttersta för att
1249 utreda anmälda våldtäkter och våldtäktsförsök.

1250 Husdjur i våldsärenden har visat sig både påverka socialsekreterarens hantering av ärendet och
1251 möjligheten att få plats på ett skyddat boende. Det är inte ovanligt att både kvinnan och husdjuret
1252 utsätts för våld. Därför instämmer partistyrelsen med motionären om att skyddade boenden bör lätta
1253 upp sina regler runt husdjur så att det inte blir en fråga om att avliva djur eller stanna i ett våldsamt
1254 förhållande.

1255 Partistyrelsen anser att de kvinnor som önskar ett samlat bemötande ska de kunna få det var
1256 man än bor. Hur man organiserar den verksamhet kan se olika ut mellan olika kommuner.

1257

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att verka för att våldsutsatta kvinnor som önskar ett samlat bemötande ska kunna få de var
de än bor i Sverige.

1258

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.66.2 att kvinnojourer och skyddade boenden lättar upp sina regler runt husdjur så att det
inte blir en fråga om att avliva djur eller stanna i ett våldsamt förhållande.

1259

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.66.1

1260

1261 [7.67: Utsatta män](#)

1262 7.67.1 att Centerpartiet ska verka för att män som utsätts för våld i nära relation ska ha samma
1263 rätt till samhällets hjälp och stöd

1264 7.67.2 att Centerpartiet ska verka för att alla (kvinnor och män) som utövar våld i nära
1265 relation ska få hjälp att komma bort från sitt våldsutövande

1266 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1267 Motionen tar upp att även våldsutsatta män ska ha samma rätt till samhällets hjälp och stöd
1268 som våldsutsatta kvinnor samt att alla (kvinnor och män) som har svårt att kontrollera sin
1269 aggressivitet ska få hjälp att komma bort från sitt våldsutövande.
- 1270 Att utöva våld fysiskt eller psykiskt och låta sin aggressivitet gå ut över någon annan och
1271 skada någon annan är olagligt och således en kriminell handling. Våldsutövare får inte alltid
1272 den hjälp de behöver för att bryta sitt beteende och komma bort från sitt våldsutövande.
1273 Partistyrelsen ser ett behov av att samhället ser över hur det stödet kan förbättras.
- 1274 Vi talar i större utsträckning om våldsutsatta kvinnor och barn än om våldsutsatta män,
1275 eftersom kvinnor och barn oftare utsätts för våld i nära relation än vad män gör. Män som
1276 utsätts har också behov av stöd och hjälp. För män kan det vara ett ännu större stigma och
1277 därför svårare att anmäla och att söka hjälp.
- 1278 Därför är det av största betydelse, att alla människor som utsatts för våld, oavsett kön, får stöd
1279 av samhället genom ökad tillgång till kvinno- och mansjourer, skyddat boende och andra
1280 liknande verksamheter. De ideella kvinno- och mansjourerna är en viktig resurs i kampen mot
1281 våldet och de behöver en långsiktig, renodlad och mer stabil finansiering av kvinno- och
1282 mansjourerna bör utredas. Det är viktigt att hälso- och sjukvården blir bättre på att upptäcka,
1283 bemöta och ge stöd till dem som drabbas av våld. Vårdgivare måste skapa rutiner vid
1284 vårdmöten för att det ställs frågor om våld till både kvinnor och män, för att tidigt upptäcka
1285 våldsutsatthet.
- 1286

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

7.67.1 att Centerpartiet ska verka för att män som utsätts för våld i nära relation ska ha samma rätt till samhällets hjälp och stöd

7.67.2 att Centerpartiet ska verka för att alla (kvinnor och män) som utövar våld i nära relation ska få hjälp att komma bort från sitt våldsutövande

1287

1288 [7.68: Assistansersättningen](#)

1289 7.68.1 att omprövningstiden inom assistansersättningen ändras till 4 år

1290 **Partistyrelsens yttrande:**

1291 Motionen föreslår att omprövningstiden inom assistansersättningen ändras till fyra år i syfte
1292 att minska påfrestningen för brukaren och anhöriga.

1293 Gällande bestämmelser föreskriver att ett beslut om assistansersättning ska omprövas efter två
1294 år, för att avgöra om behoven fortfarande kvarstår. Skälen till omprövning grundar sig på det

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1295 faktum att behov kan ändras över tid. För en del personer är det dock högst osannolikt att
1296 hälsotillståndet skulle förändras. Då tvåårsomprövningarna ofta är en mentalt påfrestande
1297 process för berörda, driver Centerpartiet sedan tidigare att systemet bör förenklas.
1298 Centerpartiet har därför i riksdagen föreslagit att det bör ses över huruvida det är möjligt att
1299 göra en schablonbedömning för de fall då hälsotillståndet inte förändrats till det bättre.

1300

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.68

1301 [7.69](#), [7.70](#): Daglig verksamhet

- 1302 7.69.1 att införa en ”habiliteringslön” för de personer som berörs av LSS-lagen.
1303 7.70.1 att arbetsplatserna ska ansvara för handledarstödet för intellektuellt funktionshindrade
1304 7.70.2 att det ekonomiska stödet ska följa med individen till arbetsplatsen

1305 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1306 Motionen tar upp frågan om personer som har daglig verksamhet för att de inte kan verka på
1307 den öppna arbetsmarknaden. Motionärerna lyfter att habiliteringsersättningen ofta
1308 är mycket lågt satt och att den som uppstår ersättningen har svårt att klara sina utgifter.
- 1309 Den som har daglig verksamhet kan från kommunen få en ersättning för sitt arbete på den
1310 dagliga verksamheten. Alla kommuner ger dock inte ersättning - i de fallen är individerna
1311 hänvisade till endast aktivitets- eller sjukersättning. 2018 infördes ett riktat bidrag till
1312 kommunerna för att kunna ge ersättning till de som går på daglig verksamhet. Statsbidraget
1313 har dock inte fått önskvärd effekt och saknar dessutom långsiktighet. För den som arbetar på
1314 daglig verksamhet med liten eller ingen ersättning, kan arbetet på den dagliga verksamheten i
1315 praktiken innebära en förlustaffär eftersom individen själv måste betala för mat och ibland
1316 också färdtjänst till och från sitt jobb.
- 1317 Daglig verksamhet är reglerad i LSS och är en kommunal verksamhet som fungerar mer eller
1318 mindre bra i olika kommuner. När det gäller såväl daglig verksamhet som andra kommunala
1319 insatser enligt LSS, finns stora möjligheter att höja både kvaliteten i verksamheterna och
1320 valfriheten för den enskilde. Det har inte minst visat sig i Västerås stad, där man
1321 framgångsrikt infört LOV inom bland annat daglig verksamhet och ledsagarservice. LOV har
1322 fungerat som en motor för att utveckla insatserna och skapa ett bättre stöd för individerna.
1323 Partistyrelsen ser därför positivt på om fler kommuner väljer att införa LOV för LSS-insatser.
- 1324 Centerpartiets utgångspunkt är att fler människor ska få möjlighet att försörja sig själva.
1325 Samhället måste bli bättre på att riva de hinder som bidrar till att personer med
1326 funktionsnedsättning inte får ett arbete. Drygt 7.21 procent av alla personer med
1327 funktionsnedsättning har behov av någon form av anpassat stöd för att kunna arbeta, där det
1328 vanligaste stödet handlar om möjligheten till nedsatt arbetstempo. I en rapport från SCB
1329 uppgav 66 procent av de tillfrågade att de skulle kunna arbeta om de fick någon form av

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1330 anpassat stöd. Mot bakgrund av detta har Centerpartiet bland annat tagit ställning för att fler
1331 ska få möjlighet till stöd vid exempelvis eget företag.
- 1332 En motion tar upp frågan om handledarstöd. I en del fall kan det vara mest lämpligt med
1333 handledarstöd från daglig verksamhet och i andra fall kan det fungera bättre om arbetsgivaren
1334 ansvarar. En tydlig och konstruktiv kontakt mellan arbetsplatsen och den dagliga
1335 verksamheten utifrån individens behov är viktig för att komma överens om vilket
1336 handledarstöd som behövs. Om arbetsplatserna blir skyldiga att ansvara för handledarstödet
1337 riskerar det dock att bli ett hinder för arbetsgivare att ta emot personer med
1338 funktionsnedsättning. Om vi arbetar bättre med att matcha ihop personer med
1339 funktionsnedsättning med företag som är i behov av arbetskraft, är det både ett sätt att få fler i
1340 arbete och att motverka negativa attityder. Ofta finns en rädsla hos arbetsgivare att göra fel
1341 samtidigt som intresset att anställa finns.
- 1342 Partistyrelsen anser att det finns ett stort värde i att människor kan vara delaktiga i samhället
1343 och ha en meningsfull sysselsättning. Därför driver Centerpartiet sedan tidigare frågan om att
1344 utvidga rätten till sysselsättning till att omfatta även personkrets 3. Vad gäller
1345 habiliteringsersättningen är den ofta alltför lågt satt. Det är inte rimligt att man ska behöva
1346 betala för att arbeta. Partistyrelsen anser därför att kommunerna bör verka för att se över
1347 habiliteringsersättningen så att den ligger på en rimlig nivå.
1348

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att utvidga rätten till sysselsättning till att omfatta personkrets 3
att Centerpartiet verkar för att kommunerna bör se över habiliteringsersättningen så att den
ligger på en rimlig nivå.

1349

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.69

7.70

1350

1351 [7.71: LSS](#)

1352 7.71.1 att Centerpartiet verkar för att en part gör bedömningen av behovet av LSS oberoende
1353 av vem som ska utföra insatsen.

1354 **Partistyrelsens yttrande:**

1355 Motionen lyfter behovet av en rättssäker handläggning kring LSS-ärenden.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1356 Många assistansberättigade och deras anhöriga upplever beslutsprocessen kring assistans som
1357 påfrestande. Då är det viktigt att besluten blir riktiga och att de som berörs känner trygghet i
1358 sina kontakter med Försäkringskassan. Personer som är berättigade till assistans har idag rätt
1359 till en egen tjänsteman på Försäkringskassan, men det är inte alltid som rättigheten tillämpas i
1360 praktiken. Centerpartiet driver därför sedan länge på för att Försäkringskassans uppdrag att
1361 säkerställa rätten till en personlig kontakt för assistansberättigade ska förtydligas.
1362 Familjer där ett eller flera barn har en funktionsnedsättning eller särskilda behov är ofta
1363 tyngda av mängden kontakter med olika myndigheter som ofta krävs, vilket också
1364 handikapprerelsens kartläggning på området vittnar om.
- 1365 Denna problematik var föremål för Riksrevisionens granskning kring stödet till barn och unga
1366 med funktionsnedsättning. Granskningen konstaterade att de berörda familjerna är i stort
1367 behov av en förbättrad samordning. Ett enigt socialutskott yttrade sig i januari 2012 över
1368 rapporten och ansåg att en försöksverksamhet med samordnare måste ges hög prioritet och
1369 påbörjas under 2012. Den förstudie som 2014 gjorts av SKL måste leda till att verksamhet
1370 påbörjas i större omfattning.
- 1371 Behovet av ett förbättrat stöd åt de berörda familjerna är stort. Därför är det angeläget att se
1372 över möjligheten att införa en fungerande verksamhet med samordnare, där barn- och
1373 ungdomshabiliteringen ska fungera som en knutpunkt. Ökad samverkan och ansvarstagande
1374 för alla de som är inblandade hos respektive myndighet brådskar.
- 1375 Då stat och kommun har ansvar för olika insatser inom LSS är det svårt att se hur en extern
1376 part skulle kunna göra bedömningen av behoven. Den part som har kostnadsansvar bör också
1377 vara den som utreder behovet. Dock anser partistyrelsen att den problematik som motionären
1378 beskriver kan lösas genom en förbättrad samordning och personlig kontakt i enlighet med
1379 ovanstående.
- 1380

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Försäkringskassans uppdrag att säkerställa rätten till en personlig kontakt för assistansberättigade ska förtydligas

att se över hur verksamhet med samordnare för familjer där ett eller flera barn har en funktionsnedsättning kan införas

1381

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.71

1382 [7.72: Habilitering](#)

1383 7.72.1 att stärka individens rätt till att leva ett aktivt liv

1384 7.72.2 att vårdval habilitering och fritt val av hjälpmedel införs i hela landet, till exempel med
1385 inspiration från Australiens modell

1386 **Partistyrelsens yttrande:**

1387 Motionen beskriver de problem som finns inom habiliteringen, där många personer med
1388 funktionsnedsättning upplever att de har svårt att påverka sina insatser och vilka hjälpmedel
1389 de kan välja. Motionen föreslår därför att vårdval för habilitering och fritt val av hjälpmedel
1390 införs i hela landet, i syfte att stärka individers möjligheter till rörelse och ett aktivt liv.

1391 Habiliteringens uppdrag är ge stöd åt personer med funktionsnedsättning med att förebygga och
1392 minska svårigheter som funktionsnedsättningen innebär. Det kan till exempel handla om
1393 behandling, träning, rådgivning eller att prova ut hjälpmedel. Partistyrelsen delar den bild som
1394 beskrivs i motionen om bristerna inom habiliteringen. På många håll är tillgängligheten dålig
1395 och kvaliteten undermålig.

1396 Partistyrelsen ser därför positivt på förslaget om vårdval för habilitering. Genom att öppna
1397 upp för fler aktörer kan möjligheterna till delaktighet för den enskilde öka. Det kan också
1398 stärka drivkrafterna att erbjuda insatser av hög kvalitet. Partistyrelsen ser fördelar med att
1399 kunna erbjuda fritt val av hjälpmedel i hela landet. Ett sådant system bör dock säkerställa att
1400 individen har tillräckligt med information för att kunna fatta informerade val. Det behöver
1401 också finnas tydliga mekanismer för att hindra en alltför stor kostnadsökning.
1402

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att stärka individens rätt till att leva ett aktivt liv genom vårdval
för habilitering och större möjligheter att välja hjälpmedel

1403

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.72

1404

1405 **7.73: Motion om mansjourer i Gävleborg**

1406 7.73.1 att Centerpartiet Gävleborg ska verka för att få mansjour i Gävleborgs län

1407 7.73.2 att verka för att göra det lättare för mansjourer att få/söka pengar för sina

1408 verksamheter

1409 7.73.3 att driva på för att mansjourer ska behandlas med samma respekt som kvinnojourer

1410 **Partistyrelsens yttrande:**

1411 Motionären lyfter frågan om mansjourer i Gävleborg och att de inte har samma förutsättningar
1412 som kvinnojourer, både vad det gäller finansiering och respekt från samhället.

1413 Partistyrelsen delar uppfattningen att mansjourernas arbete ska ges respekt och bör ha en mer
1414 stabil finansiering. Men finansiering är inte bara ett problem för mansjourer utan även för
1415 kvinnojourer. Både lokalt och nationellt. Centerpartiet har därför beslut sedan tidigare på att en
1416 långsiktig och mer stabil finansiering av jourerna bör utredas.

1417 Partistyrelsen menar dock att motionen tar upp specifika förslag rörande Gävleborg som inte
1418 ska beslutas nationellt.

1419

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

7.73

1420

1421 **7.74, 7.75, 7.76, 7.77, 7.78, 7.79: Alkoholpolitik**

1422 7.74.1 att Centerpartiet ska verka för alkoholmonopolets avskaffande till förmån för ett
1423 licensbaserat system

1424 7.75.1 att konkurrensutsätta systembolaget genom att införa ett licenssystem för privatägda
1425 butiker, som på samma villkor och krav som systembolaget idag har, får sälja
1426 alkoholprodukter.

1427 7.75.2 att det införs en alkoholmyndighet som kontrollerar att försäljningen sköts enligt lagar
1428 och regler.

1429 7.76.1 att konkurrensutsätta systembolaget genom att införa ett licenssystem för privatägda
1430 butiker, som på samma villkor och krav som systembolaget idag har, får sälja
1431 alkoholprodukter.

1432 7.76.2 att det införs en alkoholmyndighet som kontrollerar att försäljningen sköts enligt lagar
1433 och regler.

1434 7.77.1 att systembolagets alkoholmonopol avskaffas

1435 7.78.1 att Centerpartiet stryker kravet på ännu en utredning angående så kallad
1436 gårdsförsäljning av alkohol

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1437 7.78.2 samt att Centerpartiet medverkar till att sätta press på Systembolaget för att underlätta
1438 för lokala småproducenter att få tillgång till dess försäljningskanaler.
- 1439 7.79.1 att Systembolagets forskning inom Alkoholforskningsrådet upphör och att
1440 alkoholforskning bedrivs inom Fortes verksamhet tillsammans med och i konkurrens med
1441 andra hälsorelaterade frågor.
- 1442 7.79.2 att Systembolaget inte får ägna sig åt opinionsbildning
- 1443 7.79.3 att Systembolaget snarast fram till dess att opinionsbildningen upphör årligen redovisar
1444 tydligt och utförligt hur medel används för opinionsbildning.
- 1445 **Partistyrelsens yttrande:**
- 1446 Motionerna yrkar på att systembolagets monopol avskaffas. Flera motioner yrkar på att
1447 särskilda licensbutiker för alkoholförsäljning införs.
- 1448 Systembolagets bristande tillgänglighet drabbar i synnerhet mindre orter. Systembolaget har
1449 idag en alltför restriktiv hållning till nyetablering av såväl butiker som ombud på framför allt
1450 små orter. Systembolaget måste bli mer lyhörd för kommunernas önskemål i denna fråga.
1451 Centerpartiet har även sedan tidigare tagit ställning för att Systembolagets öppettider ska
1452 utökas.
- 1453 En låg alkoholkonsumtion är bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem som
1454 våldsbrott och övergrepp. En stor internationell studie som presenterades i april 2017 och som
1455 baserar sig på erfarenheter från andra länder, visade att ett avskaffande av
1456 detaljhandelsmonopolet riskerar att öka andelen dödsfall i levercirros med 37 – 63 procent.
1457 Studien visade även på att antalet alkoholrelaterade dödsfall till följd av olyckor och
1458 självmord skulle öka. Mot bakgrund av detta ser partistyrelsen att det finns fördelar med
1459 Systembolagets detaljhandelsmonopol. Men ett detaljhandelsmonopol ställer också höga krav
1460 på både kvalitet och tillgänglighet.
- 1461 Det svenska alkoholmonopolet gör att små producenter är helt i händerna på Systembolagets
1462 regelverk och logistikverksamhet för att nå ut till konsumenterna. 2014 ändrade
1463 Systembolaget sitt regelverk för hur distributionen ska gå till. Förändringarna har medfört att
1464 många små lokala producenter av hantverksproducerade alkoholhaltiga drycker fått svårare att
1465 få ut sina produkter på systembolagsbutiker i närområdet och i övriga landet. Centerpartiet
1466 menar att det är viktigt att det statliga Systembolaget som monopolföretag tar ett särskilt
1467 ansvar och säkerställer att förutsättningarna för små bryggerier och andra hantverksmässiga
1468 dryckesproducenter är likvärdiga i hela landet. Det är mycket olyckligt om små bryggerier
1469 som har stora avstånd till sina närmaste större orter missgynnas av Systembolagets regelverk.
1470 Det skulle i praktiken göra konkurrenssituationen ohållbar i stora delar av vårt land
1471 (exempelvis Norrlands inland). Det är även viktigt ur ett konsumentperspektiv att
1472 Systembolaget tar ett ansvar för utbudet i hela landet.
- 1473 Det behöver även bli enklare för lanthandlare att bli Systembolagsombud. Centerpartiets
1474 partistämman 2017 fattade beslut om att införa ett enkelt system för att göra lanthandlare till
1475 lagerhållande ombud med Systembolagets priser som golv, med möjligheten att ta ut ett högre
1476 pris än Systembolaget. Detta skulle kunna öka tillgängligheten till Systembolagets tjänster
1477 men även förbättra lanthandlarnas lönsamhet.
- 1478 En motion vill behålla Systembolagets monopol och menar att detta äventyras genom att
1479 införa gårdsförsäljning av alkohol. Motionen lyfter fram att tillgänglighet på alkohol driver
1480 fram en ökad konsumtion och därmed missbruk och alkoholskador. Däremot vill

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1481 motionärerna att Systembolaget ska bli bättre på att ta emot lokalproducerat vin och öl in i
1482 monopolets butiker och andra försäljningskanaler.

1483 Under de senaste åren har det skett en kraftig framväxt av lokala mikroproducenter.
1484 Centerpartiet har länge drivit frågan om att den som yrkesmässigt tillverkar alkoholdrycker,
1485 efter tillstånd, ska kunna sälja alkohol i begränsade kvantiteter. Centerpartiet ser
1486 gårdsförsäljning som ett sätt att utveckla landsbygden. Partistyrelsen delar inte motionärens
1487 uppfattning om att gårdsförsäljning skulle riskera Systembolagets ställning eller driva fram en
1488 ökad konsumtion. Partistyrelsen anser därför att den utredning om hur gårdsförsäljning kan
1489 kombineras med Systembolaget som finns med i Januariavtalet är fortsatt viktig att få till
1490 stånd.

1491 En motionär lyfter frågan om Systembolagets uppdrag att sprida information om
1492 alkoholforskning. Motionen yrkar på att Systembolaget inte ska ägna sig åt vad som
1493 motionärerna beskriver som opinionsbildning och att Systembolagets forskning inom
1494 Alkoholforskningsrådet ska upphöra.

1495 Det statliga detaljhandelsmonopolet är en del av den svenska alkoholpolitiken. I uppdraget
1496 ingår att sälja alkohol utan vinstintresse och att erbjuda god service. Detaljhandelsmonopolet
1497 innebär också att Systembolaget har ett viktigt informationsansvar om en ansvarsfull
1498 alkoholkonsumtion och hur man undviker riskerna med alkohol. Detta gör Systembolaget
1499 bland annat genom den uppskattade tonårsparlören. Systembolaget ska dock inte ägna sig åt
1500 opinionsbildning i politiska frågor.

1501 Partistyrelsen anser inte att det går att finna belägg för vad motionärernas anför om bristande
1502 kvalitet i alkoholforskningen som Systembolaget hänvisar till. Alkoholforskningsrådet är
1503 fristående från Systembolaget och utgörs av forskare samt företrädare för allmänna
1504 samhällsintressen. Beslut om forskningsinriktning inom Alkoholforskningsrådet görs
1505 oberoende av Systembolaget och ska utgå från en bedömning av forskningsprojektens kvalitet
1506 och vetenskaplighet. Partistyrelsens uppfattning är att politiken vare sig har kompetens eller
1507 bör ha som uppgift att bedöma kvaliteten på forskning.

1508

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att Systembolaget som monopolföretag tar ett särskilt ansvar
och säkerställer att förutsättningarna för små bryggerier och andra hantverksmässiga
dryckesproducenter är likvärdiga i hela landet.

1509

1510

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

7.78.2 att Centerpartiet medverkar till att sätta press på Systembolaget för att underlätta för
lokala småproducenter att få tillgång till dess försäljningskanaler.

1511

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

7.79.2

1512

1513

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

7.74

7.75

7.76

7.77

7.78.1

7.79.1

7.79.3

1514

1515

Aphram Melki reserverar sig till förmån för bifall på motion 7.75.

CS reserverar sig till förmån för bifall på:

7.74, 7.75.1, 7.76.1, 7.77

CUF reserverar sig till förmån för bifall på motion 7.74.

Motivering:

Alkohol är en farlig drog, samtidigt som det är ett positivt inslag i många liv.

Alkoholpolitiken bör förena friheten att köpa alkohol vid udda tider med ett bra och snabbt stöd vid missbruk.

Det finns en självklar poäng att kontrollera och reglera handeln med alkohol men de intressekonflikter som uppkommer av att staten indirekt säljer och reglerar alkoholen är olyckliga. Alkoholmonopolet bör därför skrotas och ersättas av ett licenssystem för försäljning. Produktion av alkoholhaltig dryck för eget bruk ska vara tillåtet

CUF reserverar sig till förmån för att instämma i intentionerna på motion 7.79.

Motivering:

Systembolaget har använt sin marknadsföringsbudget för att opinionsbilda om sin egen existens. Detta bidrar till att svenskar bland annat tror att de som aktör har ett mycket

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

högkvalitativt utbud, vilket de inte har. Dock kan det vara svårt ifall man från Systembolagets sida faktiskt förbjuds från att berätta om varför man existerar överhuvudtaget. När det kommer till alkoholforskning anser förbundsstyrelsen att det fortsatt ska bedrivas utan inblandning av Systembolaget då självklara frågor om jäv kan uppkomma.

1516

1517 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1518 7.1 Pension

1519 *Leif Holmqvist och Valter Stenmark, Skellefteå C-krets Västerbotten.*

1520

1521 Att kunna leva på sin pension är en stor utmaning för många äldre, med ökande
1522 levnadskostnader för mat, vardagliga förnödenheter och hyra. Regeringen har föreslagit att
1523 alla pensionärer skall ha lika skatt som den som arbetar. Detta är positivt men långt ifrån
1524 tillräckligt. Mot denna grupp som varit med och byggt upp Sverige under sitt arbetsliv har vi
1525 en stor skyldighet. Dagens pensionssystem måste genomgå en stor och omfattande översyn
1526 för att kunna ge alla pensionärer en värdig tillvaro.

1527 Vi kan konstatera att gruppen fattigpensionärer har ökat, och den senaste tiden har man
1528 kunnat läsa insändare, debattartiklar och inlägg i många typer av media där pensionärer tycker
1529 att den "höjning" av pensionen som skett är ett hån. Garantipensionen skall ju följa
1530 prisutvecklingen, men med det kända resultatet i gruppens levnadsvillkor börjar man tvivla,
1531 var är den ökade pensionen?

1532 Därför är det synnerligen viktigt att garantipension, bostadsbidrag och äldres försörjningsstöd
1533 ses över och genomgår en betydligt större och kraftfullare reform.

1534

1535 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1536 att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som arbetar med en förbättring av grundpensionen.

1537

1538 **Distriktets yttrande:**

1539 Distriktsstyrelsen håller med motionärerna i deras beskrivning av hur läget för många
1540 pensionärer ser ut idag. Självklart ska alla ha en dräglig livssituation där pengarna räcker till.
1541 Det är jätteviktigt att vi så snabbt som möjligt ska kunna genomföra de förändringar som
1542 måste ske. Det innebär att stärka garantipensionen, höja pensionsåldern och förbättra
1543 premiepensionen.

1544 Centerpartiet har idag en bred och gedigen politik för att förbättra för pensionärer. Vi vill
1545 bland annat införa en riktålder för pension som följer medellivslängden i Sverige, vi vill att
1546 tjänstepensionerna ska anpassas till en allt högre medelålder, och vi vill höja pensionen för

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1547 dem som bara har garantipension eller låg inkomstpension. Samtidigt måste skillnaden till
1548 dem som arbetat ett helt yrkesliv vara kvar.
- 1549 I slutet av 2017 la pensionsgruppen fram sin överenskommelse om långsiktigt höjda och
1550 trygga pensioner. Pensionsgruppen är en blocköverskridande arbetsgrupp som består av
1551 företrädare för de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen (S, MP, M, C, L och
1552 KD). Gruppen har efter gediget arbete lagt fram en överenskommelse. Den
1553 pensionsöverenskommelse som finns omfattar hela ålderspensionssystemet (inkomstpension,
1554 premiepension och garantipension) och är en helhet där varje parti står bakom helheten. Det
1555 förslag som pensionsgruppen la fram saknar författningsförslag, men fungerar som riktlinjer i
1556 det fortsatta beredningsarbetet. Motionärerna yrkar att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp
1557 som arbetar med en förbättring av grundpensionen.
- 1558 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
1559 att bifalla motionen.
- 1560 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 1561 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.
- 1562

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1563 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1564 7.2 Pension

1565 *Anneli Rehnfors, Centerkvinnor, Sundsvall*

1566

1567 En hög andel (16,8%) av svenska pensionärer lever under EU:s fattigdomsgräns på 11 800kr
1568 vilket motsvarar 60% av medianinkomsten i landet. Därutöver riskerar 24,5% av
1569 pensionärerna att hamna under fattigdomsgränsen. Sammanlagt beräknas 328 000 svenska
1570 pensionärer ligga under denna gräns i dag. Av dessa är det 229 000 kvinnliga pensionärer
1571 medan motsvarande tal för män är 99 000. Samtidigt får 290 000 pensionärer bostadstillägg
1572 och fler kan ha rätt till tillägget, men de måste själv ansöka om det. Bostadstillägg ger rätt till
1573 maximalt 5 560kr. Det kan sökas av ensamstående som har en lägre månadsinkomst än ca 15
1574 000kr efter skatt. Man kan maximalt få 11 194kr sammanlagt i form av äldreförsörjningsstöd
1575 (max 5 634kr) och bostadstillägg (max 5 560kr). Detta innebär att alla pensionärer som får
1576 detta maximalbelopp hålls automatiskt under fattigdomsgränsen i Sverige. För låga
1577 pensionsinkomster betalas det enbart kommunalskatt. Denna skattebetalning medför att
1578 inkomsten efter skatt hamnar ofta under 15 000kr. Då kan man ansöka om bostadstillägg som
1579 betalas ut av den statliga pensionsmyndigheten.

1580

1581 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1582 att det sammanlagda ansökningsbara beloppet från pensionsmyndigheten ska hållas över
1583 nivån för fattigdomsgränsen;

1584 att rundgången mellan myndigheter slopas för pensionsinkomster under 15 000kr i månaden
1585 efter skatt och ev. utjämnningar av skatteintäkter hanteras direkt mellan den berörda
1586 kommunen och pensionsmyndigheten med hjälp av en redovisning från skatteverket m.a.p. de
1587 skattebelopp som den skattefria delen av inkomsten ger upphov till.

1588

1589 **Distriktets yttrande:**

1590 Beslut

1591 - distriktsstämman föreslår partistämman att bifalla motionen

1592

1593 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1594 7.3 Pension

1595 *Carina Ohlson Nordanstig*

1596

1597 Svenska pensionssystemet är idag bristfälligt, detta kommer även på sikt i sin nuvarande form
1598 vara ett problem för samhället. Alla innevånare i Sverige måste utifrån förmåga bidra till
1599 pensionssystemet, för att även personer med funktionsvariationer och övrig ohälsa måste de
1600 fullt friska bidra lite mer. Jag ser en möjlighet att istället för ”fast” pensionsålder ha en
1601 flytande pensionsålder. I de flesta fall har personer med hög utbildning inte samma fysiska
1602 påfrestningar i sitt yrkesliv som personer med kort eller ingen utbildning. Det innebär att när
1603 man idag vill höja pensionsåldern utifrån dagens system, blir det stora problem för dem med
1604 fysiskt tunga arbeten eftersom de ofta är utslitna i kroppen. För att kunna ha en flytande
1605 pensionsålder behöver man tänka om helt, ålder ska inte på något sätt styra när man går i
1606 pension, att man varit barnledig ska heller inte innebära lägre pension. Mitt förslag är att man
1607 istället inför en livsarbetstid, exempelvis 80 000 timmar, och att barnledighet ska ge låt säga
1608 1000 livsarbetstimmar per år. Jag ser idag personer som jobbat i lågavlönade yrken,
1609 exempelvis omvårdnadsyrken och byggbranchen, både är fysiskt utslitna och dessutom får en
1610 så låg pension att de hamnar i fattigdom på ålderns höst. I de flesta fall har de dessutom jobbat
1611 betydligt fler timmar i livet än en högutbildad som dels ofta jobbar högre upp i åldrarna och
1612 har en betydligt högre pension. Detta är inte längre hållbart eftersom människor ser denna
1613 snedfördelning av det gemensamma. Vi har idag stora problem med personalförsörjning inom
1614 vård och omsorg, få utbildar sig inom dessa yrken, för människor vill inte slita ut sig, jobba
1615 till sjuttio och sedan leva i fattigdom.

1616

1617 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1618 att utreda detta förslag om ett nytt pensionssystem som inte är åldersbundet utan grundar sig
1619 på arbetstimmar i yrkeslivet.

1620

1621 **Distriktets yttrande:**

1622 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

1623 Vi har idag en flexibel pensionsålder. Vi lever längre och är friskare upp i åldrarna.
1624 Livslängden ökar och allt fler väljer att arbeta längre. Samtidigt är det många med fysiskt
1625 tunga arbeten som det blir sämre för med en höjning av pensionsåldern.

1626 Pensionärer med de lägsta pensionerna har redan idag stora problem med att få ekonomin att
1627 gå ihop.

1628 Centerpartiet tycker att det är fantastiskt att vi är friska och lever allt längre. Därför behöver vi
1629 göra om pensionssystemet. Det måste bli lättare att stanna kvar på arbetsmarknaden trots att

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1630 man är över 65 år. Centerpartiet vill också förbättra för de pensionärer som har det sämst
1631 ekonomiskt – ofta äldre ensamstående kvinnor.
- 1632 Vi arbetar för en höjning av pensionen för dem som bara har garantipension eller låg
1633 inkomstpension. införa en riktålder för pensionen som följer meddellivslängden i Sverige. Se
1634 tydliga förbättringar för jämställda pensioner
- 1635 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar att
- 1636 Motionen anses besvarad.
- 1637

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1638 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1639 7.4 Pension

1640 *För seniornätverket i Fyrbodal, Tage Nolstedt, Fyrbodal & Christina Rogestam, Göteborg*

1641

1642 Pensionerna i Sverige är låga och halkar efter inkomst- och kostnadsutvecklingen i övrigt. Var
1643 sjätte pensionär i Sverige lever under EU:s gräns för risk för relativ fattigdom (16.8 procent
1644 2016) – en klart högre siffra än i övriga nordiska länder. Ungefär hälften av landets
1645 pensionärer har en inkomst efter skatt på som mest 13,500 – 14,000 kronor i månaden.
1646 Pensionssystemet klarar inte av att betala ut rimliga pensioner – inte ens efter ett helt liv i
1647 arbete. För många unga idag kommer situationen att bli än svårare. Den allmänna pensionen
1648 kan bli så låg som 50 procent av slutlönen. Riksdagen har tagit några beslut de senaste åren för
1649 att förbättra den ekonomiska situationen för de med lägst pensioner. Och nya förslag om
1650 höjning av garantipensionen och bostadstilläggen beräknas komma upp för besluta i höst. Det
1651 är bra, men innebär samtidigt att respektavståndet till dem som arbetat ihop sin egen allmänna
1652 pension blir allt mindre. Skillnaden är nu nere i 5-600 kr per månad. Drygt 20 år efter det
1653 första beslutet i riksdagen om ett nytt pensionssystem är det hög tid att se över
1654 pensionssystemet i sin helhet. Inriktningen måste vara tydligt – det ska löna sig att ha arbetat!
1655 Det enda som hittills kommit fram om den allmänna pensionen är förslaget att höja
1656 pensionsåldern. Alla stora reformer behöver efter ett antal utvärderas och justeringar göras för
1657 att effekten ska bli den som man ursprungligen avsåg. Pensionssystemet är inget undantag.
1658 Tillsätt en fristående grupp och utnyttja den kompetens som finns utanför riksdagen till en
1659 genomlysning av det nuvarande systemet, dess kort- och långsiktiga effekter för enskilda
1660 människor och på förmågan att hålla ihop generationer och grupper i samhället. I nuläget
1661 saknas förtroende för pensionssystemet. Vi menar att det, medan gruppen arbetar, behövs en
1662 bred allmän debatt i samhället om hur hela pensionssystemet ska utformas i framtiden. De
1663 äldres ekonomiska situation är för viktig för att hanteras bakom stängda dörrar i den
1664 nuvarande pensionsgruppen. Enda möjligheten att återskapa förtroende för att
1665 pensionssystemet ska ge människor en möjlighet att leva på äldre dagar, inte enbart överleva,
1666 är att öppet våga diskutera de ekonomiska avvägningar som måste göras.

1667

1668 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1669 att centerpartiet snarast ska initiera en översyn av hela pensionssystemet och starta en bred
1670 diskussion om pensionssystemet i hela samhället

1671

1672 **Distriktets yttrande:**

1673 Distriktsstyrelsens yttrande:

1674 2015 var antal pensionärer i Sverige 2,14 miljoner personer. Antal pensionärer i Sverige

1675 med garantipension var 2015 cirka 770 000 personer. De pensionärer som har

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1676 garantipension eller låg inkomstpension är de allra mest ekonomiskt utsatta.

1677 Centerpartiet har genom sin representant i pensionsgruppen jobbat hårt för en översyn

1678 av de ojämslällda pensionerna och förbättringar för dem som har det allra sämst. Nedan

1679 är en uppställning av Centerpartiets förslag för att höja pensionen för både nuvarande

1680 och blivande pensionärer.

- 1681 • sänkt skatt för pensionärer
- 1682 • sänkt skatt och/eller höjd penningssumma för dem med enbart garantipension
- 1683 • mer information om yrkeslivets påverkan av pensionen för företagare och
- 1684 småbarnsföräldrar
- 1685 • arbete längre upp i åren
- 1686 • höjd ålder för uttag av tjänstepension
- 1687 • höjd LAS-ålder
- 1688 • översyn av kostnaderna för vård och omsorg i kommunerna
- 1689 • delad pensionsrätt mellan make/maka och information om för- och nackdelar
- 1690 • sänkta arbetsgivaravgifter och dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.

1691 Förslagen har sedan också förts in i Centerpartiets seniorpolitik med rubriken ”Trygghet

1692 och valfrihet”.

1693 Tillsammans med Alliansen sänkte Centerpartiet skatten för pensionärer i fem steg under

1694 åren 2006-2014 med totalt 16,4 miljarder kronor och hade ett beslut på ytterligare

1695 sänkningar när ekonomin tillät. Men det kom sedan ett val emellan.

1696 Distriktsstyrelsen ser det som viktigt att ha ovan nämnda bakgrunder och förslag med sig

1697 i diskussionen framåt i denna diskussion.

1698 Punkt 7 i Januariavtalet innehåller förslag för bättre villkor för Sveriges pensionärer. Den

1699 högre skatt pensionärer betalar tas bort år 2020 och pensionen höjs för vanliga löntagare

1700 år 2021. Denna förändring genomförs över statsbudgeten vid sidan av de större

1701 förändringar av pensionssystemet som pensionsgruppen är överens om och som ska

1702 genomföras under mandatperioden. Förändringen ska förankras i pensionsgruppen.

1703 Distriktsstyrelsen delar motionärernas intention om att Centerpartiet tar initiativ till en

1704 bred diskussion om pensionssystemet, och ser det vara av särskild vikt att göra det

1705 genom den blocköverskridande arbetsgrupp som Pensionsgruppen utgör.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1706 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

1707 Att föreslå partistämman uttala att Centerpartiet verkar för att de större förändringar
1708 av pensionssystemet som pensionsgruppen är överens om genomförs under
1709 mandatperioden.

1710 Att föreslå partistämman uttala att Centerpartiet fortsätter jobba hårt för en översyn
1711 av de ojämställda pensionerna och förbättringar för dem som har det allra sämst.

1712 Att i övrigt anse motionen vara besvarad.

1713 Distriktsstämman beslutar:

1714 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.

1715

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1716 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1717 7.5 Pension

1718 *Christina Linderholm Kent Ivarsson Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,*

1719 *Karin Halldin, Bengt Ericsson, Catharina Mann, Magnus Eriksson*

1720

1721 Efter 20 år är det dags att se över pensionssystemet i sin helhet. Enligt pensionsmyndigheten
1722 har 245 000 personer över 65 i dag (2018) en relativt låg ekonomisk standard. Alltför många
1723 människor har ofta svårt att få pengarna att räcka till grundläggande behov. Systemskiftet från
1724 ATP till det nuvarande systemet har medfört att så många gått i pension med mycket låg
1725 pension. Det system som är finansiellt hållbart ur statens synvinkel är inte stabilt ur den
1726 enskildes. Samtidigt som vissa delösningar nu är på väg för att förbättra för seniorer med låg
1727 ekonomisk standard måste en ordentlig utvärdering påbörjas av pensionssystemet i sin helhet.
1728 Målet måste vara att under kommande mandatperiod besluta om ett långsiktigt hållbart
1729 system, stabilt för både staten och den enskilde, som ger en pension som går att leva på. Inom
1730 ramen för ett reformert pensionssystem måste hänsyn tas till möjligheten både att arbeta
1731 längre och att ha möjlighet till pension när orken tryter. Översynen måste gälla samtliga delar
1732 av systemet såsom grundskyddet, arbetsgivaravgiften, det krångliga regelsystemet kring
1733 inkomstpensionen, bromsen, mm. En viktig del i översynen av pensionssystemet måste vara
1734 ökad öppenhet i arbetet. Möjligheten till dialog och debatt kring olika förslag bör förbättras
1735 med en bred samhällsdebatt. Medborgarnas förståelse för och kunskap om pensionssystemet
1736 måste bli bättre. Styrgruppen för Centerpartiets seniornätverk i Stockholms stad och län

1737

1738 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1739 att Centerpartiet initierar en genomgripande översyn av pensionssystemet

1740 att översynen sker öppet för ökad kunskap och insikt om dess konsekvenser

1741

1742 **Distriktets yttrande:**

1743 Bifall

1744

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1745 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1746 7.6 Det svenska pensionssystemet

1747 *Per-Arne Mårstad, Kumla centerkrets*

1748

1749 Prognosen för statlig pension har sjunkit från ca 70 % av lönen till ca 50. Samtidigt har det
1750 svenska pensionssystemet med AP-fonder ändå givit en viss trygghet och man frågar sig vad
1751 som hänt om det inte funnits. En ökning av de medel som systemet hanterar skulle kunna ge
1752 en höjning av pensionsutsikten. Samtidigt finns genom den fortgående internationaliseringen
1753 anledning att fråga sig vart avkastningen från Sveriges ledande företag, kronjuvelerna ,
1754 hamnar. Risken att de följer Volvo personbilars exempel och hamnar i utländskt ägande har
1755 inte minskat. En kronjuvelsfond skulle kunna inrättas efter mönster av 4e AP-fonden och
1756 placera pengar i svenska bolag som riskerar hamna i utländsk ägo. Fondens avkastning skulle
1757 gå till svenska pensioner samtidigt som ett skydd mot förlust av kronjuveler skapas.

1758

1759 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1760 att en kronjuvelsfond skapas som genom aktieplacering skyddar mot förlust av våra bästa
1761 företag,

1762 att avkastningen från kronjuvelsfonden går till statlig pension.

1763

1764 **Distriktets yttrande:**

1765 Centerpartiet bejakar de fria rörligheterna inom EU, innefattande kapitalets rörlighet. Vi
1766 bejakar därutöver kapitalets rörlighet globalt, givet att den sker på ömsesidiga villkor.
1767 Kapitalets rörlighet möjliggör även för det svenska kapitalet att göra räntabla investeringar i
1768 utlandet. Vidare gäller att svenskt ägande inte är en garant för att verksamheten säkras till
1769 Sverige. Och utländskt övertagande av företag i Sverige behöver inte nödvändigtvis innebära
1770 negativa konsekvenser för verksamheten i Sverige. Exemplet Volvo personvagnar innebär
1771 snarare motsatsen, så vitt kan överblickas idag.

1772 Icke desto mindre skulle en pensionsfond i enlighet med motionärens förslag bidra till
1773 finansiering av svenska företag, till näringslivets och sysselsättningens fromma. Rätt
1774 allokerade skulle fondmedlen bidra till att säkra framtidens pensioner och höja
1775 pensionsutsikten, vilket distriktsstyrelsen uppfattar som motionens huvudsyfte.

1776 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

1777 - att bifalla motionen

1778 Distriktsstämman beslutade:

1779 Att bifalla distriktsstyrelsens förslag till beslut att bifalla motionen

1780

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1781 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1782 7.7 Seniorpolitiskt program

1783 *Christina Linderholm Kent Ivarsson Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,*

1784 *Karin Halldin, Bengt Ericsson, Catharina Mann, Magnus Eriksson*

1785

1786 Sverige är ett av världens bästa länder att åldras i. Centerpartiet har en politik för fler jobb och
1787 en starkare välfärd. Vi har, steg för steg, flyttat den avgörande makten från politiker och
1788 tjänstemän till den enskilda människan. När äldre behöver hemtjänst ger idag merparten av
1789 landets kommuner den enskilde rätt att bestämma vem som ska utföra den. Det är en politik
1790 som för Sverige framåt. På många sätt är dagens seniorer lyckligt lottade jämfört med tidigare
1791 generationer. Dagens pensionärer är mer sällan fysiskt utslitna, de känner sig friskare och är
1792 mer aktiva än förr. Seniorers livserfarenhet och kompetens gör att man i många fall arbetar
1793 lite längre. Då är man också en stor tillgång för samhället. Centerpartiet ser de stora positiva
1794 och kreativa möjligheterna med att vara senior. I Sverige finns idag över två miljoner
1795 människor som är 65 eller äldre, samtidigt som vi lever allt längre. Åldersgruppen över 80 år
1796 växer, särskilt kraftig är ökningen för de som är över 85 år. År 2050 beräknas antalet 85-
1797 åringar och äldre fördubblas jämfört med idag. Det kommer att ställa välfärden inför stora
1798 utmaningar. De senaste åren har vårdköerna vuxit och många får vänta alltför länge på att få
1799 vård i tid. Samtidigt som allt färre äldre har en fast läkarkontakt, är det äldre som får vänta
1800 längst på akutmottagningarna. Många äldre – inte minst ensamstående kvinnor – lever i
1801 ekonomisk utsatthet till följd av låga pensioner. Äldre personer som vill fortsätta att arbeta
1802 längre upp i åren kan inte göra det på grund av stelbenta regler och åldersdiskriminering. Inför
1803 valet 2018 togs det fram ett program om Centerpartiets seniorpolitik ”Trygghet och valfrihet”.
1804 Programmet behöver breddas och fördjupas och antas av en partistämman för att bli väl
1805 förankrat i Centerrörelsen. Styrgruppen för Centerpartiets Senior nätverk i Stockholms stad och
1806 län

1807

1808 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1809 att ge partistyrelsen i uppdrag att utse en arbetsgrupp som tar fram ett förslag till heltäckande

1810 seniorprogram som antas av en partistämman inför valet 2022.

1811

1812 **Distriktets yttrande:**

1813 Avslag

1814

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1815 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1816 7.8 Seniorpolitiskt program

1817 *Seniornätverket i Skaraborg; Birgitta Carlsson, Cecilia Fantenberg, Rolf Larsson & Göran*

1818 *Johansson, Skaraborg*

1819

1820 Vi yrkar att Centerpartiet tar fram ett heltäckande seniorprogram för beslut, senast på partiets

1821 stämma 2021. Andelen seniorer ökar stadigt i vårt land. Medellivslängden ökar, sakta men

1822 säkert har den gjort det under en längre tid. Vi blir allt fler som närmar sig 100 årsgränsen.

1823 Detta innebär att vi blir en ännu större andel av befolkningen på sikt. Många blir åsrika och

1824 får ett långt och friskt liv och utan större behov av insatser från samhället. Men det finns de

1825 som tidigt kommer in i vårdkarusellen och i stort behov av samhällets tjänster. För att möta

1826 framtiden är det viktigt att vara väl förberedd med förslag inom politiken för oss seniorer.

1827

1828 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1829 att Centerpartiet tar fram ett heltäckande seniorprogram för beslut, senast på partiets stämma

1830 2021

1831

1832 **Distriktets yttrande:**

1833 Yttrande

1834 Motionärerna vill ha ett övergripande program för seniorer i alla avseende. Om man tittar på

1835 Centerpartiets hemsida kan man hitta en rapport med 21 centerförslag för seniorer. Den heter,

1836 trygghet och valfrihet- Centerpartiets seniorpolitik.

1837 I den kan man läsa om t ex utvidgad RUT för seniorer, enklare flytt till mindre och

1838 tillgängliga boende, att centerpartister som är seniorer får förtroendeuppdrag, säkerställa att

1839 det finns mötesplatser för seniorer i hela landet, korta köer med tillgänglighetsmiljard,

1840 säkerställa äldres valfrihet i landet, sänka skatten för äldre mm. Känns som en gedigen och

1841 genomarbetad rapport med konstruktiva bra förslag som Centerpartiet ska driva.

1842 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

1843 Att anse motionen besvarad.

1844 Reservation: Andreas Svensson reserverar sig till förmån för bifall till motionen

1845 Yrkanden:

1846 Birgitta Carlsson, Skövde, Andreas Svensson, Skövde samt Wanja Wallenmyr, Falköping

1847 yrkar bifall till motionen.

1848 Suzanne Johansson, Skara yrkar bifall till DS förslag.

1849 Distriktsstämman Beslutar:

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1850 enligt med Birgitta Carlsson med flera yrkanden om bifall av motionen.

1851

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1852 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1853 7.9 Pensioner och längre arbetsliv

1854 *Christina Linderholm Kent Ivarsson Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,*

1855 *Karin Halldin, Bengt Ericsson, Catharina Mann, Magnus Eriksson*

1856

1857 För att kunna göra valet om när man önskar gå i pension måste man kunna bilda sig en
1858 uppfattning om hur den ekonomiska situationen kommer att se ut som pensionär. Dagens
1859 pensionssystem är komplicerat och många såväl yngre som äldre har en dålig kunskap om hur
1860 framför allt tjänstepension fungerar. Under ett långt arbetsliv har de flesta bytt arbetsgivare ett
1861 antal gången. Det innebär då ofta att man också byter avtalsområde. Olikheterna är stora
1862 mellan olika kollektivavtalsområden inom tjänstepensionssystemet. För att kunna följa sin
1863 blivande pension har man utvecklat den webbaserade plattformen Minpension.se. Här har
1864 man en möjlighet att få en överblick av sin kommande pension och göra individuella
1865 prognoser. Några månader innan man fyller 67 år får man ett brev från sin/sina arbetsgivare
1866 där man får information om hur stor tjänstepensionen är och en fråga om hur man önskar få
1867 den utbetald. Om man önskar den informationen innan den dagen, är man hänvisad till det
1868 som eventuellt finns inrapporterat till Minpension.se. Flera av tjänstepensionsbolagen väljer
1869 att inte rapportera in uppgifterna före det året man fyllt 65 eller 67 år, vilket gör det omöjligt
1870 att göra individuella prognoser för att se det totala pensionskapitalet, för både den allmänna
1871 och tjänstepensionen. Inte minst viktigt för de yngre pensionsspararna. Då tjänstepensionen
1872 utgör en allt större del av den totala pensionen, är denna information nödvändig för
1873 planeringen av en flexibel pensionering. Styrgruppen för Centerpartiets seniornätverk i
1874 Stockholm stad och län

1875

1876 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1877 att den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension,
1878 allmänsom tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, kan samlas och ge en total
1879 bild av den intjänade pensionen.

1880 att de olika avtalsområdena för tjänstepension harmoniseras beträffande intjänandeår,
1881 möjligheter att välja hur kapitalet ska placeras, efterlevandeskydd, utbetalningstider och ålder
1882 för automatisk utbetalning.

1883 att skapa möjlighet för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut en
1884 deltidspension.

1885 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar arbeta deltid
1886 efter 65 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension.

1887

1888 **Distriktets yttrande:**

1889 Bifall

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1890 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1891 7.10 Pensioner och längre arbetsliv

1892 *Christina Linderholm Kent Ivarsson Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,*

1893 *Karin Halldin, Bengt Ericsson, Catharina Mann, Magnus Eriksson*

1894

1895 Med begreppet ålderism menas fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår från en
1896 människas ålder och som kan leda till diskriminering. Åldersdiskriminering tycks inte minska i
1897 arbetslivet trots höjd pensionsålder och brist på arbetskraft i många branscher. Diskriminering
1898 på grund av ålder är lika stark som etnisk diskriminering enligt svenska forskare. Vi lever allt
1899 längre men den som söker nytt jobb i medelåldern märker att det ofta är svårare Dessutom
1900 tenderar kvinnor att drabbas hårdare av ålderism än män. Äldre är lika positiva till och glada
1901 över sitt arbete som yngre, ju äldre desto mer jobbar man för att hålla sig i form och viljan att
1902 trappa ned sjunker med stigande ålder. För viljan att lära nytt och utforska nya möjligheter
1903 fann forskarna ingen betydelsefull åldersskillnad. En ny svensk undersökning, gjord av
1904 branschorganisationen Sveriges Företagshälsor, visar också att ju äldre vi blir, desto färre
1905 sjukdagar har vi. En annan forskare Magnus Carlsson, Linnéuniversitetet, menar att
1906 åldersdiskriminering är mycket negativ för tillväxt och välfärd. Det skapas inlåsnings effekter,
1907 folk vågar inte söka nytt jobb, vilket också för den enskilde ger känslan av att inte vara
1908 behövd. En seglivad uppfattning är också att äldre står i vägen för yngre. I en
1909 forskningsrapport SNS Analys 25 från 2015 av ekonomiprofessorn Anders Forslund visas att
1910 fler äldre på arbetsmarknaden inte utgör något hot mot ungdomars möjlighet att få arbete. En
1911 ökning av antalet personer som vill och kan arbeta leder till att fler jobb skapas. Många äldre
1912 vill jobba långt upp i åldrarna men vill gå ner i arbetstid av olika skäl. Samhället bör därför
1913 också ge äldre möjlighet till mera flexibla arbetsvillkor. Bilden är dock inte lika mörk inom
1914 alla branscher. Inom konsultbranschen värdesätts senioritet och erfarenhet, projektledare,
1915 bygglidare och kreditbedömare är exempel på det. Styrgruppen för Centerpartiets
1916 seniornätverk i Stockholm stad och län

1917

1918 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1919 att skapa möjligheter för äldre att arbeta deltid och kombinera detta med att ta ut delpension

1920 att ge arbetsgivare goda incitament för att anställa äldre personer som önskar deltid efter 65

1921 års ålder och samtidigt ta ut deltidspension

1922 att tillämpningen av diskrimineringslagen mot äldre skärps

1923 att diskrimineringslagen utökas med en skyldighet för företag att göra speciella

1924 utvecklingsplaner för äldre arbetskraft som t ex i Tyskland

1925

1926 **Distriktets yttrande:**

1927 1 Instämna i motionens intentioner

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1928 2 Bifall

1929 3 Bifall

1930 4 Bifall

1931

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1932 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1933 7.11 Pension och längre arbetsliv

1934 *Henrik Jansson Vänersborg*

1935

1936 I premiepensionssystemet är det möjligt att spara i fonder, men inte direkt i aktier. Omvägen
1937 via fonder gör att man själv inte exakt kan välja var pengarna placeras, och fondförvaltarna tar
1938 också ut avgifter, vilket sammanlagt under åren kan bli en anseelig del av pensionssparandet
1939 som då förloras. Det spelar roll var pengar placeras. Pensionspengarna är långsiktiga
1940 placeringar och det handlar dessutom om stora summor. Var pengarna är placerade påverkar
1941 inte bara pensionen utan också hela samhällsutvecklingen, genom vilka företag som får
1942 kapital och kan växa. De flesta vet inte vilka aktier deras pensionspengar är placerade i via
1943 fonder. Pengarna kan i många fall vara placerade i företag som man kanske inte vill ha att
1944 göra med. Med privat pensionssparande kan man välja att placera sina pensionspengar direkt i
1945 aktier. Även premiepensionspengar borde få placeras direkt i aktier. Då undviks onödiga och
1946 fördyrande mellanhänder, samtidigt som det underlättar att göra hållbara långsiktiga
1947 investeringar.

1948

1949 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1950 att det görs möjligt att välja aktier i premiepensionssystemet.

1951

1952 **Distriktets yttrande:**

1953 Distriktsstyrelsens motivering

1954 Premiepensionssystemet ger individer möjlighet att själva påverka sin pension genom sina
1955 val. Distriktsstyrelsen anser att valfriheten inom systemet bör utvecklas och stärkas. Fonder
1956 gör att man själv som sparare inte exakt kan välja var pengarna placeras. Fondförvaltarna tar
1957 dessutom ut avgifter, vilket sammanlagt under åren kan bli en anseelig del av
1958 pensionssparandet som då går förlorade. Att öppna upp premiepensionssystemet för aktier
1959 skulle underlätta för spararna att göra hållbara långsiktiga investeringar och öka valfriheten.

1960 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

1961 Reservation från Kenneth Gustavsson, Karin Nodin, Britt Lindgren och Bo Tångefjord till
1962 förman för att avslå motionen med följande motivering:

1963 Dagens system med fonder ger en större tröghet i uppgång och nedgång och minskar risken
1964 för att man spelar bort sina pensionsmedel på en riskfylld aktiemarknad. Pensionsmedlen är
1965 låsta pengar. Öppnar man upp medlen enligt motionärens förslag kan det innebära att man
1966 börja spekulera i enskilda aktier med höga risker. Speciellt utsatta blir personer som har
1967 spelproblem.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 1968 Kenneth Gustavsson, Johanna Svensson yrkar på avslag. Henrik Jansson, Mikael Andersson,
1969 Faraah Mohamud och Mats Häggner yrkar på distriktsstyrelsens förslag.
- 1970 Stämman beslutade att bifalla motionen
- 1971

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

1972 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

1973 7.12 Fondförvaltarens avgifter

1974 *Sven Svederberg Landskrona*

1975

1976 Premiepensionen kommer i framtiden att bli en allt viktigare del av inkomsten som pensionär.

1977 Av inkomsten avsätts 2,5 % till premiepensionssystemet. Det är den blivande pensionären

1978 själv som bestämmer vilken fond pengarna ska placeras i. Om inget aktivt val görs hamnar

1979 pengarna i den 7:e AP-fonden - Såfa. Sedan många år har en allt mer vildvuxen flora av

1980 pensionsfonder vuxit fram och en kraftig kritik har riktats mot att floran av fonder är omöjlig

1981 att överskåda. Bland fondförvaltarna har också ett bedrägeri uppdagats. Det finns redovisat att

1982 fonder med de lägsta fondavgifterna lämnat den bästa avkastningen i det långa loppet. Därför

1983 ligger flera av AP-fonderna i topp när det gäller avkastning. Det finns också ett visat samband

1984 mellan höga avgifter och lägre avkastning. Som det är nu tar spararen i

1985 premiepensionssystemet alltid hela risken medan fondernas förvaltare och företagen bakom

1986 går skadeslösa oavsett fondens ekonomiska utveckling! Statens uppgift är också att skydda

1987 den enskilde medborgaren mot förkastliga affärsmetoder. En delad risk mellan sparare och

1988 förvaltare känns rimligare. Jag föreslår att förvaltningsavgiften får tas ut på den reella

1989 tillväxten dvs först när fondens kapital kompenseras för penningvärdesförsämringen.

1990

1991 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1992 att fondens kapital är värdesäkrat för inflation innan förvaltningsavgift får tas ut

1993

1994 **Distriktets yttrande:**

1995 Fondsparande är, liksom nästan all form av kapitalplacering, förknippat med en viss risk.

1996 Samtliga fonder är också tydligt klassificerade utifrån bedömd risknivå. Om man väljer att

1997 lämna över uppdraget att förvalta fondsparandet till en extern part har man också möjlighet att

1998 ge instruktioner om vilken risknivå man önskar på sitt sparande. Det finns också möjlighet att

1999 välja fonder som redan är värdesäkrade. De flesta större fondförvaltare har sådana.

2000 Inflation beror på en mängd olika saker och påverkas knappast nämnvärt av fondförvaltares

2001 placeringar. Att då lagstadga att de inte ska få lön för nedlagt arbete på grund av en höjd

2002 inflation är inte rimligt.

2003 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2004 att avslå motionen

2005

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2006 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2007 7.13 Åldersdiskriminering

2008 *Seniornätverket +65, Norrtälje, Bengt Ericsson*

2009

2010 Med begreppet ålderism menas fördomar eller stereotypa föreställningar som utgår från en
2011 människas ålder och som kan leda till diskriminering.

2012 Åldersdiskriminering tycks inte minska i arbetslivet trots höjd pensionsålder och brist på
2013 arbetskraft i många branscher. Diskriminering på grund av ålder är lika stark som etnisk
2014 diskriminering, enligt svenska forskare. Vi lever allt längre men den som söker nytt jobb i
2015 medelåldern märker att det ofta är svårare.

2016 Clary Krekula, docent i sociologi vid Karlstads universitet, har forskat i flera år på
2017 åldersdiskriminering och ser två anledningar till att äldre har det tufft på arbetsmarknaden.
2018 Även hon ser att fördomar spelar in, många har en skev bild av hur äldre personer faktiskt är.
2019 Det är en myt att äldre skulle bli kvar kortare tid. Och det är en vanföreställning att
2020 ålderssiffran säger något om en person.

2021 De flesta arbetsgivare räknar med att vi går i pension vid 65. Då kan det vara lätt att tro att en
2022 yngre kandidat är en garanti för att personen kommer att stanna kvar länge och växa in i
2023 rollen. Men så är det inte, vi flyttar oss på arbetsmarknaden och de som är mest rörliga är
2024 människor kring 30–40 år, säger Clary Krekula.

2025 Kvinnor tenderar att drabbas hårdare av åldersdiskriminering än män. Troligen har det att
2026 göra med att utseende är mer kopplat till just kvinnor, och där åldern anses vara av betydelse.

2027 Äldre är lika positiva till och glada över sitt arbete som yngre, ju äldre man är desto mer
2028 jobbar man för att hålla sig i form och viljan att trappa ned sjunker med stigande ålder. När
2029 det gäller viljan att lära nytt och utforska nya möjligheter fann forskarna ingen betydelsefull
2030 åldersskillnad.

2031 En ny svensk undersökning, gjord av branschorganisationen Sveriges Företagshälsor, visar
2032 också att ju äldre vi blir, desto färre sjukdagar har vi. En annan forskare Magnus Carlsson,
2033 Linnéuniversitetet, menar att åldersdiskriminering är mycket negativ för tillväxt och välfärd.
2034 Det skapas inlåsnings effekter, folk vågar inte söka nytt jobb, vilket också för den enskilde ger
2035 känslan av att inte vara behövd.

2036 Trots allt detta är bilden inte lika mörk inom alla branscher. Inom till exempel
2037 konsultbranschen värdesätts senioritet och erfarenhet mera. Arbeten som projektledare,
2038 byggledare och kreditbedömare är exempel på detta.

2039

2040 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2041 att Centerpartiet verkar för att åldersdiskriminering i arbetslivet motverkas med avsikten att
2042 bättre utnyttja äldres erfarenhet.

Kommitté 7
Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2043

2044 **Distriktets yttrande:**

2045 Bifall

2046

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2047 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2048 7.14 Barnbidrag

2049 *Malin Wästfelt (Karlskrona Blekinge)*

2050

2051 Svåra beslut bör tas i början av mandatperioden och därför önskar jag att vi börjar att se över
2052 reglerna för hur barnbidraget skall användas och vilka som det skall delas ut till. Idag får alla
2053 barnbidrag oavsett inkomst och behov av bidraget.

2054

2055 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2056 att ser över vilka som bör ha rätt till barnbidrag t ex hög- vs låginkomsttagare.

2057 att utreda samhällseffekten av att ge fler än tre barn barnbidrag

2058

2059 **Distriktets yttrande:**

2060 Barnbidraget är det enskilda största bidraget som staten betalar ut. Här i Sverige har vi
2061 positiva födelsetal och en jämn åldersstruktur det kan vara så att barnbidraget har stöttat
2062 familjer att våga skaffa flera barn. Att behovspröva barnbidrag skulle ge en ökad
2063 administration så någon särskild ekonomisk vinst blir det inte för staten, samt att alla får lika
2064 är ett rättvisekrav.

2065 Motion besvarad

2066 Distriktsstyrelsen yrkar avslag på motionen.

2067

2068 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2069 7.15 Barnbidrag

2070 *Jonas Ekström, Stockholms stad*

2071

2072 Det allmänna barnbidraget infördes 1948 med syftet att öka nativiteten, utjämna
2073 levnadsstandarden mellan barnlösa och barnrika familjer och minska antalet barn som levde i
2074 fattigdom. Flerbarnstillägget infördes 1982. Sedan 1948 har världen förändrats. Globalt är
2075 knappast ”för låg befolkningstillväxt” ett problem – tvärt om! Att minska
2076 befolkningstillväxten, främst genom utbildning och enkel tillgång till preventivmedel, kan
2077 minska människans miljöpåverkan och utsläppen av växthusgaser. Att skaffa ett barn mindre
2078 innebär en reduktion av CO₂-utsläppen med 58,6 ton/år (genomsnitt i I-länder) enligt en
2079 studie (1) i den vetenskapliga tidskriften *Environmental Research Letters*, och är den i
2080 särklass effektivaste livsstilsförändringen för att minska CO₂-utsläpp. Den näst mest
2081 effektiva, att leva bilfritt, reducerade CO₂ utsläppen med 2,4 ton/år. Det är sannolikt få som
2082 skaffar barn utifrån barnbidrag, och kostnaden för att ha barn överstiger bidraget i sig. Man
2083 kan ändå fråga sig om det är rimligt att ge extra ”bonus” i form av flerbarnstillägg till de som
2084 väljer att skaffa många barn, utifrån ovanstående resonemang. En person med 6 barn kommer
2085 idag erhålla 7500 kr i barnbidrag + 4240 kr i flerbarnstillägg, totalt 11740 kr. Pengarna som
2086 sparas bör användas till bidrag för ensamstående föräldrar i ekonomisk utsatthet eller riktade
2087 bidrag till skolor med stor andel underkända elever. Referens:

2088 1. Wynes, *Environmental Research Letters*, vol 12, 2017.
2089 (<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/aa7541>)

2090

2091 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2092 att flerbarnstillägget i barnbidraget avskaffas

2093 att de medel som sparas istället används för utökad bidrag till ensamstående föräldrar i
2094 ekonomisk utsatthet och riktade bidrag till skolor med stor andel underkända elever

2095

2096 **Distriktets yttrande:**

2097 Det finns ett par viktiga poänger i motionen som är värda att ta i beaktande och kanske också
2098 en rent filosofisk diskussion. Det generella välfärdssystemet har tillkortakommanden. Det är
2099 på ett sätt orimligt att avsätta enorma belopp av de skattemedel som inkrävts, för att dela ut
2100 även till familjer som inte behöver dem. Detta är dock något som borde ske i en större kontext
2101 där hela välfärdssystemet förbättras och görs mer effektivt utifrån de förutsättningar som
2102 råder idag och i morgon.

2103 När det gäller miljöaspekten för barnafödande är detta naturligtvis intressant, men det går
2104 också att vända på resonemanget. Det kanske är just det sjätte barnet i en syskonskara som tar
2105 fram den nya tekniken som hjälper oss till fossiloberoende?

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2106 Distriktsstyrelsen delar dock motionärens mening om att flerbarnstillägget bör avskaffas, men
2107 av andra anledningar som beskrivet ovan.
- 2108 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 2109 Att bifalla första att-satsen
- 2110 Att avslå andra att-satsen
- 2111 Distriktsstämman beslutade
- 2112 Att bifalla första att-satsen
- 2113 Att avslå andra att-satsen
- 2114 Reservation från Gustav Lenninger till förmån för att avslå båda att-satserna.
- 2115

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2116 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2117 7.16 Grundtrygghet

2118 *Bengt Walla Linköping*

2119

2120 Centerpartiets Grundtrygghet

2121 står inskriven i Centerpartiets (och Miljöpartiets) partiprogram. Grundtryggheten börjar med
2122 barnbidraget, studiebidraget, bostadsbidraget, socialbidraget och slutar med garantipension
2123 och bostadstillägg, hela vägen nära existensminimum och finansieras med samma pengar med
2124 ett annat namn och enklare administration. Bostadsbidraget kan bli ena halvan av
2125 Grundtryggheten. Grundtryggheten bygger på förtroendet att disponera sitt existensminimum
2126 själv, så länge man sköter sig. Minsta snedsteg med svartjobb eller annat fiffel, så mister du
2127 förtroendet och får gå till socialen. Då mister du först allt du äger: bostad, bankbok med en
2128 liten buffert, bil, husvagn, sommarstuga, båt. Vem skulle våga ta den risken? Allt det här får
2129 du behålla när du söker bostadsbidrag, men har du mer än 100 000 på banken, så får du
2130 varken bostadsbidrag eller Grundtrygghet. Då får du leva på egna besparingar, tills du har
2131 under 100 000 kr buffert på banken. Grundtryggheten blir då ett starkt incitament till ett
2132 hederligt liv. Nuvarande system drar ner de utförsäkrade i misstro och missbruk som kostar
2133 oss betydligt mer än en låg Grundtrygghet. Låt oss diskutera och formulera ett förslag till
2134 utformning av en ekonomisk grundtrygghet som alternativ till armod eller kriminell
2135 försörjning. Modellen skall innehålla goda incitament till alla typer av arbete, hela vägen upp
2136 till egen försörjning genom eget arbete. Arbetslinjen. Det finns många olika lösningar under
2137 olika namn i många olika länder. Finland har påbörjat fältförsök med sin modell.

2138

2139 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2140 att utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet, förslagsvis
2141 baserat på två basbelopp: Det ena till tak över huvudet (c:a 3 600 kr per månad) och

2142 Det andra till mat för dagen (c:a 121 kr per dag)

2143

2144 **Distriktets yttrande:**

2145 Inget yttrande insänt från distriktet

2146

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2147 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2148 7.17 Grundtrygghet

2149 *Alfred Askeljung Stockholm*

2150

2151 En av välfärdsstatens viktigaste uppgifter är att erbjuda människor ekonomisk trygghet vid
2152 exempelvis arbetslöshet, långvarig sjukdom eller ekonomiskt obestånd. Dagens lapptäcke av
2153 trygghetssystem och socialförsäkringar ser visserligen till att människor inte hamnar på bar
2154 backe eller behöver svälta, men utöver det lämnar de mycket att önska. Inte bara hamnar
2155 människor idag mellan stolarna i olika ersättningssystem, de är dessutom utsatta för strikt
2156 byråkratisk kontroll. Alla typer av behovsprövade bidrag ökar risken för byråkratiskt
2157 godtycke och riskerar att utesluta vissa människor. Marginaleffekterna av att gå från
2158 sjukersättning till a-kassa eller från a-kassa till arbete är i många fall väldigt stora, så att
2159 människor ibland inte tjänar på att helt eller delvis ställa sig till arbetsmarknadens förfogande
2160 eller helt eller delvis börjar arbeta. Ersättningsnivåerna i dagens olika system är ofta beroende
2161 av tidigare inkomst. Det innebär att staten tar ett större ansvar för människor som haft en
2162 högre inkomst. Det torde vara självklart att rika människor i högre utsträckning än fattiga kan
2163 ta ekonomiskt ansvar för sin egen situation. Därtill är det ur ett rättviseperspektiv rimligt att
2164 staten tar lika stort ekonomiskt ansvar för fattiga som för rika människor. Vi skulle aldrig säga
2165 att rika människor har rätt till bättre skolor eller bättre sjukvård än fattiga. Idag är våra system
2166 dock utformade så att rika har rätt till bättre ekonomisk trygghet än fattiga. Grundtrygghet har
2167 länge varit en centerpartistisk idé, i linje med våra ideal om trygghet, autonomi och personligt
2168 ansvar. I vårt nuvarande idéprogram nämns ekonomisk grundtrygghet som en hörnsten i vår
2169 politik och något som främjar social rörlighet och värnar omsorgen om varandra.
2170 Grundtrygghet kan stärka friheten och egenmakten för den enskilda människan och samtidigt
2171 se till att ingen hamnar mellan stolarna eller saknar försörjning. Utformningen av ett
2172 grundtrygghetssystem kan ta sig många olika former. I Finland experimenteras med
2173 basinkomst, där människor får en fast summa pengar varje månad. Den liberala ekonomen
2174 Milton Friedman förespråkade ett system med negativ inkomstskatt, där staten sätter en skälig
2175 lägstanivå på den månatliga inkomsten som ingen hamnar under. Hur ett
2176 grundtrygghetssystem ska se ut i en svensk kontext bör utredas noga och förutsättningslöst.

2177

2178 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2179 att Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-
2180 kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett
2181 grundtrygghetssystem

2182 att de sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell

2183 att grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare
2184 inkomster

2185 att ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid

2186

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2187 **Distriktets yttrande:**

2188 Inget distriktsyttrande har inkommit

2189

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2190 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2191 7.18 Sjukskrivningsprocessen

2192 *Elisabet Abelson, Stockholm*

2193

2194 Försäkringskassans roll i samhället är viktig för medborgarens trygghet och bör därför vara en
2195 institution som det går att lita på. Vi vill därför betona försäkringskassans uppgift.

2196 Försäkringskassan ska stödja och hjälpa människor som under kortare eller längre tid på

2197 grund av sjukdom behöver finansiellt stöd samt ger adekvat och serviceinriktad rådgivning.

2198 Detta ska ske inom rimlig tid. I dag är handläggningstiderna långa, orimligt långa och vi vill

2199 ge medborgaren en efterlängtd upprättelse.

2200

2201 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2202 Försäkringskassan ska verka för att stödja och hjälpa människor

2203 Försäkringskassan ska ha korta handläggningstider

2204 Om handläggningstiden eller utbetalning fördröjs blir försäkringskassan ersättningskyldig till

2205 medborgaren på samma sätt som medborgaren i dag bestraffas vid försening.

2206 En månad efter sjukskrivning ska ersättning betalas ut till medborgare och summan kan i

2207 efterhand komma att korrigeras, för att snabba på.

2208

2209 **Distriktets yttrande:**

2210 Motionären lyfter en viktig aspekt av trygghetssystemet. Det måste vara rättssäkert och
2211 effektivt. Den har rätt till ersättning ska få den med ett så enkelt ansökningsförfarande som
2212 möjligt, utan onödigt långa handläggningstider.

2213 Det är emellertid ett arbete som Försäkringskassan arbetat mycket med de senaste åren. Det

2214 finns idag ett digitalt gränssnitt för ansökan med bank-id och vid oklarheter upplever många

2215 att de får hjälp. Något som dock skapar problem för många är att det tar allt för lång tid att

2216 handlägga ärenden, så att den ersättning man har rätt till kommer flera veckor efter man skulle

2217 ha fått den lön som uteblivit på grund av sjukdom. Detta är något som kan och bör förbättras.

2218 Exakt vilka styrinstrument som ska säkerställa att myndigheten uppfyller detta bör utredas

2219 mer noggrant och i samråd med myndigheten.

2220 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

2221 Att instämman i intentionen av den första att-satsen

2222 Att bifalla den andra att-satsen

2223 Att avslå den tredje och fjärde att-satsen

2224 Distriktsstämmans beslut:

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2225 Att instämma i intentionen av den första att-satsen

2226 Att bifalla den andra att-satsen

2227 Att avslå den tredje och fjärde att-satsen

2228

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2229 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2230 7.19 Sjukskrivningsprocessen

2231 *Jenny Adolphson, Köpings C-krets*

2232

2233 Patientsäkerhetslagen säger att en läkare inte får göra en bedömning utan att ha träffat
2234 patienten. Men det finns ingen lag som säger att Försäkringskassans handläggare inte kan
2235 göra det. Ändå är utredningstiden för en del sjukersättningsärenden orimligt långa. Att det kan
2236 ta upp till 4 månader är inte skäligt. De långa utredningstiderna sätter även de drabbade
2237 personerna i en svår ekonomisk sits. Människor ska inte behöva ta lån för att inte hamna hos
2238 kronofogden vid en sjukskrivning som vara över 14 dagar, för att Försäkringskassan dröjer
2239 med sina beslut. En skärpning behövs för att inte, ofta redan utsatta, personer ska sättas i
2240 ekonomisk knipa och ovisshet.

2241

2242 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2243 att centerpartiet verkar för att sätta en gräns på handläggningstiden för att utreda rätten till
2244 sjukersättning.

2245

2246 **Distriktets yttrande:**

2247 i enlighet med Distriktsstämmans yttrande

2248 I motionen föreslås ”att Centerpartiet verkar för att sätta en gräns på handläggningstiden för
2249 att utreda rätten till sjukersättning”.

2250 Att vänta på beslut om sin sjukpenning (då det är sjukpenning som avses i motionens lydande,
2251 inte sjukersättning) ska inte sätta den egna ekonomin på spel. Att behöva leva på sparade
2252 pengar eller i värsta fall lånade pengar är inte skäligt.

2253 Försäkringskassan lyder under Förvaltningslagen och det är där handläggningen stipuleras.
2254 Det anges bland annat:

2255 ”Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att
2256 rättssäkerheten eftersätts.” (Förvaltningslagen §9).

2257 Försäkringskassans handläggning har enligt detta ett regelverk att följa. De oskäliga
2258 handläggningstider som till viss del finns behöver minimeras. Det är en självklarhet.

2259 Men att i lag uttrycka att handläggning ska ske inom eller under en viss tidsangivelse är
2260 problematiskt. Vad skulle påföljden bli om handläggningen drar över den satta tidsgränsen.
2261 Nuvarande regelverk rör inte enbart ärenden om sjukpenning, att då lagstifta i ett särskilt
2262 ärendeslag skapar frågeställningar hur myndigheten, i detta fall Försäkringskassan, ska och
2263 kan prioritera sina olika typer av handläggningsärenden.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2264 Intentionen i motionen är således god och felaktigheter i systemet behöver rättas till. Men att
2265 lagstifta om handläggningstider riskerar skapa ett trubbigt system som inte fyller dess syfte.
- 2266 Distriktsstämman beslutar att instämna i motionens intentioner yttrandet.
- 2267

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2268 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2269 7.20 Sjukskrivningsprocessen

2270 *Sven Svederberg Landskrona*

2271

2272 Svenska läkare har många olika roller i sitt arbete. Men det finns två roller som dessutom är
2273 oförenliga, dels den behandlande rollen med patienten i centrum och dels den vid
2274 sjukskrivning där läkaren företräder staten. Det är ungefär samma sak som om samma jurist är
2275 både åklagare och försvarare. Patientens förväntan på läkaren är att hen ska göra allt i sin makt
2276 för att patienten ska bli frisk är rimlig. Kan inte patienten arbeta pga sin sjukdom tas
2277 diskussion om sjukskrivning upp. Tidigare var en av läkare underskriven
2278 sjukskrivningsblankett det samma som en utbetalningsavi men så är det inte längre. Efter
2279 sjukintyget kommer krav på ny blankett där den behandlande läkaren ska i detalj beskriva
2280 sjukdomen och på hur sjukdomen är kopplad till arbetsförmåga. Det är ett rimligt krav. FK
2281 har skrivit manualer för hur ett sjukintyg ska skrivas och undervisat svenska läkare i konsten
2282 att skriva sjukintyg. Men det är inte enkelt att hålla över 40000 läkare uppdaterade. Därför
2283 kommer rätten till ersättning i hög grad vara kopplad till den läkare Du träffar. Risken är stor
2284 att när Försäkringskassan (FK) skickar en förfrågan om intyget finns inte läkaren finns på
2285 plats och då påverkas både utredningen och utbetalningen till patienten. Det finns ett antal
2286 länder som skiljer den behandlande rollen från den sjukskrivande rollen t.ex. i Österrike och i
2287 Holland. Den behandlande läkaren kan sjukskriva patienten under ett par veckor. Sedan tar
2288 FK's egna läkare över ansvaret för sjukskrivningen fram tills dess patienten är arbetsför
2289 medan patientens familjeläkare/sjukhusläkare fortsätter med vård och behandling. Jag skulle
2290 vilja se samma förändring i Sverige och föreslår att FK inrättar nya tjänster - specialister i
2291 försäkringsmedicin - som ska vara Försäkringskassans egna sjukskrivande läkare. Dessa
2292 läkare kommer att stå bättre rustade inför den ofta komplexa bedömningen av när sjukdomen
2293 är kopplad till arbetsförmåga och därmed också rätten till sjukersättning. Rättssäkerheten för
2294 den enskilde borde därför bli bättre tryggad. Mitt förslag är att en läkare oberoende av
2295 specialitet skulle få sjukskriva under 2-4 veckor och sedan tar FK's egna läkare över. Denna
2296 förändring innebär att FK's egna läkare ska stå för sammanställningen av medicinska
2297 underlag, begära kompletterande utredningar, göra värderingen av patientens arbete och
2298 bedömning av arbetsförmåga. Om patienten inte kan återgå i arbete skriver hen ett
2299 sjukintyg. Bedömer att det inte heller att det skulle åtgå fler läkarresurser för denna förändring
2300 då arbetet redan utförs på alla andra håll i sjukvårdssystemet. Med dagens lagstiftning
2301 kommer en läkare anställd av FK och som träffar en patient att vara jävig. En förändring av
2302 lagstiftningen kommer sannolikt också att vara nödvändig.

2303

2304 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2305 att motionen tillstyrks i sin helhet

2306 att försäkringskassans egna anställda läkare tar över sjukskrivningsrollen från den

2307 behandlande läkaren efter 4 veckors sjukskrivning

2308

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2309 **Distriktets yttrande:**

2310 Det är inte rätt väg att gå med att låta försäkringskassans läkare få utökat ansvar.

2311 Försäkringskassan borde i stället få nya uppdrag med - förebyggande arbete -samt samordning

2312 gentemot arbetsförmedlingen och primärvården och därigenom se till att rehabkedjan fungerar

2313 samt även då rättssäkra besluten. Primärvården med sin sammanhållna vård ska inneha det

2314 yttersta ansvaret. Vi önskar ej få till stånd en utökad spänningssituation mellan

2315 Försäkringskassan o primärvården, det ligger ej i paritet med vårt partis tankegångar.

2316 Bäste motionär, du har rätt att försäkringskassans uppdrag bör ses över men den förändringen

2317 bör vara att låta ljuset lysa på denna myndighet och dess sjukskrivningstal.

2318 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2319 att avslå motionen

2320

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2321 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2322 7.21 Sjukskrivningsprocessen

2323 *Joakim Samuelsson, mellersta kretsen, gotland*

2324

2325 Idag utgör samtal kring sjukintyg en stor del av de flesta läkares vardag. Handlar det om
2326 kortare sjukskrivningar eller sjukskrivning efter t ex en operation där efterförloppet är känt
2327 utgör skrivandet av sjukintyg inte någon större börda. Om det däremot handlar om längre tids
2328 sjukskrivning där samsjuklighet eller komplicerade sociala eller psykologiska faktorer ingår i
2329 den totala sjukdomsbilden blir det genast mer problematiskt. En specialistläkare har varken
2330 den tid eller den övergripande insikt som skulle behövas för att ge ett för alla parter så
2331 rättvisande sjukintyg som möjligt. Det finns förstås möjlighet att samråda direkt med
2332 försäkringskassan i särskilda fall, liksom med deras försäkringsmedicinska rådgivare - men
2333 samhället skulle spara stora pengar och hela intygsskrivandet skulle bli mer rättssäkert om
2334 särskilt utbildade försäkringsläkare skötte de mer komplicerade sjukskrivningarna.

2335 Systemet med försäkringsläkare fungerar redan i t ex Nederländerna. Enklare sjukskrivningar
2336 som i exemplet ovan skulle fortfarande enskild specialist kunna ta tag i, men så snart
2337 sjukskrivningstiden blev längre skulle försäkringsläkaren ta vid.

2338 Försäkringsläkarens huvuduppgifter skulle vara att medicinskt objektivt bestämma om en
2339 sjukdom innebär begränsning i arbetet, och i vilken omfattning den sjuke trots det skulle
2340 kunna arbeta. Vidare skulle försäkringsläkaren samordna bedömning och insatser kring den
2341 sjuke, och bestämma vilka möjligheter denne skulle ha att erhålla längre tids bidrag eller
2342 pension om alla andra möjligheter vore uttömda. Försäkringsläkaren skulle alltså inte bara
2343 avlasta specialistläkarna, utan också se till att sjukförsäkringssystemet blev mer rättssäkert.

2344

2345 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2346 Att Centerpartiet verkar för införande av försäkringsläkare i Sverige

2347

2348 Distriktets yttrande:

2349 -Att bifalla motionen.

2350

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2351 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2352 7.22 Starten på sjukskrivningsprocessen

2353 *Tom Silverklo, Regionråd Region Jämtland Härjedalen. (Östersundskretsen)*

2354

2355 Det är vedertaget att vid rehabilitering av psykisk ohälsa påbörja arbetet med arbetsåtergång
2356 så tidigt som möjligt. Ekonomisk trygghet är här en viktig komponent för att kunna fokusera
2357 på att bli frisk. Tryggas detta initialt kan den sjukskrivne tillsammans med sin läkare fokusera
2358 på vägen tillbaka direkt. Det istället för att tvingas hantera oro kring sjukdomens eventuella
2359 negativa ekonomiska inverkan. Samhällsnyttan av detta skulle bli stor både för den enskilde,
2360 arbetsgivare och vården.

2361

2362 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2363 att arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från
2364 sjukskrivning fram till bedömning av rätten till sjukpenning.

2365

2366 **Distriktets yttrande:**

2367 Tom Silverklo yttrar sig och yrkar att stämman ska besluta att arbeta för att socialförsäkringen
2368 utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från sjukskrivning fram till bedömning
2369 av rätten till sjukpenning är avgjord.

2370 Carolina Schönbeck yttrar sig och yrkar bifall till Tom Silverklos förslag.

2371 Åse Bixo yttrar sig och yrkar bifall till Tom Silverklos förslag.

2372 Karin Jonsson yttrar sig och yrkar bifall till Tom Silverklos förslag.

2373 Marie Rödemark yttrar sig och yrkar bifall till Tom Silverklos förslag.

2374 Hanna Wagenius yttrar sig och yrkar:

2375 -att bifalla motionens andemening

2376 -att arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från
2377 att sjukintyg utfärdas fram till bedömning av rätten till sjukpenning är avgjord.

2378 -att socialförsäkringssystemet görs om på ett sådant sätt att det stärker den enskildes
2379 rättstrygghet och möjlighet till rehabilitering genom att systemet blir sammanhängande och
2380 inte uppdelat som idag.

2381 Beslutsgång:

2382 Det finns två förslag och ordföranden frågar om stämman beslutar enligt styrelsens gamla
2383 förslag och frågar sedan om stämman bifaller Hanna Wagenius.

2384 Ordföranden finnes att stämman beslutar:

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2385 -att bifalla motionens andemening
- 2386 -att arbeta för att socialförsäkringen utformas så att den enskilde har ekonomisk trygghet från
- 2387 att sjukintyg utfärdas fram till bedömning av rätten till sjukpenning är avgjord.
- 2388 -att socialförsäkringssystemet görs om på ett sådant sätt att det stärker den enskildes
- 2389 rättstrygghet och möjlighet till rehabilitering genom att systemet blir sammanhängande och
- 2390 inte uppdelat som idag.
- 2391

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2392 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2393 7.23 Vård av barn

2394 *Motion från Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

2395

2396 Nu har föräldrar rätt att ta ut 120 dagar per år upp till dagen innan barnet fyller 12 år, s.k. vård
2397 av barn (VAB). Det vore naturligt att föräldrar kan vabba d.v.s. få den ersättning som kallas
2398 tillfällig föräldrapenning för vård av barn upp till dagen innan barnet fyller 16 år. Det skulle
2399 sammanfalla med när barnet går ut grundskolan.

2400 Den växande psykiska ohälsan bland unga är skrämmande. Barn i 12-16 år behöver sina
2401 föräldrar när det är sjukt under högstadiet som kan vara en påfrestande tid i livet både
2402 psykiskt och fysiskt.

2403 Föräldrarnas ökade närvaro i barnets liv kan då skapa trygghet och lugn, samt minska risken
2404 för psykisk ohälsa. Den ökade åldersgränsen gör det möjligt för alla föräldrar oavsett
2405 ekonomiska förutsättningar att vara hemma när barnet är sjukt. Detta ger barn en mer
2406 likvärdig uppväxt.

2407

2408 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2409 att höja åldersgränsen för vård av barn (VAB) tills dagen innan barnet fyller 16 år.

2410

2411 **Distriktets yttrande:**

2412 Idag får man vara hemma från jobbet vid vård av sjukt barn tills barnet är 12 år. När barnet
2413 har fyllt 12 till 16 år så krävs att vårdnadshavare har ett sjukintyg från läkare från första dagen
2414 att man behöver vara hemma och vårda barnet så möjligheten finns om behov föreligger.

2415 Anser motionen besvarad

2416 Föreslår avslag att skicka den till förbundsstämman.

2417

2418 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2419 7.24 Långtidssjukskrivning

2420 *Anna Roos, Hylte Hallands län*

2421

2422 Att återvända till arbetslivet efter en lång sjukskrivning är ofta både krävande och svårt för
2423 den sjuke. De tjugofemprocentsintervaller som sjukförsäkringen utgår ifrån vid
2424 deltidssjukskrivning och arbetsträning upplevs av många som allt för fyrkantiga. Dessa
2425 intervaller gagnar inte heller återgången till det sociala sammanhang som är en ytterst viktig
2426 del i tillfrisknandet. Många av de långtidssjukskrivna som jag möter, både i mitt arbete och
2427 privat, lägger mycket tid och energi på att få rätt formuleringar i sitt läkarintyg. Energi som
2428 istället kunde ha använts för rehabilitering och tillfrisknande. I stället hamnar fokus på det
2429 sjuka, vad en inte kan och inte förmår och mitt i detta finns en stor rädsla att hamna utanför
2430 sjukförsäkringssystemet, innan en känner sig frisk nog att klara av att arbeta hundra procent.
2431 Både psykiatrin och närsjukvårdens läkare lägger mycket arbetstid på att formulera och
2432 omformulera läkarintyg som ska fungera för försäkringskassan – tid som skulle kunna göra
2433 bättre patientnytta i mötet med patienten. Reglerna om att arbetsträna/vara på arbetsplatsen
2434 lika mycket tid varje dag komplicerar också återgången för medarbetare med lång resväg.
2435 Eftersom insatsen som krävs för att faktiskt vara på plats några få timmar varje dag blir för
2436 stor i förhållande till själva arbetsinsatsen, så finns det risk för att en återgång på t.ex.
2437 tjugofem procent känns övermäktig och arbetsträningen stjälper istället för hjälper. Idag finns
2438 det undantag för regeln om att arbetet ska fördelas jämnt över veckan, men då ska det finnas
2439 medicinska underlag för att lägga upp arbetsträningen på annat sätt. I nuvarande system tas
2440 ingen hänsyn till individens unika förutsättningar eller till arbetets karaktär. Vi behöver all
2441 arbetskraft som finns tillgänglig på arbetsmarknaden. Att underlätta för sjukskrivna att
2442 bibehålla kontakt med sin arbetsplats ger en ökad känsla av sammanhang, vilket underlättar
2443 full återgång i arbete. Att vara i sitt arbetssammanhang och få arbeta hundra procent av sin
2444 kapacitet, om det så är att komma och fika eller arbeta någon liten stund, ger snabbare
2445 återhämtning och minskar risken för följdproblematik och utanförskap. Jag efterlyser en
2446 individcentrerad sjukförsäkring där det ska vara möjligt att våga närma sig arbete igen efter
2447 sjukskrivning med tryggheten att det finns en sjukförsäkring att falla tillbaka på om sjukdom
2448 eller mående försämras. Detta skulle kunna ske med en utveckling av det särskilda
2449 högriskskydd som redan finns för dem som på grund av sjukdom eller funktionshinder
2450 riskerar att vara sjuk ofta (fler än tio gånger under ett år), eller sjuk länge (fler än 28 dagar i
2451 följd).

2452

2453 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2454 att en utveckling av det särskilda högriskskyddet för dem som ska återgå i arbete efter en
2455 längre sjukskrivning.

2456 att 25%-stegen vid deltidssjukskrivning tas bort.

2457 att det ska vara lättare att i samråd med arbetsplatsen planera arbetstider utifrån medarbetarens
2458 förutsättningar och arbetets beskaffenhet.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2459

2460 **Distriktets yttrande:**

2461 Distriktsstyrelsens yttrande

2462 Motionären föreslår flera åtgärder i syfte att underlätta för långtidssjukskrivna att kunna
2463 återgå i arbete. Långtidssjukskrivningar är tyvärr ett växande problem i Sverige och för
2464 många är steget tillbaka till arbetsplatsen och arbetsmarknaden svårt att ta. Det finns relativt
2465 goda möjligheter till individuella lösningar redan idag, men samtidigt en viss stelbenthet i
2466 regelverket. Om detta försvårar för människors återgång till arbete blir det naturligtvis
2467 kontraproduktivt. Därför kan det finnas anledning att se över systemet i syfte att göra det mer
2468 flexibelt och individanpassat.

2469 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

2470 att bifalla motionen.

2471 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

2472 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

2473 att bifalla motionen

2474

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2475 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2476 7.25 Arbetskada

2477 *Katarina Lundin, Göteborgs distrikt/krets*

2478

2479 Patienten kan hamna i kläm mellan försäkringskassa, arbetsförmedling och sjukvård då det
2480 gäller stöd och ersättning. Vissa diagnoser som t.ex hudproblem med svår eksem riskerar att
2481 inte bli klassat/utrett som arbetskada. I vissa fall leder det till omplacering med lägre lön som
2482 gör att personen inte kan försörja sig men många gånger behöver inte omplaceringen innebära
2483 lägre lön, eftersom besvären ofta drabbar kvinnor med låg lön från början (frisörer,
2484 lokalvårdare, köksarbete). Omplacering till arbete med bibehållen lön innebär att besvären inte
2485 registreras/klassificeras som arbetskada och statistiken blir missvisande. Korrekt statistik är
2486 viktig för att ett förebyggande arbetsmiljöarbete skall kunna bedrivas. Korrekt klassificering
2487 är också viktig för drabbade personers försörjning.

2488

2489 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2490 att erbjuda patienter med arbetskada stöd där inblandade myndigheterna och vårdgivaren
2491 samverkar till att hitta en lösning så att inte personen skall ha sämre möjlighet att försörja sig
2492 vid omplacering

2493 att ändra utredningsgången hos Försäkringskassan så att statistiken gällande arbetskada blir
2494 mer pålitlig då omplacering till arbete med bibehållen lön inte klassificeras som arbetskada
2495 idag.

2496

2497 **Distriktets yttrande:**

2498 Distriktsstyrelsens yttrande:

2499 Idag kan det vara krångligt och stressande att gå tillbaka till jobbet för den som har varit
2500 sjukskriven. Tvärtom mot hur det ska vara. Centerpartiet tycker att den som är
2501 sjukskriven själv ska få bestämma hur man börjar jobba igen. I lugn och ro efter egen
2502 förmåga. Detta måste även fungera smidigt för arbetsgivaren.

2503 Om en sjukskrivning beror på arbetet, kan det behövas stöd för att hitta ett nytt arbete.

2504 Vi vill att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samverkar mer, och utvecklas för
2505 att hjälpa människor som behöver byta jobb. Vi föreslår att en arbetsförmedlarpeng
2506 ersätter delar av vad Arbetsförmedlingen gör idag. Med en arbetsförmedlarpeng skulle
2507 även långtidssjukskrivna kunna erbjudas hjälp med att byta jobb för att varaktigt komma
2508 tillbaka till arbete och förhoppningsvis inte påverka lönen negativt.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2509 Centerpartiet håller med motionären om att Försäkringskassan måste bli bättre på att
2510 följa upp sjukskrivningar. Det vore gynnsamt för statistiken och förståelsen att en skada
2511 som försämrar möjlighet från att utföra det aktuella arbetet vägs in i statistiken.
- 2512 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
- 2513 Att anse motionens första att-sats besvarad
- 2514 Att avslå motionens andra att-sats
- 2515 Att se över, och vid behov uppdatera, Försäkringskassans klassificering av vad
2516 som anses vara arbetsskada.
- 2517 Distriktsstämman beslutar:
- 2518 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.
- 2519

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2520 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2521 7.26 Trygghet för företagare

2522 *Elisabet Abelson, Stockholm*

2523

2524 Många försörjer sig idag genom frilansuppdrag eller tidsbegränsade uppdrag. De betalar skatt
2525 men har svårt att dra nytta av det svenska trygghetssystemet som de faktiskt har betalat för. Vi
2526 föreslår ett par konkreta åtgärder för att något jämna marken för människor som väljer
2527 denna försörjning, antingen för att branschen ser ut sådan eller av önskan att själva bestämma
2528 arbetstider. Vid sjukdom är det näst intill omöjligt för en frilansare att få en rättvis ersättning.
2529 Utredningen från ansvariga myndigheter är mycket krävande med många underlag som ska
2530 skickas in i pappersformat. Vid sjukdom som drar ut på tiden kan frilanskontraktet gå ut (utan
2531 att nytt har kunnat skaffas) och då anses personen vara arbetslös och sjukersättningen blir
2532 lägsta möjliga. Karenstiden blir 14 dagar och högsta ersättningen 543 kr per dag, vilket blir
2533 runt 11 000 kr per månad efter skatt.

2534

2535 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2536 Vi vill se ett flexiblare system där även frilansare och tillfälligt anställda omfattas av rimlig
2537 ersättning

2538 Möjlighet att omfattas av någon form av kollektivavtalstrygghet

2539 Förenkla och digitalisera all form av ersättning för att förkorta handläggningstid

2540

2541 **Distriktets yttrande:**

2542 Det är sedan länge Centpartiets politik att göra det enklare, roligare och mer lönsamt att driva
2543 företag i Sverige. I det finns även en tydlig ambition att anpassa och utveckla
2544 trygghetssystemen för att bättre passa in i företagarens situation.

2545 När det gäller kollektivavtalsliknande trygghet finns möjligheter att söka egna
2546 försäkringslösningar eller få detta genom medlemskap i någon företagarorganisation.

2547 Digitaliseringen har nått ganska långt när det gäller försäkringskasseärenden för
2548 privatpersoner. Möjligen bör särskilda insatser ske för att öka utvecklingstakten kring detta
2549 även för företagare, men det sker rimligen inom ramen för ett större och mer heltäckande
2550 reformprogram för företagares trygghet.

2551 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

2552 Att instämma i motionens intentioner

2553 Att Centerpartiet fortsätter verka för ett trygghetssystem som är anpassat för
2554 företagare

2555 Distriktsstämmans beslut:

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2556 Att instämma i motionens intentioner

2557 Att Centerpartiet fortsätter verka för ett trygghetssystem som är anpassat för företagare

2558

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2559 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2560 7.27 Basinkomst

2561 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

2562

2563 Vi lever i dag i ett samhälle som bygger på universal belåning för individer. Vi belånar oss för
2564 studier och därmed kunna konsumera senare i livet. Vi belånar oss för att kunna bo och
2565 "förverkliga" oss själva i form av ting och upplevelser. Detta synsätt har dock börjat
2566 krackelera rejält över hela vår planet. Vi ser hur protektionism och antiglobalism breder ut sig
2567 allt mer. Hur extrema rörelse vinner mark både nationellt och internationellt. Bakgrunden till
2568 detta är i stort att individer tappat tron på självförverkligande genom att gå den konventionella
2569 vägen här i livet. Utbildning, bosättande och ting.

2570 Vi Centerpartister kan många gånger glädja oss över det fall som socialdemokratiska rörelser
2571 just nu upplever i form av tappat väljarstöd. Detta är dock samtidigt väldigt alarmerande då
2572 det är tankar som grundar sig i samhällelig gemenskap, där förvärvsarbete gynnar oss som
2573 samhälle. Många längtar i dagsläget tillbaka till det gamla folkhemmet. Detta då grunden var
2574 den gemensamma tron på samhället där vi alla gemensamt ansträngde oss för att upprätthålla
2575 den välfärd vi gemensamt strävade efter. Nu är det snarare den upplevda bristen på detsamma
2576 som sluter samman individer i samhället. Därför behövs stora förändringar.

2577 Min slutsats är att vi behöver en helt ny syn på hur individer ges möjlighet till
2578 självförverkligande på riktigt. Detta i form av ekonomiska möjligheter till mer möjligheter till
2579 "fria" val. Val som gynnar individen. Det hade dessutom gjort att vi hade kunnat plocka bort
2580 stora delar av vårt bidragssystem som vi byggt upp, allt från sjukförsäkring och barnbidrag till
2581 arbetslöshetskassa och pension.

2582

2583 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2584 att Centerpartiet aktivt driver frågan om att införa Universal BasInkomst (UBI).

2585

2586 **Distriktets yttrande:**

2587 SVAR

2588 BasInkomst brukar också kallas för medborgarlön och bygger på att staten regelbundet
2589 utbetalar en summa pengar till varje invånare i landet. Utbetalningen sker utan några villkor
2590 och är lika för alla. Basinkomst är i dess grundform ett nytt välfärdssystem där alla får en
2591 ekonomisk grundtrygghet. Diskussioner kring detta system har pågått i flera länder och
2592 Finland har man testat systemet under 2år riktade mot långtidsarbetslösa. Det testet har inte
2593 fått de effekter man önskade och har därför avslutats. Grundtrygghetssystemet i Sverige är
2594 idag en fördelningspolitisk princip som innebär att alla oavsett inkomst får lika stor
2595 offentligfinansierad ersättning vid olika livssituationer såsom t ex arbetslöshet, sjukdom.
2596 Grundtrygghetssystemet ger individen en grundläggande levnadsstandard. Centerpartiet

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2597 menar att grunden för vår trygghet är en offentligt finansierad skola, vård och omsorg liksom
2598 ekonomisk grundtrygghet. Vi vill skapa ett samhälle med en gemenskap där alla behövs byggt
2599 på grunderna i det trygghetssystem vi har idag.
- 2600 Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman;
- 2601 Att avslå motionen
- 2602

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2603 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2604 7.28 Ändrade Sjukskrivningsregler

2605 *Mats Mattsson Sandviken*

2606

2607 Jag har under mina 40 år som företagare haft medarbetare med olika typer av diagnoser.

2608 Dagens system där försäkringskassan kräver att man är sjukskriven till vissa procentsatser

2609 fungerar inte för vissa personer med asbberger eller ADHD. Dessa medarbetare kan fungera

2610 utmärkt under vissa perioder men behöver ibland kortare eller längre återhämtningsperioder.

2611 En av mina medarbetare har nyligen valt at sluta sitt arbete eftersom reglerna om vilka dagar

2612 och hur länge man får arbeta är allt för strikta. En person med aspbergers symptom kan arbeta

2613 under en längre period då personen mår bra men därefter krävs en återhämtningsperiode med

2614 väldigt varierande längd. Om överenskommelsen med försäkringskassan säger att han ska

2615 arbeta 25 % uppstår väldig frustration vid tillfällen då arbete och återhämtning inte stämmer

2616 med den strikta procentsatsen. I brist på mer diagnosanpassade regler söker nu denna man

2617 som verkligen vill arbeta och göra rätt för sig förtidspensionering.

2618

2619 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2620 Jag föreslår partistämman besluta att reglerna för sjukskrivning för personer med vissa

2621 diagnoser ska göras mer flexibla.

2622

2623 **Distriktets yttrande:**

2624 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

2625 Verkligheten för de personer som ingår i denna grupp är sällan så statisk som reglerna hos en

2626 myndighet tenderar att vara, för att denna grupp ska kunna fungera i samhället utifrån sina

2627 förutsättningar måste politiken vara en möjliggörare med hjälp av lagstiftning.

2628 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

2629 att motionen bifalls

2630

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2631 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2632 7.29 Vårdavgifter

2633 *Christer Lindström, centerpartiet Gävle*

2634

2635 Ett stort problem sedan flera decennier är att psykiskt sjuka samt traumatiserade brottsoffer i
2636 en stor del av landstingen krävs på vårdavgifter. Dessa drivs inte sällan dessutom vidare till
2637 kronofogde. Problemet har åtgärdats i ett fåtal landsting - exempelvis Stockholm och
2638 Östergötland - men problemet kvarstår trots varningar för det omoraliska från kronofogde,
2639 vårdgivare och anhöriga. Den som hamnat i detta problem får mycket svårt att klara sig själv i
2640 framtiden med betalningsanmärkningar och många gånger obefintlig ekonomi. Jag anser att
2641 detta är djupt omoraliskt och som vartande anhörig själv kan jag vittna om de stora kostnader
2642 det innebär för en anhörig - många gånger högre än de belopp som det handlar om för den
2643 drabbade.

2644

2645 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2646 Att i lag förbjuda vårdavgifter för psykiskt sjuka och och brottsoffer

2647 Att förbjuda att skulder för psykiskt sjuka och brottsoffer kan leda till betalningsanmärkning
2648 under deras sjukdomsperiod

2649 Att de skulder som kan anses berättigade flaggas som vilande (ej betalningsanmärkning) hos
2650 kronofogde till de som drabbats av psykisk sjukdom fram till att personen får möjlighet att
2651 själv eller via ombud reda ut sin situation inom rimlig tid.

2652

2653 **Distriktets yttrande:**

2654 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborgs förslag till distriktsstämman:

2655 Motionären lyfter en känslig fråga om hur man av samhället skall behandla människor som är
2656 psykiskt sjuka. Vi tycker att frågan skall utredas nationellt och att man behandlas lika vart
2657 man än bor i landet.

2658 Centerpartiets distriktsstyrelse yrkar

2659 att: motionen bifalles på sådant sätt att den skall utredas

2660 Att intentionerna

2661

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2662 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2663 [7.30:](#) Motionen har flyttats till annan kommitté

2664

2665

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2666 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2667 7.31 Anhörigstöd

2668 *Rödeby Centerparti och Rödeby Centerkvinnor*

2669

2670 Vi vill inför en lag VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG.Lagen om vård av nära anhörig (VAN) ska
2671 fungera på samma sätt som VAB.Den som ska vårda en nära anhörig ska beviljas ledigt från
2672 jobbet och söka ersättning från försäkringskassan.I dagsläget är det många som vårdar
2673 anhöriga, men som får ta av semesterdagar eller sjukskriva sig själva. Detta drabbar ofta
2674 kvinnor, då de oftare vårdar anhöriga. Den nya lagen skulle göra samhället mer jämställt och
2675 din ekonomiska situation skulle inte avgöra om du kan ta ledig för att vårda dina anhöriga.
2676 Det skulle skapa ett mer hälsosamt liv att kunna kombinera dessa två roller som yrkesverksam
2677 och anhörig.Kort fakta om VAB:VAB är en förkortning av Vård Av Barn av lagen Lag
2678 (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn 8 mån. – 12 år. VAB är rätten att stanna
2679 hemma från jobbet och ta hand om ditt sjuka barn utan att gå miste om lön eller a-kassa.
2680 VAB=120 dagar / år.

2681

2682 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2683 att en lag med namnet VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG införs.

2684 att regler utarbetas så att ersättning utgår från Försäkringskassan.

2685 att 10 dagar/år införs på försök.

2686

2687 **Distriktets yttrande:**

2688 En mycket bra motion i en angelägen fråga.

2689 Möjligheten till att hjälpa och stödja nära anhöriga blir viktigare och viktigare. I takt med att
2690 den offentliga vården många gånger har svårt att bemanna i en tid av personalbrist krävs nya
2691 sätt för att avlasta och stödja.

2692 Distriktsstyrelsen bifaller motionen.

2693

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2694 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2695 7.32 Anhörigstöd

2696 *Christina Linderholm Kent Ivarsson Thomas Wihlman, Göran Råsmar, Eva Britt Sandlund,*

2697 *Karin Halldin, Bengt Ericsson, Catharina Mann, Magnus Eriksson*

2698

2699 Drygt 1,3 miljoner svenskar i vuxen ålder vårdar, hjälper eller stödjer en närstående. Minst
2700 Detta innebär samtidigt att det finns minst 1,3 miljoner som får vård av anhöriga. Tjugofem
2701 (25%) procent av Sveriges befolkning har alltså närhet till denna ofta försummade, livsviktiga
2702 verksamhet. Vård av anhöriga ges även av barn och ungdomar till syskon eller föräldrar.
2703 Äldre make/maka ger vård till behövande maka och vise versa. Den svenska
2704 vårdorganisationen skulle kollapsa om inte dessa insatser gjordes. Ofta handlar det om ett
2705 tungt och slitsamt jobb, så tungt att den som ger vården riskerar att själv bli i behov av
2706 vård. Lagstiftning och policyn i Sverige klargör att samhället har ansvar för sjuka och andra
2707 hjälpbehövande. Det finns inget juridiskt ansvar att ta hand om någon som är över 18 år, (med
2708 undantag för barn som efter 18 år går i grund- eller gymnasieskola). Make/maka har inte
2709 omvårdnadsansvar för varandra, däremot ett ekonomiskt ansvar. Anhörigas insatser ska alltid
2710 bygga på frivillighet. Av internationell forskning vet vi att anhöriga som vårdar närstående
2711 kan få försämrad ekonomi, hälsa och sämre möjligheter till egen kompetensutveckling och
2712 karriär. Det egna arbetet är viktigt för den som är anhörig. Ett hållbart, hälsosamt och
2713 utvecklande arbetsliv måste vara tillgängligt även för dem som ger stöd till närstående. I detta
2714 finns en viktig jämställdhetsaspekt, då det i stor utsträckning är kvinnor som är
2715 anhörigvårdare. Samhällets ansvariga aktörer, kommuner och landsting, måste därför inse
2716 vikten av att ge anhörigvårdaren stöd och hjälp i sitt arbete. Styrgruppen för Centerpartiets
2717 Senior nätverk i Stockholm stad och län

2718

2719 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2720 ökat stöd till anhörigvårdare genom förbättrad avlastning och växelboende, för några timmars
2721 eller dagars vila och rekreation.

2722 tillfällig lagstadgad ledighet för anhöriga som vårdar närstående.

2723 förbättrad rådgivning och stöd till anhöriga när närstående plötsligt insjuknar. Stöd bör kunna
2724 ges i form av anhörigkonsulent eller liknande tillgänglig dygnet runt i samtliga kommuner
2725 samt genom att tillförs utökad kompetens inom området.

2726 förbättrad utbildning inom kommuner och landsting för medarbetare som möter anhöriga som
2727 vårdar närstående.

2728 att samhällets ekonomiska stöd till anhörigvårdare ses över, förenklas och förbättras.

2729

2730 **Distriktets yttrande:**

2731 1 Bifall

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2732	2	Bifall
2733	3	Instämna i motionens intentioner
2734	4	Bifall
2735	5	Bifall
2736		

2737 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2738 7.33 Anhörigstöd

2739 *Jonas Ekström, Stockholms stad*

2740

2741 Centerpartiet verkar för att mer vård skall finnas nära medborgarna. Den medicinska
2742 utvecklingen kommer samtidigt medföra en ökad koncentration av den högspecialiserade
2743 vården till färre platser i Sverige för att säkerställa en god kvalitet och rimlig
2744 kostnadseffektivitet. Fler patienter kommer därför få resa till andra regioner för att få
2745 högspecialiserad vård, exempelvis vissa typer av cancerkirurgi. Närstående har en viktig roll i
2746 att stärka och stötta patienten under vård och behandling på sjukhus. Det är därför viktigt att
2747 underlätta för närstående att kunna besöka den sjuke, oavsett var vården ges. Idag får
2748 närstående själva lösa transporter och boende på orten där den sjuke vårdas, vilket kan göra
2749 att patientens och närståendes ekonomi blir det som avgör om den sjuke får några besök under
2750 vårdtiden. Mitt förslag är att införa ett bidrag till resa och boende (om det ej är möjligt eller
2751 lämpligt för den närstående att sova med den sjuke på sjukhuset) för en närstående vid
2752 högspecialiserad vård utanför hemregionen. På så sätt skulle närståendes stöd till patienten
2753 kunna ökas - oavsett privatekonomiska förutsättningar. För att säkerställa att inte mindre
2754 regioner (som redan är ekonomiskt utsatta!) drabbas extra hårt, bör bidraget vara statligt och
2755 administreras exempelvis av Försäkringskassan som ju redan idag hanterar
2756 närståendepenning.

2757

2758 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2759 att utreda möjligheten att införa ett "besöksbidrag" för närstående till patienter som erhåller
2760 högspecialiserad vård utanför hemregionen

2761

2762 **Distriktets yttrande:**

2763 En trygg och säker vård för alla, oavsett vart i landet en bor, är centralt för Centerpartiet.
2764 Precis som motionären understryker så kommer dock inte all vård, inte minst den
2765 högteknologiska, att finnas tillgänglig i landets alla delar. Precis som motionären skriver så
2766 sker exempelvis alla hjärttransplantationer i Göteborg och Malmö idag.

2767 För Centerpartiet är det viktigt att alla känner sig trygga i vården och vi vet att anhöriga spelar
2768 en viktig roll för att både skapa trygghet för patienten som söker vård, men anhöriga kan
2769 också spela en viktig roll i att stärka patienten. Precis som motionären skriver är det idag så
2770 att anhöriga själva får själva lösa transporter och boende på orten där den sjuke vårdas, vilket
2771 kan göra att patienten och närståendes ekonomi blir det som avgör om den sjuke får några
2772 besök.

2773 För att skapa en trygg och jämlik vård för alla dessa patienter kan därför möjligheten att ha
2774 anhöriga nära vara viktigt.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2775 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman

2776 Att bifalla motionen i sin helhet.

2777 Distriktsstämmans beslut:

2778 Att bifalla motionen i sin helhet.

2779

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2780 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2781 7.34 Anhörigstöd

2782 *Taina Malmgren, Köpings C-krets Västmanland*

2783

2784 Andelen äldre ökar och kommer så fortsatt göra framöver och oavsett om vi blir friskare eller
2785 sjukare med åldern vet vi att nya former för äldreomsorg behövs. Anhörigvård är redan idag
2786 vanligt i Sverige, men kan vara betungande både fysiskt och psykiskt för den som vårdar i
2787 hemmet. Det är ändå lätt att anta att denna vårdform kommer att öka – platser på service- eller
2788 äldreboenden kommer inte vara tillräckliga och alla kommer heller inte vilja flytta från sitt
2789 boende. Därför behöver fler modeller för hur anhörigvården ska fungera införas. Särskilt hur
2790 avlastning erbjuds och utförs för den som vårdar en närstående. I Finland finns en modell där
2791 den som vårdar får en del beviljad ledighet då vårdtagaren kan behandlas i eller ett annat
2792 boende. I lösningen finns möjligheten att komma till ett annat privat hem – alltså inte
2793 kommunens korttidsboende, som kanske är den vanligaste lösningen i Sverige idag. Det är en
2794 form av valfrihetsform där den som behöver avlastning som anhörigvårdare kan välja ett
2795 privat hem som ett så kallat avlösningshem. Avlösningshemmet är ett privat hem som har plats
2796 och ork att agera som avlastare. Kanske är det ett piggare pensionärspar eller liknande som
2797 har plats och utrymme att hjälpa till. Avlösningshemmet ska såklart vara godkänt av
2798 kommunen och man ersätts på liknande sätt som ordinarie anhörigvårdare. Detta har blivit en
2799 lyckad satsning i Finland och som skapar trygghet för den som vårdas och även ett tryggt stöd
2800 för den som behöver avlastning.

2801

2802 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2803 att Centerpartiet arbetar fram en modell för avlösningshem, i enlighet med de intentioner som
2804 motionen för fram.

2805

2806 **Distriktets yttrande:**

2807 Distriktsstämmans yttrande

2808 I motionen föreslås ”att Centerpartiet arbetar fram en modell för avlösningshem, i enlighet
2809 med de intentioner som motionen för fram”.

2810 Andelen äldre ökar och kommer fortsatt öka i hela landet kommande år. Det beror på både
2811 medicinska framsteg som gör att vi lever längre och den demografiska kurvan.

2812 Demografin visar även att allt färre ska försörja allt fler. Det gör att fler alternativ för hur
2813 välfärden ska organiseras behövs utredas, tas fram och sätts.

2814 Redan idag är anhörigvård en vanlig vårdform och den kommer säkerligen bli allt vanligare.

2815 Många äldre vill också bo kvar hemma allt längre vilket kräver insatser av olika slag.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 2816 Modellen med avlösningshem är en intressant form för att erbjuda anhörigvårdare avlastning.
2817 Idag finns olika kommunala lösningar med placering på korttidsboenden, avlösarservice med
2818 flera alternativ beroende på de kommunala förutsättningarna.
- 2819 Det är även de kommunala förutsättningarna som behöver bestämma om avlösningshem är en
2820 form för varje enskild kommun. Intentionen i motionen är god men med respekt för det
2821 kommunala självstyret bör avlösningshem inte beslutas på nationell nivå.
- 2822 Distriktsstämman beslutar att instämma i motionens intentioner och uppmana kommuner att
2823 prova modellen utifrån kommunens förutsättningar.
- 2824

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2825 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2826 7.35 Anhörigstöd

2827 *Seniornätverket +65, Norrtälje, Bengt Ericsson*

2828

2829 ”Drygt 1,3 miljoner svenskar i vuxen ålder vårdar, hjälper eller stödjer en närstående. Minst
2830 900 000 av dessa är yrkesverksamma". Detta innebär samtidigt att det finns minst 1,3 miljoner
2831 som får vård av anhöriga. Tjugofem (25%) procent av Sveriges befolkning har alltså närhet
2832 till denna ofta försummade, livsviktiga verksamhet. Vård av anhöriga ges även av barn och
2833 ungdomar till syskon eller föräldrar. Äldre make/maka ger vård till behövande maka och vise
2834 versa. Den svenska vårdorganisationen skulle kollapsa om inte dessa insatser gjordes. Ofta
2835 handlar det om ett tungt och slitsamt jobb, så tungt att den som ger vården riskerar att själv bli
2836 i behov av vård. Lagstiftning och policyn i Sverige klargör att samhället har ansvar för sjuka
2837 och andra hjälpbehövande. Det finns inget juridiskt ansvar att ta hand om någon som är över
2838 18 år, (med undantag för barn som efter 18 år går i grund- eller gymnasieskola). Make/maka
2839 har inte omvårdnadsansvar för varandra, däremot ett ekonomiskt ansvar. Anhörigas insatser
2840 ska alltid bygga på frivillighet. Av internationell forskning vet vi att anhöriga som vårdar
2841 närstående kan få försämrade ekonomi, hälsa och sämre möjligheter till egen
2842 kompetensutveckling och karriär. Det egna arbetet är viktigt för den som är anhörig. Ett
2843 hållbart, hälsosamt och utvecklande arbetsliv måste vara tillgängligt även för dem som ger
2844 stöd till närstående. I detta finns en viktig jämställdhetsaspekt, då det i stor utsträckning är
2845 kvinnor som är anhörigvårdare. Samhällets ansvariga aktörer, kommuner och landsting, måste
2846 därför inse vikten av att ge anhörigvårdaren stöd och hjälp i sitt arbete.

2847

2848 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2849 Förbättrad rådgivning och stöd till anhöriga när närstående plötsligt insjuknar. Stöd bör kunna
2850 ges i form av anhörigkonsulent eller liknande tillgänglig dygnet runt i samtliga kommuner
2851 samt genom att 1177 tillförs utökad kompetens inom området.

2852 Förbättrad utbildning inom kommuner och landsting för medarbetare som möter anhöriga som
2853 vårdar närstående.

2854 Ökat stöd till anhörigvårdare genom förbättrad avlastning och växelboende, för några timmars
2855 eller dagars vila och rekreation.

2856 Tillfällig lagstadgad ledighet för anhöriga som vårdar närstående.

2857 Att samhällets ekonomiska stöd till anhörigvårdare ses över, förenklas och förbättras.

2858

2859 **Distriktets yttrande:**

2860 1 Instämna i motionens intentioner

2861 2 Bifall

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2862 3 Bifall

2863 4 Bifall

2864 5 Bifall

2865

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2866 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2867 7.36 Gåvor och försörjningsstöd

2868 *Anne-Marie Eriksson Forsa C-avdelning*

2869

2870 Personer berättigade till ekonomiskt bistånd av socialtjänsten skall redovisa sina
2871 bankförehanvanden till handläggaren på kommunen. Om personen får en gåva av anhöriga
2872 eller genom någon humanitär fond skall även detta redovisas för handläggaren. Finns dessa
2873 gåvor noterade på personens kontoutdrag minskas det kommunala biståndet med summan
2874 som gåvan utgör. Resultatet blir att de som mest är i behov av stöd från anhörig eller annan
2875 blir ett plus minus resultat. Donatorer eller andra räknar säkert inte med att gåvorna skall
2876 komma kommunen till nytta.

2877

2878 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2879 att Centerpartiet skall verka för att dessa åtgärder försvinner till förmån för de behövande.

2880

2881 **Distriktets yttrande:**

2882 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

2883 Motionären tar upp att gåvor och donationer avräknas för de personer som är berättigade
2884 ekonomiskt bistånd. Vidare menar motionären att de som ger pengar till en behövande person
2885 inte vill att de ska gagna kommunen.

2886 För att kunna erhålla ekonomiskt bistånd ska hushållets alla egna inkomster och faktiska
2887 tillgångar användas för försörjningen innan bistånd från kommunen kan bli aktuellt.

2888 Socialtjänstens (i detta fallet ekonomiskt bistånd) uppgift är att alltid komma i sista hand, dvs
2889 vara sista utvägen för att få en egen försörjning för den enskilde.

2890 Kommunens ekonomiska bistånd ges till de personer som inte har en inkomst som gör att de
2891 kan leva ett skäligt liv, detta är lagstadgat i Socialtjänstlagen. Skälig levnadsnivå är en nivå
2892 som regering och riksdag har fastställt och den har kommit till genom en jämförelse med vad
2893 en låginkomsttagare på orten har råd med.

2894 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar att

2895 Motionens avslås

2896

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2897 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2898 7.37 Mobbing och psykiska trakasserier

2899 *Lena Höök-Johansson Värmland*

2900

2901 Under 2000-talet har mobbning eller kränkande särbehandling på alla arbetsplatser

2902 ökat katastrofalt. Många anmäler arbetssjukdomar till Försäkringskassan, på grund av
2903 mobbning eller kränkande särbehandling. Drygt hälften av anmälningarna utgörs av problem i
2904 relationen mellan anställd o chef. Antalet personer som begår självmord på grund av
2905 mobbning eller kränkande särbehandling, har ökat oroväckande. Den mobbades familj blir
2906 även kränkt, speciellt barnen. Om svensk lagstiftning tillämpades och efterlevdes, skulle
2907 ovanstående inte förekomma och orsaka så mycket lidande. Arbetsmiljölagen bygger på
2908 tanken att säkra och sunda arbetsförhållanden i första hand

2909 ska tryggas genom att arbetsgivare och arbetstagare samverkar i arbetsmiljöarbetet, se
2910 Arbetsmiljölagen (1977:1160) (AML) AML 1 kap 1 § och AML 6 kap 1 §. Kränkande
2911 särbehandling på arbetsplatsen är ett allvarligt problem och otillåtet. En arbetsgivare har inte
2912 rätt att kränka eller mobba en arbetstagare. Enligt föreskriften Organisatorisk och social
2913 arbetsmiljö (OSA) (AFS 2015:4) 13 § och föreskriften Kränkande särbehandling i arbetslivet
2914 (AFS 1993:17) 2-3 §§ har arbetsgivaren en skyldighet att klargöra att kränkande
2915 särbehandling på arbetsplatsen inte är acceptabel samt vidta åtgärder om en arbetstagare
2916 trakasseras eller kränks. Om kränkande särbehandling eller mobbning förekommer på
2917 arbetsplatsen så är det ett tecken för att det finns brister i arbetsmiljön. Arbetsgivaren är också
2918 skyldig att systematiskt bedriva ett arbetsmiljöarbete. Detta framgår av AML 3 kap 2a § och i
2919 OSA (AFS 2015:4) 5 §. Detta betyder att arbetsgivaren fortlöpande ska undersöka riskerna i
2920 arbetsmiljön, bedöma dem och upprätta en handlingsplan för de risker som inte åtgärdades
2921 omedelbart. Om arbetsgivaren inte vill lyssna eller samarbeta så kan skyddsombudet vända
2922 sig till Arbetsmiljöverket med en anmälan om förbud eller förläggande så som det i AML 6
2923 kap 6a § beskrivs att skyddsombudet ska göra. Arbetstagare kan själv anmäla en dålig
2924 arbetsmiljö till Arbetsmiljöverket. En sådan anmälan omfattas av sekretess, vilket innebär att
2925 arbetsgivaren inte kan få reda på att vem, som har gjort en anmälan.

2926

2927 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2928 att alla företag, skolor med flera arbetsplatser skall ha en policy mot mobbning, och en
2929 nolltolerans.

2930 att chefer måste agera direkt när ett problem upptäcks.

2931 att både chefer och personal skall utbildas i att kunna se tecken på mobbning.

2932 att arbetsgivaren ska lyssna och samarbeta med Skyddsombuden.

2933 att Arbetsmiljöverkets inspektörer inspekterar och kontrollerar alla typer av arbetsplatser,

2934 speciellt för-, grund-, gymnasie- och folkhögskolor.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2935 att Arbetsmiljöverket informerar mer om sin verksamhet.

2936 att straffpåföljd för mental mobbning, jämställs med fysisk mobbning.

2937

2938 **Distriktets yttrande:**

2939 Distriktsstämman instämmer i intentionerna men anser att de regelverk som motionären vill
2940 åstadkomma redan finns på plats. Detta är också viktiga frågor för fackföreningarna att driva
2941 på arbetsplatserna.

2942 Stämman anser därmed att motionen är besvarad.

2943

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2944 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2945 7.38 SIS-hem

2946 *Inger Fredriksson, Katrineholms kommunkrets*

2947

2948 ”Centerpartiets liberalism är social, decentralistisk och grön. Den är jordnära och frihetlig.
2949 Den bygger på rättvisa och hållbarhet. Den ser samhället som större än bara staten, som en
2950 gemenskap där alla behövs.” (Centerpartiets idéprogram 2013) Centerpartiet arbetar för ett
2951 tryggt samhälle med en gemenskap där alla behövs. Vi har inte nått dit än. Därför behöver vi
2952 bland annat en fungerande socialtjänst. De verktyg som socialtjänsten har inom Lagen om
2953 vård av unga (LVU) eller Socialtjänstlagen (SOL) är bland annat att flytta störande ungdomar
2954 till särskilda hem. Statens institutionsstyrelse, SiS, driver hem för de särskilt komplicerade
2955 och svårplacerade ungdomarna. SiS har (SiSFS 2018:1, 4 §) möjlighet att teckna avtal med de
2956 placerade kommunerna om en förhöjd avgift för särskilda insatser för den unge. Detta kan
2957 vara rimligt om det gäller vård, men inte när det gäller utformningen av byggnaden, där
2958 vården utförs. Den bör vara institutionens ansvar och ska inte belasta enskild kommuns
2959 ekonomi. Det är för att uppgiften är svår att lösa, som den har överlämnats till en annan
2960 myndighet.

2961

2962 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2963 att Centerpartiet driver på för att staten tar sitt ansvar för verksamheten vid SiS-institutionerna
2964 utan att övervältra kostnaderna på kommunerna.

2965 **Distriktets yttrande:**

2966 Motionären lyfter frågan om vad som ska ingå i kostnaden för kommunerna i det fall de köper
2967 platser av Statens institutionsstyrelse (SIS) för tvångsvård, hem för barn och unga som har
2968 stora vårdbehov.

2969 Idag finansierar staten ungefär 1/3 av kostnaden för ungdomsvården samt att platserna för
2970 slutna ungdomsvård finansieras helt av statsanslag. Enligt motionären har SiS krävt av en
2971 kommun att stå för kostnaderna för en ombyggnation i samband med att den unga personen
2972 behöver det.

2973 Distriktsstyrelsen anser att staten ska stå för sina kostnader och kommunen för sina. Av den
2974 anledningen så finner vi att motionären har pekat på något som behöver ses över.

2975 Distriktsstyrelsen förslag till beslut.

2976 Att bifalla intentionen i motionen.

2977 Beslut vid Katrineholms kommunkrets årsstämma

2978 Att bifalla motionen

2979 Distriktsstämmans beslut

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2980 Att bifalla intentionen i motionen.

2981

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

2982 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

2983 7.39 Socialförvaltning

2984 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

2985

2986 Runt om i landet arbetar socialförvaltningar på olika sätt med individer som söker stöttning.

2987 Vi behöver säkerställa att det görs på mest effektivt sätt ur individens perspektiv. Detta får

2988 även effekt ur ett ekonomiskt och samhälleligt perspektiv. Det finns tydliga direktiv och

2989 riktlinjer från Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som följs i vissa

2990 fall men dessvärre inte i alla. Vi behöver se till att dessa följs och bör göra dessa

2991 obligatoriska. Detta för att skydda de individer som befinner sig i dessa verksamheter, både de

2992 som söker stöttning men även för personal.

2993

2994 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2995 att Centerpartiet aktivt arbetar med att göra Socialstyrelsen och SKL:s riktlinjer obligatoriska

2996 för de kommunala socialförvaltningar

2997

2998 **Distriktets yttrande:**

2999 Svar

3000 Det kommunala självstyret ger varje kommun rätt att skapa sina egna regler och att inskränka

3001 på det, enligt motionens intentioner, är inte Centerpolitik. Centerpartiet vill att besluten ska

3002 fattas så nära medborgaren det går.

3003 SKL är en intresseorganisation för Sveriges kommuner och landsting/regioner och kan som

3004 sådan bara föreslå sina medlemmar att följa SKLs förslag.

3005 Socialstyrelsen har till uppgift att övervaka att de lagar som finns inom Hälso- och sjukvården

3006 och Socialomsorgen följs. Socialstyrelsen har också kontrollorganisationen, IVO, alltså en

3007 övervakande myndighet dit klagomål kan lämnas.

3008 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionen.

3009

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3010 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3011 7.40 Kriminalvård

3012 *Maria Comstedt, Elisabeth Malmqvist & Jessika Edetun Falk, Örebro*

3013

3014 En kriminellt belastad person som vill ändra sitt liv och söker hjälp hamnar inte sällan mellan
3015 stolarna. Det finns ibland hjälp till praktik i kombination med öppenvårdsinsatser, men ofta
3016 ger den kriminellt belastade personen upp på grund att det inte finns någon hjälp till
3017 försörjningsstöd, sjukpenning eller något annat ekonomiskt stöd under tillfrisknandet.

3018 Personen blir skickad kors och tvärs mellan olika instanser eftersom denne inte passar in i
3019 systemet. Om personen dessutom är beroendesjuk är det ännu värre att hitta den rätta hjälpen
3020 och denne blir skickad till olika instanser för att få hjälp. Detta leder i många fall till fortsatt
3021 kriminellt leverne med drogförsäljning, drogintag, stölder och andra kriminella handlingar
3022 som följd. Vi ser ett fortsatt personligt lidande och stora kostnader för samhället. Det borde
3023 vara enkelt att välja ett drog-, brotts- och våldsfritt liv istället för att tvingas fortsätta sin
3024 kriminella bana.

3025

3026 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3027 att Centerpartiet verkar för att alla Sveriges kommuner erbjuder kriminella en tydlig och
3028 genomtänkt väg tillbaka med förenklat bidragssystem, minskade år i belastningsregistret om de
3029 kan visa på att de har brutit med sitt kriminella leverne och är drogfri

3030 att Centerpartiet verkar för att Sveriges kommuner och regioner erbjuder beroendesjuka en
3031 tydlig vårdinsats, som hänger ihop, i syfte att komma tillbaka till samhället och få en chans att
3032 skapa ett liv utan droger och kriminalitet.

3033

3034 **Distriktets yttrande:**

3035 Distriktsstyrelsen instämmer med motionären att det finns mycket att göra och förändra i
3036 samhället för att det ska bli lättare för människor att välja ett drog-, brotts- och våldsfritt liv.
3037 Distriktsstyrelsen menar dock att belastningsregistret, som är polismyndighetens instrument,
3038 inte är något som kommunerna förfogar över. Idag är de som är kriminellt belastade
3039 registrerade i registret mellan tre och tjugo år, beroende på brottets karaktär.

3040 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3041 -att avslå att-sats 1

3042 -att bifalla att-sats 2

3043 Samt att lägga till följande att-sats

3044 - Att Centerpartiet verkar för att alla Sveriges kommuner, i samverkan med övriga aktörer,
3045 erbjuder kriminellt belastade en tydlig och genomtänkt väg tillbaka till ett fungerande liv.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3046 Distriktsstämman beslutade:

3047 Att avslå första att-satsen och

3048 Att bifalla andra att-satsen

3049 Att lägga till att-sats: Centerpartiet verkar för att alla Sveriges kommuner i

3050 samverkan med övriga aktörer erbjuder kriminellt belastade ett tydlig och genomtänkt väg

3051 tillbaka till ett fungerande liv.

3052

3053 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3054 7.41 Pornografi

3055 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

3056

3057 När Sverige år 1999, som första land i världen, införde förbud mot köp av sexuella tjänster
3058 innebar lagen en perspektivförskjutning. Uppmärksamheten riktades mot köparna.

3059 Utvärdering av lagen visar att förbudet har fått avsedda effekter, att efterfrågan på sexuella
3060 tjänster har minskat samt att vi i jämförelse med andra länder har förhållandevis lite av
3061 prostitution och människohandel för sexuell exploatering i vårt land.

3062 Dock har en annan marknad ökat med tydlighet. En helt öppen och legal marknad vars
3063 affärsidé är att tillhandahålla bilder, såväl stillbilder som rörliga bilder av sexuell
3064 exploatering. Nämligen pornografin. Kopplingen mellan människohandel, sexuell
3065 exploatering och prostitution är uppenbar. Idag är det ganska uppenbart att porrindustrin har
3066 samma effekt. Porrindustrin innefattar ofta samma exploatering av människor som systemet
3067 med prostitution. Porrindustrin bidrar till att öka efterfrågan på unga människor, framför allt
3068 unga kvinnor. Både för själva porrproduktionen men också för exploatering i prostitution.
3069 Porr i dag är ofta oerhört grov med sadistiska våldsinslag såsom slag och strypning samt olika
3070 former av verbal och fysisk förnedring. Den som utnyttjas i porrproduktion får också leva
3071 med att bilderna och filmsekvenserna finns kvar för alltid på Internet.

3072 Idag exponeras i stort sett alla barn för pornografi under sin uppväxt. Genomsnittsåldern för
3073 när barn första gången ser pornografiskt rörligt material är 12 år. Det kan ske redan i
3074 förskoleåldern men framförallt under grundskoleåren, genom bland annat pop-up annonser
3075 och länkade filmer. Detta leder oundvikligen till en snedvriden bild på sexualitet, sin kropp
3076 och vad som är rätt och fel.

3077 De regler och den lagstiftning som finns för att skydda barn från pornografi skrevs innan barn
3078 hade tillgång till internet. I butiker får porren inte exponeras i barnhöjd, porrfilmer får inte
3079 visas på TV under tider då barn brukar titta, och det är ett brott att sätta upp en pornografisk
3080 bild på allmän plats. På nätet når våldsporren våra barn på några sekunder, dygnet runt.
3081 Lagstiftningen har inte hängt med!

3082 Det finns forskning som visar att konsumtion av såväl vålds- som ickevåldspornografi gör
3083 män i normalpopulationen mer sexuellt aggressiva samt producerar attityder som främjar eller
3084 trivialiserar våld mot kvinnor.

3085 Skolsköterskor, barnpsykologer, läkare, kriminologer med flera vittnar från sitt dagliga arbete
3086 med barn, om bland annat porrberoende, sexuellt våld, sexuella trakasserier och
3087 övergreppslekar där pojkar går över flickors gränser. Läkarteamet på Södersjukhusets
3088 våldtäktsmottagning i Stockholm skriver i Dagens Nyheter våren 2018 att dubbelt så många
3089 unga flickor söker sig till nämnda mottagning och adresserar bland annat killars
3090 porrkonsumtion.

3091 Vi behöver göra mer för att skydda de mest utsatta mot sexuell exploatering genom att ta
3092 ställning mot porr med vålds- och förnedringsinslag. En utredning som belyser vilka

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3093 konsekvenser den här typen av pornografi får, både för de som konsumerar samt för dem som
3094 medverkar. Vi är oroad över vilka konsekvenser detta får för unga människors syn på
3095 sexualitet och för synen på jämställdhet.

3096 Mot bakgrund av ovanstående yrkar Centerkvinnornas förbundsstyrelse;

3097

3098 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3099 att Centerpartiet verkar för en statlig utredning som undersöker pornografins skadeverkningar
3100 på barn och ungas hälsa och relationer.

3101

3102

3103

3104 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3105 7.42 Verkställande av LVU

3106 *Lovisa Svensson, Munkedal*

3107

3108 Om ett barn eller en ungdom som ännu inte fyllt 20 år utsatts för svar psykisk och/eller fysisk
3109 misshandel eller när barnet skadar sig själv och behöver vård, kan förvaltningsrätten efter en
3110 ansökan från socialnämnden besluta om ett LVU (lagen om vård av unga). Denna lagstiftning
3111 är först och främst till för att det drabbade barnet ska få hjälp att komma ur den skadliga
3112 situationen, t ex en familjesituation där barnet inte ges det sociala och psykologiska stöd som
3113 behövs för att barnet på ett bra sätt ska klara sig i samhället. Det finns däremot ett problem
3114 med denna lag i dag och det är att ett beslut om omhändertagande genom ett LVU inte gäller
3115 ifall barnet befinner sig utomlands. Med andra ord är det inget som stoppar en förälder från att
3116 ta med sig sitt barn och fly landet för att motverka ett eventuellt omhändertagande. Detta är
3117 situationer som faktiskt sker, närmare än man tror. En handling som kan motsvaras med
3118 kidnappning, då föräldern inte längre har vårdnaden om barnet, är i dagsläget inte skäl nog för
3119 Sverige att hämta hem barnet och ge det den hjälp hen är värd. Detta är inte bara omänskligt
3120 och smaklöst, det är även diskriminerande mot alla som betalar skatt i Sverige för att kunna
3121 lita på system som dessa. När faran väl är en till mötes ska man kunna lita på systemen och
3122 lita på att Sverige gör allt man kan för att hjälpa. Lagen är till för barnens skull och för att
3123 barnen ska få möjligheten till att utvecklas och växa upp i en trygg familj.

3124

3125 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3126 att i de situationer där familjen är folkbokförd i en svensk kommun när beslutet om LVU
3127 fattats ska detta även gälla om barnet mot dess vilja förts ur landet.

3128

3129 **Distriktets yttrande:**

3130 Lagen om vård av unga är till för att skydda barn och unga. Centerpartiet Fyrbodals delar
3131 motionärens syn att det är viktigt att barnens perspektiv sätts främst och att barn och unga får
3132 stöd och hjälp som behövs. Att bättre kunna möjliggöra för att verkställa beslut är en viktig
3133 del för att kunna lyckas med det.

3134 Regeringen har tillsatt utredningen ”Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa
3135 internationella situationer”. Regeringen kommer under våren att lämna en proposition till
3136 riksdagen utifrån utredningen. I utredningen anges att lagstiftningen bör förtydligas att
3137 skyddsbehövande barn och unga som vistas i Sverige kan omhändertas omedelbart i akuta
3138 situationer, oberoende av om de har hemvist utomlands eller har någon annan anknytning till
3139 utlandet. Vidare anges att regleringen bör kompletteras med nya bestämmelser om
3140 handläggningen, tidsfrister och förnyad domstolsprövning i internationella ärenden.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 3141 Centerpartiet Fyrbodalen är positiva till utredningen och förslag som förbättrar möjligheterna för
3142 att säkerställa verkställighet. Det bör givetvis följas upp för att säkerställa att intentionerna i
3143 lagstiftningen blir verkliga eller om det kommer behövas ytterligare åtgärder.
- 3144 Distriktsstämmans beslut:
- 3145 Att bifalla motionens intentioner
- 3146 Att distriktsstämman skickar motionen vidare till Centerpartiets partistämman
- 3147

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3148 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3149 7.43 Narkotika

3150 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3151

3152 Varje år begås miljontals brott i Sverige i form av eget bruk av illegala substanser. Endast en
3153 bråkdel av dessa lagförs. Trots att det är en bråkdel som lagförs så skapar det stora bekymmer
3154 i vårt samhälle och främst för de individerna som har oturen att lagföras. Individer som vem
3155 som helst och gör ett medvetet eller omedvetet val att ta en illegal substans. Konsekvenser
3156 som blir stora för individen i form av kriminalitet och därmed ett brottsregister. Främst är det
3157 unga och unga vuxna som hamnar i denna problematik (ca. 20 000 unga individer årligen) och
3158 dessutom inte ges adekvat behandling utan hamnar i vårdande instanser på frivillig eller
3159 tvångsmässig väg, många gånger helt utan utredning av eventuellt skadligt bruk.

3160 Vi kan inte marginalisera individer utefter individens medvetna eller omedvetna val, vi kan
3161 bara vara där och stötta om så krävs. Det finns inga positiva effekter av att eget bruk är
3162 kriminaliserat mer än att tillfredställa vår enfald om att det skulle skicka signaler om att det
3163 inte är önskvärt i samhället. En politik som förts i över 60 år utan någon som helst positiv
3164 påverkan på individens medvetna eller omedvetna val.

3165 Frågeställningen är om vi vill hjälpa eller stjälpa, jag väljer det första och uppmanar övriga
3166 Centerpartister att göra det samma.

3167

3168 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3169 att Centerpartiet arbetar för en avkriminalisering av eget bruk.

3170

3171 **Distriktets yttrande:**

3172 SVAR:

3173 Centerpartiet i Blekinge vill ha en fortsatt restriktiv narkotikapolitik, där innehav och
3174 försäljning fortsatt är olagligt. Det behövs däremot en omfattande utredning om orsakerna till
3175 narkotikadödligheten och en översyn av den nuvarande lagstiftningen som förbjuder bruk. Det
3176 behövs även en förändring för att minska dödligheten.

3177 Motionären påpekar helt riktigt att dagens narkotikapolitik är över 60 år så Centerpartiet i
3178 Blekinge menar att en översyn måste ske inom en snar framtid.

3179 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna

3180

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3181 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3182 7.44 Narkotika

3183 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3184

3185 Idag har vi oerhört hård lagstiftning när det kommer till substanser. Detta är direkt hämmande
3186 för individer. Både i form av att många riskerar att bli lagförda, vara i kontakt med kriminella
3187 nätverk men även bristande forskning på dessa substanser. Hade vi istället kunnat göra dessa
3188 substanser mer säkra för individen så hade många liv kunnat räddas. En avkriminalisering
3189 innebär inte att vi gör det legalt att handla med dessa substanser men vi avkriminalisera själva
3190 substansen och möjligheten att inneha dessa. Det är orimligt att vi kriminaliserar en substans
3191 och därmed flyttar individen bakom substansen. Vi behöver göra motsatsen och sätta
3192 individen i fokus framför substansen. Därmed kan vi erbjuda den hjälp och stöttning individen
3193 eventuellt behöver.

3194 Vi anser det i dag (rätt eller fel går att diskutera) vara en sjukdom att ha ett skadligt bruk eller
3195 beroende av en substans. Om vi har denna inställning så säger det sig självt att det är orimligt
3196 och inhumant att detta är olagligt.

3197 Vi ser dessutom en konstant utveckling av syntetiska substanser som är lagliga tills de
3198 klassificeras, en utveckling som hela tiden ligger före vårt rättsväsende. Detta är direkt
3199 skadligt för användarna av dessa då de blir försökspersoner på olika kemiska komponenter
3200 och sammansättningar av dessa. Vi ser exempelvis hur yngre individer tar syntetiska
3201 cannabinoider (spice mm.) och opioider (Tramadol mm.) för att undkomma positiva urinprov.

3202

3203 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3204 att Centerpartiet aktivt arbetar för en avkriminalisering av substanser

3205

3206 **Distriktets yttrande:**

3207 **SVAR:**

3208 Centerpartiet i Blekinge vill ha en fortsatt restriktiv narkotikapolitik, där innehav och
3209 försäljning fortsatt är olagligt. Det behövs däremot en omfattande utredning om orsakerna till
3210 narkotikadödligheten och en översyn av den nuvarande lagstiftningen som förbjuder bruk. Det
3211 behövs även en förändring för att minska dödligheten.

3212 Motionären påpekar helt riktigt att dagens narkotikapolitik är över 60 år så Centerpartiet i
3213 Blekinge menar att en översyn måste ske inom en snar framtid.

3214 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna

3215

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3216 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3217 7.45 Narkotika

3218 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3219

3220 Cannabis Sativa är en växt som använts ur både medicinskt och rekreationellt syfte i över 8
3221 000 år. Av allt fler för var dag som går och har så gjort genom all tid trots klassificering av
3222 substansen som en Klass 1-substans. En substans utan någon medicinsk effekt, inga
3223 hälsofördelar och starkt beroendeframkallande. Detta trots studier på Cannabis avseende de
3224 medicinska effekterna som påvisats, vilket gjort att det används inom viss vård. Dock är det
3225 fortfarande en olaglig handling att inneha dessa växter och nyttja dess effekter, baserat på en
3226 icke-valid klassificering. Det är idag belagt med fängelsestraff att nyttja denna växt.

3227 Vi bör i likhet med hur flertalet andra länder väljer att bemöta växten och dess effekter,
3228 avkriminalisera Cannabis i helhet. Både ur ett ekonomiskt och folkhälsoperspektiv.

3229

3230 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3231 att Centerpartiet aktivt arbetar för en avkriminalisering av Cannabis.

3232

3233 **Distriktets yttrande:**

3234 SVAR:

3235 Centerpartiet i Blekinge vill ha en fortsatt restriktiv narkotikapolitik, där innehav och
3236 försäljning fortsatt är olagligt. Det behövs däremot en omfattande utredning om orsakerna till
3237 narkotikadödligheten och en översyn av den nuvarande lagstiftningen som förbjuder bruk. Det
3238 behövs även en förändring för att minska dödligheten.

3239 Motionären påpekar helt riktigt att dagens narkotikapolitik är över 60 år så Centerpartiet i
3240 Blekinge menar att en översyn måste ske inom en snar framtid.

3241 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna

3242

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3243 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3244 7.46 Narkotika

3245 *Pelle Philip, Vaggeryds krets, Jönköpings län.*

3246

3247 I mitt arbete som nämndeman i Göta Hovrätt och som politiker i socialnämndens arbetsutskott
3248 möter jag väldigt ofta dem som är drabbade av drogmissbruk. Det finns ett stort utbud av
3249 droger och cannabis är en av dem. Därför blir jag bestört när en av Centerpartiets främsta
3250 politiker i länet går ut och förordar legalisering av cannabis. Detta är inte bra för
3251 Centerpartiet. Nu måhända är det frågan om ungdomligt oförstånd, men faktum kvarstår,
3252 cannabis är en drog, vars syfte är att framkalla rus. Ett ämne som är klassat som narkotika då
3253 det innehåller THC, en psykosframkallande drog som är vanebildande och bryter ner
3254 brukaren.

3255 Finner det synnerligen viktigt att Centerpartiet är tydlig med sitt ställningstagande gällande
3256 droger. Att CUF har legalisering av cannabis i sitt program är besvärande och beklagligt. Här
3257 måste det till ett avståndstagande.

3258

3259 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3260 Centerpartiet tydliggör sin inställning och arbete för ett drogfritt samhälle.

3261

3262 **Distriktets yttrande:**

3263 Inget yttrande insänt från distriktet

3264

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3265 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3266 7.47 Narkotika

3267 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3268

3269 Problematiken med vår rådande narkotikapolitik är många. Några av de främsta är att den
3270 skapar en svart marknad som i sig skapar följdproblematik. Det är exempelvis en av de
3271 viktigaste och största inkomstkällorna för den organiserade kriminaliteten. Vidare gör den
3272 många individer till kriminella med alla de hinder det skapar för individen. Inte minst för
3273 unga vuxna. Det är även ett stort bekymmer att den skapar kontaktytor, för framförallt yngre
3274 individer, till tyngre substanser.

3275 Den politik vi fört under mer än 30 år har inte haft den önskade effekt i form av signaler att
3276 det är något som samhälle inte ser som önskvärt har fallerat. Tillgång och efterfrågan på
3277 Cannabis har ökat år efter år, utan vikande trend. Med bakgrund av detta bör vi i Centerpartiet
3278 av rent ideologiska och medmänskliga skäl arbeta för en legalisering av en svart marknad.

3279 De ekonomiska vinster är dessutom stora då vi vänder en utgift till en inkomst. De som
3280 argumenterar för en fortsatt restriktiv hållning mot cannabis brukar ofta föra fram att bruket
3281 riskerar öka. Detta har visat sig stämma till viss del. Vi kan se en liten ökning av användning i
3282 de delstater i USA som legaliserat. Dock så minskar användningen hos ungdomar, vilket är
3283 oerhört positivt.

3284

3285 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3286 att Centerpartiet arbetar aktivt med att legalisera Cannabis

3287

3288 **Distriktets yttrande:**

3289 SVAR:

3290 Centerpartiet har tagit ett tydligt avstånd mot en legalisering av såväl cannabis som andra
3291 substanser. En legalisering kommer att påverka människorna och vårt samhälle. Varken
3292 cannabis, MDMA, psilocybin eller LSD är ofarliga droger.

3293 I de länder och delstater i USA, där man har legaliserat börjar man nu kunna mäta de negativa
3294 konsekvenserna. Det är framförallt den växande hjärnan som påverkas av nämnda preparat.
3295 En legalisering skulle troligen öka användandet av preparaten som skulle leda till både
3296 medicinska och samhällseliga konsekvenser.

3297 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna

3298

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3299 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3300 7.48 Narkotika

3301 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3302

3303 Över världen ser vi en utveckling av vårt förhållningssätt till psykoaktiva substanser. Vi ser
3304 hur Cannabis blir allt mer vanligt inom vårdande instanser för behandling av ett antal
3305 symptom. Vi ser hur MDMA, Psilocybin och LSD allt mer tar stora steg inom forskningen
3306 när det kommer till behandling av neuropsykiatriska tillstånd. Vi bör ta denna forskning på
3307 största allvar och legalisera dessa substanser för att kunna bedriva seriös forskning inom dessa
3308 områden. Framförallt när vi ser hur allt fler söker vård för neuropsykiatriska tillstånd,
3309 kroniska som temporära. Vi ser hur förskrivning av ineffektiva och direkt skadliga läkemedel
3310 ökar år efter år. Detta är en trend som behöver brytas och detta är ett steg i rätt riktning.

3311 Sverige bör ha ambitionen att vara ledande när det kommer till dessa områden, snarare än
3312 vara ledande i narkotikarelaterad dödlighet. Vi har möjligheten att hjälpa snarare än att
3313 stjälpa.

3314

3315 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3316 att Centerpartiet arbetar mot en legalisering av psykoaktiva substanser.

3317

3318 **Distriktets yttrande:**

3319 SVAR:

3320 Centerpartiet har tagit ett tydligt avstånd mot en legalisering av såväl cannabis som andra
3321 substanser. En legalisering kommer att påverka människorna och vårt samhälle. Varken
3322 cannabis, MDMA, psilocybin eller LSD är ofarliga droger.

3323 I de länder och delstater i USA, där man har legaliserat börjar man nu kunna mäta de negativa
3324 konsekvenserna. Det är framförallt den växande hjärnan som påverkas av nämnda preparat.
3325 En legalisering skulle troligen öka användandet av preparaten som skulle leda till både
3326 medicinska och samhällsliga konsekvenser.

3327 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna.

3328

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3329 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3330 7.49 Narkotika

3331 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3332

3333 Vi har, har haft och kommer med all säkerhet även i framtiden ha substanser i vårt samhälle
3334 på gott och ont. Det är både legala och illegala substanser som skapar både reda och oreda på
3335 olika sätt. Den främsta samhällsliga oredan i form av den kriminalitet som är direkt och och
3336 den indirekta. En oreda som kostar åtskilliga miljoner i form av rättsväsendet och skada på
3337 egendom och person. Dessutom skapar det en stor oreda för individen som befinner sig i
3338 dessa rummen. Både i form av skada som substansen eventuellt gör och den problematik som
3339 följer vid eventuell upptäckt. Många gånger är det individer som redan står långt ifrån
3340 samhället. Dessutom skapar den illegala marknaden en stor problematik av både organiserad
3341 kriminalitet men även bristande renhet i substansen som saluförs.

3342 Vi hade kunnat göra en oerhört stor utgift till en intäkt, vi hade med andra ord mer eller
3343 mindre självfinansiera den eventuella vård som individen kan behöva. Vi hade kunnat plocka
3344 bort en stor intäkt för organiserad kriminalitet och göra det till en direkt intäkt för stat, region
3345 och kommun.

3346 Dessutom hade detta förenklats för forskning på substanser som bevisligen har positiva
3347 effekter.

3348

3349 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3350 att Centerpartiet arbetar för en legalisering av klassificerade substanser.

3351

3352 **Distriktets yttrande:**

3353 SVAR:

3354 Centerpartiet har tagit ett tydligt avstånd mot en legalisering av såväl cannabis som andra
3355 substanser. En legalisering kommer att påverka människorna och vårt samhälle. Varken
3356 cannabis, MDMA, psilocybin eller LSD är ofarliga droger.

3357 I de länder och delstater i USA, där man har legaliserat börjar man nu kunna mäta de negativa
3358 konsekvenserna. Det är framförallt den växande hjärnan som påverkas av nämnda preparat.

3359 En legalisering skulle troligen öka användandet av preparaten som skulle leda till både
3360 medicinska och samhällsliga konsekvenser.

3361 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionerna

3362

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3363 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3364 7.50 Narkotika

3365 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3366

3367 1993 skärptes straffskalan för eget bruk av illegala substanser till ett års fängelse.

3368 Anledningen till denna skärpning av rättsliga påföljder var att ge Polisen möjlighet till
3369 godtycklig möjlighet till kroppsbesiktning. Detta på grund av att få bukt med användning av
3370 illegala substanser med att öka risken för individen att bli påkommen. Denna skärpning av
3371 lagstiftning har inte haft någon som helst effekt då användning av illegala substanser konstant
3372 ökat. Det har dock haft effekt för individer som haft oturen att bli kroppsbesiktade av Polisen.
3373 Detta har resulterat i att framförallt unga och unga vuxna hamnat i stora bekymmer i form av
3374 att de blivit lagförda för brott och därmed getts sämre förutsättningar i livet. En sanning inom
3375 denna värld är att en individs bruk inte är problematiskt så länge individen inte blir tagen. Det
3376 är en direkt hämmande "sanning" då det mycket väl kan vara ett skadligt bruk utan att
3377 individen blir tagen. Det kan också speglas med att bruket inte är problematiskt trots rättsliga
3378 påföljder.

3379 Vi kan inte längre ha denna inställning då den är direkt kontraproduktiv och skjuter individer
3380 längre från samhället, både innan eventuell lagföring och även vid eventuell lagföring. Den är
3381 dessutom verkningslös då fängelsestraff inte döms ut vid ringa narkotikabrott (eget bruk).

3382

3383 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3384 att Centerpartiet aktivt arbetar för att ta bort denna skärpning av lagstiftning

3385

3386 **Distriktets yttrande:**

3387 SVAR:

3388 Straffskalesänkning

3389 Idag är all hantering av narkotika- bruk, innehav, försäljning- förbjuden. Fram till 1988 var
3390 det inte straffbart att bruka narkotika, eller att inneha en liten mängd för eget bruk.

3391 Centerpartiet ställde sig bakom lagändringen för att tydligt markera att all konsumtion,
3392 innehav och överlåtelse ska vara förbjuden. 1993 skärptes straffskalan ytterligare för eget
3393 bruk. Även om inte ringa narkotikabrott vid eget bruk ger fängelsestraff så är en skärpning av
3394 lagen till hjälp för att minska illegala substanser.

3395 Centerpartiet i Blekinge tycker att det i framtiden i större grad ska arbetas utifrån ett synsätt
3396 med mer vård och prevention och inte enbart straff.

3397 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionen

3398

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3399 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3400 7.51 Missbruksvård

3401 *Bengt Einarsson och Eva Eriksson, Värnamo Jönköpings län*

3402

3403 Genomför missbruksutredningens förslag. Missbruket fortsätter att breda ut sig och påverkar
3404 mycket allvarligt såväl folkhälsa som samhällsekonomi. Barn och ungdomars utveckling och
3405 hälsa riskerar att försämrans. Minst tio procent av den vuxna befolkningen, varav många är
3406 föräldrar, bedöms vara aktiva missbrukare. Människor med riskbruk av alkohol och narkotika
3407 ger likaså allvarliga konsekvenser för deras möjligheter att få och behålla ett arbete. Droger
3408 har ett klart samband med kriminalitet.

3409 Bättre insatser behövs vid missbruk och beroende. Det handlar om individen, kunskapen och
3410 ansvaret.

3411 Den sk Missbruksutredningen, SOU 2011:35 lämnade sitt slutförslag år 2011. Under två
3412 regeringar har utredningen befunnit sig i ett vänteläge, något som nu snarast bör övergå i
3413 praktisk politik.

3414 Missbruksutredningens förslag till en reformerad och utvecklad svensk missbruks- och
3415 beroendevård omfattar dessa reformområden:

3416 Tidig upptäckt och kort intervention. Genom att tidigt identifiera och intervensera mot riskbruk
3417 kan utvecklingen av missbruk och beroende förhindras.

3418 Tydligare ansvar för effektivare vård. Genom att tydliggöra kommunernas och landstingens
3419 ansvar, och normalisera ansvarsfördelningen mellan de två huvudmännen, förbättras vård-
3420 och stödprocessen för den enskilde och vårdens effektivitet kan öka.

3421 Stärkt ställning för individen. Genom att stärka den enskildes ställning tas den enskildes
3422 motivation och erfarenheter bättre tillvara i planeringen, genomförandet och utvecklingen av
3423 vården. Motivation är en avgörande framgångsfaktor för att vården ska ge resultat.

3424 Bättre kvalitet, kunskap och kompetens. Genom utvecklade system för kvalitetssäkring,
3425 forskning och kunskapsspridning samt kompetensutveckling läggs grunden för en mer
3426 kunskapsbaserad vård.

3427 Vård utan samtycke. Genom att förbättra behandlingsinnehållet, vårdens form och kopplingen
3428 till efterföljande frivillig vård skapas förutsättningar för en mer effektiv och rättssäker
3429 tvångsvård.

3430 Polisens och kriminalvårdens roll. Genom att utveckla polisens och kriminalvårdens insatser
3431 för personer med missbruk eller beroende förbättras samverkan kring personer som är föremål
3432 för insatser från landstinget, kommunen, polisen och kriminalvården.

3433 Arbetsplatsen, arbetsmarknadspolitiken och socialförsäkringen. Genom att stödja
3434 arbetsgivarens arbete med att förebygga riskbruk, missbruk och beroende samt förbättra
3435 tillgängligheten till insatser inom arbetsmarknadspolitiken och socialförsäkringen förbättras
3436 möjligheterna till bibehållen anställning och rehabilitering till arbete.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3437 Vårdens innehåll, boende och sysselsättning; Genom att anpassa innehållet i vården för olika
3438 målgrupper (åldersgrupper, genus, etnicitet, funktionsnedsättning, etc.) och inom vissa
3439 insatsområden (läkemedelsberoende, dopning, etc.) samt utveckla kunskapsbaserat stöd till
3440 boende och sysselsättning kan en mer effektiv vård skapas för fler.

3441

3442 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3443 att Centerpartiet – gärna inom ramen för Januariöverenskommelsen- aktivt driver frågan om
3444 en förbättrad samlad vård och behandling inom det delade ansvarsområdet för missbrukare.

3445 Detta bör i allt väsentligt ske utifrån Missbruksutredningens förslag.

3446

3447 **Distriktets yttrande:**

3448 Distriktsstyrelsens yttrande:

3449 Motionärerna tar upp ett stort samhällsproblem som tyvärr inte har någon enkel lösning.

3450 Åtgärder måste sättas in på många olika plan och det handlar också om samhällets- och

3451 individens attityd till droger.

3452 Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att det är dags att ta ett större grepp och gå från ord till

3453 handling. Missbruk är djup tragik för både individ, familj och samhälle.

3454 Distriktsstyrelsen ställer sig därför bakom motionen. Stämman biföll distriktsstyrelsens

3455 yttrande

3456

3457 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3458 7.52 Missbruksvård

3459 *Ann-Britth Fröjd, Vänersborg*

3460

3461 Angående: En gemensam tvångslag beträffande både missbruk och psykisk sjukdom

3462 Den senaste tiden har det med all önskvärd tydlighet uppmärksammats att personer med både
3463 missbruksproblematik och psykisk sjukdom ”ramlar mellan stolarna”. Eftersom man har olika
3464 huvudmän, för beroende är det kommunen och för psykiskt sjuka är Landstinget/Regionen
3465 ansvariga och personerna bollas mellan huvudmännen. Det tragiska är att ingen blir ansvarig,
3466 delat ansvar blir ingens ansvar.

3467 I två uppmärksammade inslag, dels i Uppdrag Granskning och dels i Kalla Fakta har två fall
3468 granskats och tydliggjort de stora bristerna som finns idag. Frågan är vad som är det primära
3469 problemet och vad som är det sekundära? En del startar sitt beroende på ett dåligt psykiskt
3470 mående genom självmedicinering som leder in i ett allvarligt missbruk. Andra fastnar i
3471 missbruk som förr eller senare kommer att leda till stora psykiska problem. Som det är idag
3472 har olika huvudmän ansvar för de olika problemen. Men de olika problemen finns ju i en och
3473 samma person och måste behandlas därefter.

3474 Finns ett otal dåliga exempel, men ska beskriva ett. En missbrukare som gjort ett stort antal
3475 suicidförsök skrivs ut från psykiatri efter några få timmar varje gång. Det finns uppgifter om
3476 så många som 400 vårdkontakter i denna unga persons alltför korta liv. Något som ytterst
3477 alarmerande är att vården förskriver Bensodiazepiner till någon med välkänt missbruk.
3478 Samma vårdgivare skriver sedan LVM anmälningar till kommunen då de är oroliga för hans
3479 missbruk. 2011 presenterade regeringens särskilda utredare Gerhard Larsson
3480 missbruksutredningen som bl a skriver följande: ”Missbruk och beroende är en psykiatrisk
3481 diagnos. Vid behov av tvångsvård kan i dag lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
3482 användas efter politiskt initiativ i socialnämnden, som också betalar. Men det kan också ges
3483 enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och då är det psykiatriinitiativ och finansieras
3484 av landstinget.

3485 Våra studier visar att i snitt får knappt 300 personer med missbruk tvångsvård enligt LVM,
3486 medan 700–900 av de intagna enligt LPT en viss dag har missbruksproblematik som enda/del
3487 av orsak. Statistik visar att LVM-vistelsen är relativt standardiserad medan LPT-tiden är mer
3488 individuell och ofta kortare.

3489 Med två parallella lagar – där tillfälligheter och hemvist tycks avgöra om tvångsvård kommer
3490 till stånd och då med vilken lag – så skapas rättsosäkerhet.

3491 Både därför och för nå bättre innehåll i vården (inte minst vid samsjuklighet, som är mycket
3492 vanligt i denna grupp) så föreslås att all tvångsvård vid psykiatriska diagnoser, inklusive den
3493 som motiveras av beroende, samlas i en lag: lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT).

3494 Landstingen blir huvudman. Denna ordning är också den vanliga inom EU.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 3495 Förslaget är kopplat till att LPT-vården rustas med ytterligare psykosocial kompetens. Genom
3496 att lagen samtidigt ger möjlighet till vård utan samtycke i öppen vård kan tiden för att vara
3497 inlåst begränsas, jämfört med dagens LVM."
- 3498 Det är alltför många som far riktigt illa i bollandet mellan de olika huvudmännen. En stor
3499 framgång skulle vara en gemensam tvångslag beträffande både missbruk och psykisk sjukdom
3500 med Landstinget/Regionen är huvudman.
- 3501
- 3502 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 3503 att Centerpartiet verkar för en översyn av tvångslagarna beträffande LVM (Lag om Vård av
3504 Missbrukare i vissa fall) och LPT (Lagen om Psykiatrisk Tvångsvård)
- 3505 att Gerhard Larssons missbrukarutredning som presenterades 2011 beaktas
- 3506 att en gemensam tvångslag beträffande både missbruk och psykisk sjukdom med
3507 Landstinget/Regionen är huvudman införs
- 3508
- 3509 **Distriktets yttrande:**
- 3510 Distriktsstyrelsens motivering
- 3511 Motionären lyfter en angelägen fråga. Alkohol- och narkotikamissbruk är en sjukdom och ska
3512 behandlas som sådan, snarare än som ett socialt eller kriminellt problem. Därför behövs mer
3513 samordnade insatser för en av samhällets mest utsatta grupper. Alltför ofta kullkastas vårdens
3514 och omsorgens insatser för missbrukare och personer med tung psykisk sjukdom på grund av
3515 dålig samordning mellan till exempel socialtjänst, missbruksvård, psykiatri, boende och
3516 arbetsmarknad. Det är viktigt med samordning för att få personer att avsluta sitt missbruk,
3517 men också för att erbjuda en väg tillbaka till samhället. Centerpartiet driver frågan om att
3518 genomföra utredningen och att det arbetet fortsätter är angeläget. Distriktsstyrelsen delar
3519 motionärens uppfattning att den otydliga ansvarsfördelningen mellan kommunerna och
3520 landstinget behöver styras upp och att landstingen får huvudmannaansvaret för all
3521 missbruksvård.
- 3522 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:
- 3523 Att bifall motionen
- 3524 Stämman beslutar
- 3525 Att bifalla motionen i sin helhet.
- 3526 Att distriktsstämman sänder vidare motionen till partistämman.
- 3527

3528 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3529 7.53 Missbruksvård

3530 *Oscar Berggren, Sollentuna Stockholms län*

3531

3532 Den 7 november 2018 sände Uppdrag Granskning ett reportage om 21-åriga Sanne som fallit
3533 mellan stolarna mellan två olika lagar; Lagen om psykiatrisk tvångsvård [LPT] och Lagen om
3534 vård av missbrukare i vissa fall [LVM], understödd av Socialtjänstlagen [SoL] (Bankel,
3535 Larsson, Bagge & Haglund, 2018). I reportaget, som följer Sanne där hon slussas mellan
3536 kommunens socialtjänst och landstingets psykiatri, framgår det även att Sanne inte är ensam
3537 om detta problem. Beräkningar som redaktionen på Uppdrag Granskning gjort visar att detta
3538 drabbar minst 6 000 personer, bara i Stockholms län, och över 16 000 personer i hela landet
3539 (Bankel & Inal, 2018). Dessa individer lider av en viss typ samsjuklighet, för de har dels en
3540 beroendesjukdom och dels en psykiatrisk diagnos, där bara den ena av dessa ökar risken för
3541 den andra.

3542 Problematiken uppstår just av att de inblandade myndigheterna följer sina respektive lagar,
3543 därför är det inget fel som egentligen görs. För enligt LPT är det landstingens uppgift att
3544 tillhandahålla psykiatrisk vård till de som, enligt läkare, bedöms lida av en allvarlig psykisk
3545 störning eller i övrigt har behov till psykiatrisk vård (3 § LPT; 4 § LPT; 15 § LPT). Och enligt
3546 SoL är det kommunernas socialnämnd som ansvarar för att tillhanda vård till de som är fast i
3547 missbruk, något som även förtydligas i LVM vad gäller tvångsvård av missbrukare (5 kap. 9 §
3548 SoL; 2 § LVM). I praktiken skulle inte den här ansvarsfördelningen mellan kommuner och
3549 landsting behöva vara problematiskt. Det som dock komplicerar detta är att det i LPT framgår
3550 att en patient som omhändertagits enligt LPT, ej får vara påverkad av substanser som ligger
3551 till grund för missbruk enligt LPT (21 § LPT). Således blir patienten föremål för
3552 socialtjänstens (kommunernas) ansvar, inom ramen för SoL och LVM. Detta trots att den
3553 psykiatriska vården inte nödvändigtvis är avslutad för patienten i fråga. Därutöver framgår det
3554 av LVM att övrig vård (inom ramen för landstingets hälso- och sjukvård) ska prioriteras före
3555 den vård som berör missbruket (19 § LVM; 24 § LVM). Detta gäller även psykiatrisk vård.
3556 Därmed hamnar patienten på ruta ett igen och mönstret återupprepar sig.

3557 Därtill finns det en andra dimension vad gäller ansvarsfördelningen mellan kommunerna och
3558 landstingen. För å ena sidan föreskrivs det i Hälso- och sjukvårdslagen [HSL] att landstingen
3559 är skyldiga att erbjuda en god sjukvård, något som i missbrukssammanhang tolkas som att
3560 landstingen ansvarar för den akuta tillika medicinska behandlingen (8 kap. 1 § HSL; SOU
3561 2011:35). Å andra sidan föreskrivs det i SoL att kommunerna är skyldiga att motverka [och
3562 förebygga] missbruk och beroende, något som i missbrukssammanhang tolkas som att
3563 kommunerna ansvarar för de allmänna behandlings- respektive stödinsatserna (3 kap. 7§ SoL;
3564 SOU 2011:35).

3565 Den här ansvarsfördelningen med tillhörande samordningsproblem är alltså ett faktum med
3566 gällande lagstiftning, där den enskilde i många gånger försätts i en situation som innebär en
3567 fara för dennes hälsa och välbefinnande. Dessa samordningsproblem till följd av gällande
3568 ansvarsfördelning är dock ingen nyhet, problemen har varit kända en längre tid. Exempelvis
3569 uppmärksammas detta för första gången i 1987 års missbruksdelbetänkande av

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 3570 Socialberedningen, SOU 1987:22. Men även senare i 1992 års Psykiatriutredning, SOU
3571 1992:73, i 1994 års Alkoholkommission, SOU 1994:27, i 2004 års LVM-utredning, SOU
3572 2004:3, i 2005 års Missbruksvårdsutredning, SOU 2005:82, och i
3573 Psykiatrisamordningsutredningens två betänkanden från 2006, SOU 2006:91 respektive SOU
3574 2006:100. (SOU 2011:6)
- 3575 Vidare uppmärksammades denna samsjuklighet ytterligare i det omfattande delbetänkandet
3576 med en forskningsbilaga till 2011 års Missbruksutredning. I forskningsbilagan framgår det att
3577 20–30% av de som söker vård för psykisk ohälsa även har en beroendesjukdom, samt att 30–
3578 50% av de som söker vård för beroendesjukdom även lider av psykisk ohälsa (SOU 2011:6).
3579 Därtill visar även bilagan att det finns en samsjuklighet mellan beroendeproblematik och
3580 somatiska sjukdomar. Exempelvis har mellan 1/3 och 2/3 av patienter med en
3581 beroendeproblematik kopplad till alkohol eller narkotika även kroniska sjukdomar eller
3582 riskfaktorer (SOU 2011:6). Trots detta konstaterar även bilagan att de som ändå får
3583 specialiserad vård och stöd från socialtjänst eller hälso- och sjukvård är en förhållandevis liten
3584 grupp i sammanhanget. Det är den grupp som ofta benämns med termer som ”missbrukare”,
3585 ”narkomaner” och ”knarkare”, men som snarare bör ses som beroendesjuka med komplexa
3586 vårdbehov respektive beroendesjuka med social dysfunktion, en sammansatt grupp som i
3587 2011 skattades uppgå till 75 000 individer (SOU 2011:6). Bilagan påpekar att genom att
3588 enbart se till denna grupp innebär det att samhället missar, eller snarare förbiser, det stora
3589 flertalet med beroendesjukdom som saknar komplexa vårdbehov och som saknar social
3590 dysfunktion. Det handlar om de med en beroendesjukdom men som samtidigt lever ett
3591 ”vanligt liv” utan sociala problem (såsom bostads- respektive försörjningsproblem), en grupp
3592 som i 2011 skattades uppgå till 300 000 individer (SOU 2011:6).
- 3593 Bilagens konstaterar att en studie visat att upp emot 70% av individerna i denna ”bortglömda”
3594 grupp aldrig behandlas för sin beroendesjukdom, trots att de diagnostiskt sett uppfyller
3595 kriterierna för beroendesjukdom (SOU 2011:6).
- 3596 Som visat finns det mycket som talar för att ”missbruk” är och bör bemötas utifrån att det är
3597 en beroendesjukdom och inte ett socialt problem, något som präglat samhällets syn på dessa
3598 individer under en allt för lång tid. Givetvis, som visat ovan, drabbas vissa av sociala problem
3599 på grund av sin beroendesjukdom, men det gör inte per se beroendet till ett socialt problem.
3600 Sammantaget pekar alltså mycket på att det här är just en fråga om sjukdom. Följande citat
3601 från Missbruksutredningens forskningsbilaga sammanfattar det hela väl: ”För det andra
3602 behöver insatser för beroendeproblem normaliseras. Dessa är vanliga problem och i högre
3603 grad en konsekvens av det moderna samhällets funktionssätt. [...] Vanliga hälsoproblem bör
3604 mötas med vanliga åtgärder, dvs. ordinärt, empatiskt bemötande från den allmänna hälso- och
3605 sjukvården” (SOU 2011:6, s. 311). Alltså bör huvudmannaskapet för behandlingen av dem
3606 med beroendesjukdom föras över helt och hållet till landstingen (regionerna) från att i
3607 dagsläget vara uppdelat mellan kommuner och landsting. På så sätt kan en del, men inte alla,
3608 luckor i dagens lagstiftning täppas igen samtidigt som behandlingskedjan skulle förkortas och
3609 förenklas avsevärt för den enskilde i och med att denne ej längre skulle slussas mellan ett
3610 flertal olika verksamheter och huvudmän. Därtill ökar möjligheterna till att erbjuda en god
3611 och jämlik vård för dessa utsatta människor, över hela landet.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3612 Avslutningsvis, för att förtydliga, det som avses med beroende och missbruk i denna motion
3613 berör inte enbart beroendesjukdom kopplad till alkohol eller narkotika, utan även läkemedel,
3614 dopningsmedel och spelande.

3615 Källor:

3616 Bankel, Anna Klara; Inal, Jenny. ”Tvångsintagen 21 gånger - här portas Sanne från
3617 härbärgen”. Sveriges Television. 2018-11-07. (Hämtad 2019-02-20)

3618 Bankel, Anna Klara; Larsson, Emil; Bagge, Peter; Haglund, Linda. ”Vem kan rädda
3619 Sanne?”. Sveriges Television. 2018-11-06. (Hämtad 2019-02-20)

3620 SFS 2017:30. Hälso- och sjukvårdslag

3621 SFS 1991:1128. Lag om psykiatrisk tvångsvård

3622 SFS 1988:870. Lag om vård av missbrukare i vissa fall

3623 SFS 2001:453. Socialtjänstlag

3624 SOU 2011:35. Missbruksutredningen. Bättre insatser vid missbruk och beroende - Individens,
3625 kunskapen och ansvaret: slutbetänkande

3626 SOU 2011:6. Missbruksutredningen. Missbruket, Kunskapen, Vården - Missbruksutrednings
3627 forskningsbilaga: delbetänkande

3628

3629 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3630 att huvudmannskapet för all typ av beroendevård helt samlas hos regionerna.

3631

3632 **Distriktets yttrande:**

3633 bifall

3634

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3635 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3636 7.54 Missbruksvård

3637 *Marie-Anne Björn*

3638

3639 Samhället har idag ett växande problem, det gäller dubbeldiagnos. Av de med alkoholproblem
3640 har ca 40% någon gång i livet haft eller har en psykiatrisk störning, som inte var orsakad av
3641 rusmedel. För de med narkotikaproblem är siffran ännu högre. 30% av de som lider av
3642 psykiatriska störningar har också i något skede rusproblem.

3643 Siffran skiljer sig dock märkbart mellan olika typer av psykiatriska störningar. Tillexempel
3644 har ca hälften av de med schizofreni eller en bipolär sjukdom också rusmedelproblem.

3645 Idag så ligger huvudmannskapet med drogproblem på kommunerna och psykiatrin på
3646 landsting/regioner.

3647 Meningen är att dessa organisationer ska samverka för bästa resultat, men detta samarbete
3648 fungerar inte på många platser. Många brukare faller mellan stolarna och får inte den hjälp de
3649 behöver.

3650

3651 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3652 Man lägger både psykiatrin och drogproblematiken under samma huvudmannskap. Detta
3653 skulle göra vården betydligt bättre, genom att man behandlar hela problematiken på samma
3654 ställe.

3655

3656 **Distriktets yttrande:**

3657 Distriktsstämman föreslår att bifalla motionen

3658

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3659 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3660 7.55 Missbruksvård

3661 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3662

3663 I dagsläget har vi vård för de individer som medvetet eller omedvetet hamnat i ett skadligt
3664 bruk av substanser. En vård som i vissa fall är adekvat, exempelvis i form av
3665 substitutionsbehandling. En typ av vård som visat sig vara framgångsrik för flertalet individer,
3666 framförallt de som har opioider som huvudsakliga substans. Dock så har vi en bisarr syn på
3667 om individen får återkommande symptom av sin sjukdom och nekas därmed vård. Det kan
3668 vara i form av avstängning av vård i sex månader om sjukdomsliknande symptom uppstår.
3669 Det är en helt bisarr och oacceptabel syn på patienten, en syn som vi inte har på någon annan
3670 patientgrupp.

3671 Vi behöver ta bort vår nolltolerans i återfall som vårdande instanser har för att kunna erbjuda
3672 adekvat vård. Ingen ska i vårt samhälle nekas vård, oavsett om det är ett medvetet eller
3673 omedvetet val individen gör.

3674

3675 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3676 att Centerpartiet arbetar för att ALLA ska ha rätt till adekvat vård.

3677

3678 **Distriktets yttrande:**

3679 SVAR:

3680 Rätt till vård

3681 Motionären pekar på ett stort bekymmer för personer som har olika sorts beroende.

3682 Centerpartiet i Blekinge anser att nolltolerans för att erhålla vård måste tas bort. Ingen ska
3683 behöva nekas hjälp i vårt samhälle som är i behov av vård oavsett om det är somatisk, psykisk
3684 eller beroendevård. Alla människor ska ha rätt till adekvat vård.

3685 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att bifalla motionen.

3686

3687 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3688 7.56 Missbruksvård

3689 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3690

3691 Vi har under många år arbetat ur ett "vi och dem"-tänkande där vi avhumaniserat individer
3692 utifrån deras medvetna eller omedvetna val. Det har rent historiskt skett mot andra saker och
3693 individer som vi ansett främmande, med oerhört mänskligt lidande. Det är ett enfaldigt
3694 tänkande som möjliggörs av bristande kunskap och upplysning. Som tur väl utvecklas vi och
3695 kunskapen blir större och bättre ju längre tiden går. Vi har dock en oerhört unken syn på
3696 individer som brukar substanser. Vi avhumaniserar individer med att kalla dem för
3697 okvädesord och kategoriserar in dem i fack.

3698 Nu har vi dock kommit en bit på vägen där vi i Centerpartiet var drivande i det arbetet som
3699 SKL drev och kommer fortsätta driva. Ett arbete som innebär att vi utgår från vad som är och
3700 vad som inte är. Ett arbete som är oerhört viktigt då det i de flesta instanser i vårt samhälle
3701 felaktigt utmålar individer som missbrukare. Ett epitetsord som är sprunget ur känslor och skapar
3702 känslor för både de individer som ska tänkas hjälpa, men kanske främst för de individer som
3703 det drabbar. Nu har SKL drivit genom att utreda huruvida begreppet "missbruk" kan bytas ut
3704 till skadligt bruk. Något som redan görs över merparten av världen. Det finns inget att
3705 invänta. Den enda slutsats som är rimlig att komma till är att detta gynnar både individ och
3706 samhälle om vi använder korrekt benämning.

3707

3708 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3709 att Centerpartiet aktivt på riks-, regional- och kommunal nivå arbetar för att plocka bort ordet
3710 missbruk och ersätter det med skadligt bruk.

3711

3712 **Distriktets yttrande:**

3713 Skadligt bruk

3714 Centerpartiet i Blekinge stödjer motionärens syn på begreppet missbruk.

3715 Det är inte vilket preparat eller mängden som är väsentligt utan vilken inverkan en persons
3716 beteende får på den egna hälsan, sociala relationer och sin möjlighet till ett självständigt liv.

3717 Att använda begreppet skadligt bruk istället för missbruk är ett nytt sätt att tänka och ger ett
3718 annat synsätt på individen.

3719 Även SKL, Sveriges kommuner och landsting, har reagerat på begreppet missbruk och vill
3720 istället att begreppet skadligt bruk används.

3721 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att bifalla motionen.

3722

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3723 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3724 7.57 Missbruksvård

3725 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

3726

3727 Sverige är ett unikt land på många sätt, framförallt i positiv bemärkelse. Dock finns det vissa
3728 frågor där vi utmärker oss i negativ bemärkelse. En sådan är den tvångsvård som vi bedriver
3729 när det kommer till individer som väljer att ta någon substans. Vi tvångsvårdar med goda
3730 intentioner men forskning visar på motsatsen. Vi tror oss gynna individer i form av "hjälp" till
3731 individen att ta sig ur sin situation som den eventuellt befinner sig i. Problemet med detta är
3732 att risken för dödliga överdoser är som störst för individen direkt efter en avhållsamhet av den
3733 för individen föredragna substansen. Det har heller ingen, och i vissa fall även hämmande,
3734 effekt för individens möjlighet till nykterhet eller ett resonabelt intag.

3735 Det är dessutom ett oerhört inhumant sätt att försöka hjälpa en individ på, trots våra goda
3736 intentioner.

3737

3738 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3739 att Centerpartiet aktivt arbetar mot avskaffande av tvångsvård i form av LVM

3740

3741 **Distriktets yttrande:**

3742 SVAR:

3743 Tvångsvård

3744 Tvångsvård enligt LVM, lagen om vård av missbrukare, är en lag som kompletterar
3745 socialtjänstlagen när den som ska vårdas inte frivilligt medverkar till behandling.

3746 Beslut om tvångsvård beslutas av förvaltningsrätten. Finns det skäl att omedelbart omhänderta
3747 en person så sker beslutet av socialnämnden.

3748 Centerpartiet i Blekinge anser att förebyggande insatser i form av bostad och sysselsättning
3749 måste utvecklas. Den vård som erbjuds ska bygga på respekt för den enskildes
3750 självbestämmande, integritet och ska ske på frivilliga grunder.

3751 Om personen är till fara för sitt eget liv eller andras liv så måste det tyvärr ibland ske med
3752 tvång enligt LVM.

3753 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att avslå motionen

3754

3755 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3756 7.58 Missbruksvård

3757 *Cecilia Wemming, Stockholm*

3758

3759 En miljon svenskar över 15 år har idag problem med alkohol – vilket innebär att de har, eller
3760 riskerar att få, skadliga hälsoeffekter på grund av sin alkoholkonsumtion. Av dessa har 350
3761 000 ett utvecklat beroende. Därtill finns det kring missbrukare ungefär 4-5 närstående
3762 personer som också drabbas av alkoholens skadliga effekter. Det är ingen överdrift att påstå
3763 att riskabel alkoholkonsumtion är ett av Sveriges största samhällsproblem.

3764 Alkoholforskningen har sedan länge slagit fast att alkoholmissbruk är att betrakta som en
3765 sjukdom. Likt exempelvis diabetes beror alkoholism båda på livsföring och genetiskt arv och
3766 på samma sätt som diabetes är sjukdomen möjlig att behandla med gott resultat. I synen på
3767 alkoholmissbruket som en sjukdom har vårdssystemet dock inte hängt med. För till skillnad
3768 från alla andra sjukdomar ligger det politiska huvudansvaret för missbruksvården inte hos
3769 Landstinget som man skulle kunna förvänta sig, utan tvärtom hos kommunernas socialtjänst.
3770 Detta är ett problem. I Sverige är alkoholmissbruk fortfarande förknippat med stigma och
3771 betraktas av många som ett bevis på karaktärssvaghet: Föreställningen om att ”det är väl bara
3772 att sluta dricka” lever och frodas alltjämt. Stigmatiseringen av alkoholmissbruk gör att många
3773 som egentligen borde söka vård för sitt drickande undviker att göra detta, då de skäms för sitt
3774 beteende. Detta underlättas inte av att den del av samhället som primärt ska hjälpa den utsatta
3775 är kommunens socialtjänst.

3776 Vi vet alla att alkoholism finns i alla samhällsklasser. För en stor majoritet av dem som
3777 dricker på ett riskabelt sätt ligger det långt borta att vända sig till socialtjänsten. Tanken ”Jag
3778 är ju ingen utslagen trashank på en parkbänk, så vad ska jag till socialen att göra?” verkar för
3779 många som ett mentalt hinder för att söka den vård de egentligen behöver. Något som i
3780 förlängningen bidrar till att många som egentligen skulle kunna vända sitt drickande till en
3781 sund nivå istället hamnar i ett tyngre missbruk – med tillhörande personliga tragedier och
3782 samhälleliga kostnader som följd.

3783 Genom att lägga huvudansvaret för alkoholvården på Landstingen ökar chanserna för att fler
3784 får adekvat vård och det i ett tidigare stadie än idag. Därtill bidrar det även till att höja och
3785 jämställa kvaliteten på den vård som erbjuds. Det är dags att det offentliga Sverige erkänner
3786 alkoholmissbruket för den sjukdom det verkligen är.¹ [https://ki.se/forskning/alkoholberoende-
3787 kan-ganska-latt-behandlas](https://ki.se/forskning/alkoholberoende-kan-ganska-latt-behandlas)

3788

3789 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3790 att Centerpartiet verkar för att huvudansvaret för missbruksvården flyttas till Sveriges
3791 Landsting.

3792 **Distriktets yttrande:**

3793 Inget distriktsyttrande har inkommit

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3794 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3795 7.59 Tobak och rökning

3796 *Gunnar Selstam Sotenäs, Fyrbodal*

3797

3798 Ett land, Nya Zeeland, har beslutat att bli helt rökfritt till år 2030. Ett land som blir rökfritt får
3799 en kraftig förbättring av hälsan. Sjukvårdskostnaderna kommer att sjunka betydligt.

3800 Hälsospekten är den centrala och viktigt att komma ihåg är att passiv rökning som ger astma

3801 hos barn är en lågtrösklig effekt. Så länge rökning är tillåten kommer vi att ha stora

3802 sjukvårdskostnader för både passiva rökare och rökarna själva.

3803 Vi vet att rökpropaganda har effekt. På 70-talet rökte utbildade män mest och propagandan

3804 inriktades på dessa och sedan dess röker denna grupp minst. Tobaksbolagen har varit mycket

3805 kreativa i att göra dold reklam av olika sorter. Tuffa glasögon och jeans har döpts efter

3806 cigarettmärken, fester med utdelning av cigaretter, hjälpa smugglare, olaglig legotillverkning,

3807 binda upp forskare med pengar etc etc. Listan kan göras lång. Visst finns mycket mer att göra

3808 för att minska rökandet som förbjuda rökning på allmän plats, bötfälla de som skräpar ner

3809 med fimpar, lägga en skatt på filmer det röks i, etc etc etc, men för att få stopp behövs en

3810 åtgärd som slutar med just detta: Ett rökfritt Sverige. Snus och tuggtobak berörs ej. Förslaget

3811 innebär att ingen som röker idag tvingas sluta röka. Sverige blir rökfritt när dagens rökande

3812 generation dör ut.

3813

3814 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3815 att minimiåldern att köpa tobak höjs med ett år varje år

3816 att alla äldre än minimiåldern får fortsätta köpa och röka.

3817

3818 **Distriktets yttrande:**

3819 Distriktsstyrelsen delar motionärens intention om att göra Sverige rökfritt. Vi delar dock inte

3820 motionärens förslag för att nå dit. Vi går mot ett rökfritt Sverige med den politik som nu förs.

3821 Det är välkommet med förbud att röka på perronger m.m. som nu införs. Vi anser dock inte

3822 att ett förbud med höjd minimiålder för att köpa tobak är rätt väg att gå.

3823 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:

3824 Att avslå motionen.

3825 Faraah Mohamud yrkar på bifall till distriktsstyrelsens förslag.

3826 Stämman beslutade

3827 Att avslå motionen

3828 Att sända motion med svar från distriktsstämman till partistämman

3829 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3830 7.60 Serveringstillstånd

3831 *Maja Westling, Umeå*

3832

3833 Olika kommuner kommer alltid att ha olika förutsättningar att kunna utföra sitt
3834 myndighetsuppdrag till fullo. När det kommer till handläggning av ärenden som rör livsmedel
3835 och alkohol, som ofta ligger på samma tjänstepersoner, ser de nationella stöden helt olika ut.
3836 Från Livsmedelsverket finns både riktlinjer och modeller för hur de olika lagrummen ska
3837 tolkas, det finns även en hel enhet som kommunala tjänstepersoner kan vända sig till med
3838 frågor. Allt detta är väldigt bra, eftersom det säkerställer att näringsidkare får likvärdig service
3839 när tjänstepersoner på olika håll i landet kan tolka och därmed tillämpa lagstiftning och
3840 föreskrifter på samma sätt oavsett kommun.

3841 Dessvärre finns denna service inte alls hos Folkhälsomyndigheten. Det riskerar att göra att
3842 kommuner med tjänstepersoner som mer sällan har serveringstillståndsärenden känner sig
3843 osäkra och därmed lättare ”släpper igenom” ett ärende, som i en kommun med mer vana
3844 handläggare skulle få ett nej. Risken är också att olika handläggare inom samma kommun gör
3845 olika tolkning av lagar och föreskrifter. För att säkerställa att näringsidkare får en likvärdig
3846 prövning oavsett var i landet de väljer att etablera sig bör därför nationella riktlinjer med en
3847 sorts kundtjänst för kommunala tjänstepersoner upprättas, förslagsvis av och hos
3848 Folkhälsomyndigheten som handhar dessa sortens frågor på nationell nivå.

3849

3850 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3851 att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram riktlinjer och stöd för kommuner, i syfte att
3852 likställa handläggningen av serveringstillstånd.

3853

3854 **Distriktets yttrande:**

3855 Motionären beskriver väl utmaningarna som finns i kommunerna gällande prövning av
3856 alkoholtillstånd. Det är naturligt att kunskapen om bedömningsgrunderna ser olika ut
3857 beroende på hur ofta de ansvariga kommunala tjänstepersonerna handlägger
3858 serveringstillståndsärenden. Dessutom pekar motionären på en annan viktig aspekt – det vill
3859 säga hur viktigt det är att berörda näringsidkare får likvärdig service oavsett var i landet man
3860 befinner sig.

3861 För att öka möjligheterna till likvärdiga bedömningar vad gäller alkoholtillstånd håller
3862 distriktsstyrelsen med motionären om att Folkhälsomyndigheten har ett ansvar att ta fram
3863 riktlinjer och stöd för kommuner.

3864 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

3865 att bifalla motionen.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3866 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.

3867 Under stämmans behandling yrkar

3868 • Sofia Blomqvist instämma i motionens intentioner.

3869 Distriktsstämman beslutar enligt Sofia Blomqvists förslag.

3870

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3871 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3872 7.61 Vård av spelberoende

3873 *Curt Tyrberg, Vimmerby, Kalmar län.*

3874

3875 Spelföretagen bör ta ett större ansvar för problemen som spelberoendet medför. Spelberoendet
3876 ökar och kostnaderna för detta vältras över på det offentliga. Vinster görs i företagen och
3877 vården skall finansieras med skattemedel. På detta sätt kommer de hårt ansträngda
3878 socialbudgetarna att överbelastas ännu mera. Nu bör spelföretagen få ta ansvaret för detta
3879 redan från början. Vi kan välja att beskatta företagen extra för problemet och på det sättet få
3880 en finansiering av lösningen på problemet. Det kommer att medföra vissa svårigheter att
3881 kanalisera pengarna till rätt instans och systemet blir otydligt.

3882 Bättre vore att skapa en separat organisation som finansieras av spelföretagen och som
3883 hanterar hela problematiken. Den skall givetvis ställas under IVOs kontroll. (Inspektionen för
3884 Vård och Omsorg)

3885 Centerpartiet Frödinge

3886

3887 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3888 att det införs ett system där spelföretagen direktfinansierar hjälpen till spelberoende och att
3889 detta ställs under IVOs övervakning.

3890

3891 **Distriktets yttrande:**

3892 Centerpartiet i Frödinge lyfter en mycket angelägen fråga om missbruksvård och särskilt den
3893 som rör spelmissbruk. Missbruksvården i Sverige kan bli bättre och borde i enlighet med
3894 Centerpartiets tidigare ställningstagande bli ett ansvar för Hälso-sjukvården eftersom
3895 missbruk i grunden är en sjukdom. Distriktsstyrelsen tror det vore olyckligt att bryta loss en
3896 del av missbruksvården och göra den beroende av finansiering från en särskild sektor i detta
3897 fallet spelbranschen, utan vi tror på en sammanhållen missbruksvård. Däremot är det mycket
3898 rimligt att spelföretagen precis som tobaksföretagen, alkoholförsäljningen har en tydlig
3899 beskattning, vilket man har i det nya system som nyligen startat för spelbranschen i Sverige.
3900 En viktig fråga är också att komma till rätta med den extremt höga nivå på reklam som vi nu
3901 bombarderas med från alla håll. Här behöver staten marker mot detta och skapa mer
3902 restriktiva regler som inte ytterligare ökar risken för att öka spelberoende och missbruk.

3903 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman?

3904 att avstyrka motionen

3905 Distriktsstämman beslutade:

3906 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3907 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3908 7.62 Jämställdhet

3909 *Farzaneh Ghazemi*

3910

3911 - Varför en kvinna med samma utbildning som en man har får inte samma lön som man får?-

3912 Vem bestämmer lag eller regler som ska vara så? (regering eller riksdag)- Vad gäller riktigt

3913 jämställdhet i ett fritt samhälle?- Att bli gravid eller skaffa barn ska på verkas kvinnors

3914 jämställdhets rätt på jobbet eller samhälle?

3915 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3916 skulle Uppdateras jämställdhets regler med ett nytt samhälle.

3917

3918 **Distriktets yttrande:**

3919 Distriktsstyrelsens svar:

3920 Motionären tar upp fråga om jämställda löner mellan könen. Samtidigt berör motionären

3921 också andra frågor kring normer och strukturer relaterat jämställdhet.

3922 I Sverige fastställs löner i avtal mellan arbetstagare och arbetsgivare. Dessutom finns i

3923 lönesättning ofta utrymme för individuell lönesättning.

3924 Löneskillnad mellan kvinnor och män på svensk arbetsmarknad är av strukturell karaktär och

3925 visar sig på så sätt att löner ofta är lägre i kvinnligt dominerade yrken jämfört med manligt

3926 dominerade yrken. Utredningar som gjorts visar till exempel att löneskillnaden mellan

3927 kvinnor och män 2017 var 11,3 procent. Och att en kvinna i genomsnitt tjänar 4.000 kronor

3928 mindre i lön varje månad när alla deltidslöner är uppräknade till heltidslöner och alla timlöner

3929 är omräknade till månadslöner. Svensk arbetsmarknad kännetecknas också av att strukturellt

3930 vara tydligt uppdelad i kvinnligt dominerade yrken och manligt dominerade yrken.

3931 Centerpartiet gick utifrån detta till val 2018 med ett program under rubriken "Jämställda löner

3932 för Sverige framåt" vilket innehöll en satsning med 6.4 miljarder kronor med ett mål om

3933 jämställda löner inom staten. Centerpartiet arbetar också för att säkra jämställda löner även i

3934 privat sektor och i kommuner och landsting.

3935 Men jämställdhet handlar också om normer och värderingar, om familjeförhållanden och

3936 relationer, om företagande. Centerpartiet vill se ett Sverige där kvinnor och män har lika

3937 förutsättningar och möjligheter.

3938 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3939 att anse motionen besvarad.

3940 Centerpartiet i Sjuhärads distriktsstämma beslutade

3941 att anse motionen besvarad

3942 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3943 7.63 Jämställdhet

3944 *Anneli Rehnfors, Centerkvinnor, Sundsvall*

3945

3946 1921 fick kvinnorna rösta för första gången, 1946 infördes förbud mot kvinnolöner inom
3947 statlig verksamhet. Redan under 1960 infördes 'lika lön för lika arbete' vilket innebar att de
3948 speciella kvinnolönerna som då var 30 % lägre än männens avskaffades. Därefter så
3949 ratificerade Sverige ILO:s konvention nr. 100 om lika löner år 1962 och 1971 infördes
3950 särbeskattning av gifta par. Sedan kom Jämställdhetslagen 1979 (den ändrades till
3951 Diskrimineringslagen 2008) vilken uttryckligen säger att man ska "främja lika rättigheter och
3952 möjligheter oavsett kön". Lagen medför ett insatt krav på en jämställdhetsplan på
3953 arbetsplatser, vilket torde höja medvetenheten om de olika villkor som råder för män och
3954 kvinnor. Som en främjande åtgärd för lika rättigheter och möjligheter finns det dock varken
3955 resultatkrav om jämställdhet eller något slutdatum för total implementation av jämställdhet.
3956 Istället är de aktiva åtgärderna endast riktade mot kartläggningar om könen på arbetsplatserna.
3957 Dåligt genomförda förankringar inför arbetet med jämställdhetsplaner riskerar därför att leda
3958 till ytterligare separation och schism utanför mötesrummet.

3959 I 100 år har det funnits allmän rösträtt och i 50 år har alla i Sverige varit ekonomiskt
3960 självständiga individuella aktörer i förhållande till staten. Ändå arbetar i dag 49,78 % av
3961 landets befolkning i genomsnitt 58 minuter/arbetsdag utan lön (1). Detta motsvarar ca 235
3962 arbetstimmar (totalt 29,38 dagar) per år i jämförelse med resterande 50,22 % av befolkningen
3963 eller p.g.a. de låga löner som utmärker kvinnodominerade yrkesområden.

3964 På 40 år resulterar detta i ca 1 175 dagar (ca 5 hela yrkesår) som kvinnorna i jämförelse med
3965 sina kollegor - eller med likvärdiga arbeten - utför oavlönat arbete på sina arbetsplatser. Detta
3966 trots att sannolikheten att den arbetsinsats som ens mamma, syster, fru, flickvän eller någon
3967 annan närstående kvinna utför skulle anses vara sämre eller av mindre värde i jämförelse med
3968 deras kollegors skulle vara minimal. Efterlevandet av FN:s Artikel 23, punkt 2: "Var och en
3969 har utan diskriminering rätt till lika lön för lika arbete" från 1948 har förhållits i 70 år. Likt
3970 Island, så ligger det i tiden att Sverige tar steget till icke-diskriminering av kvinnor i
3971 lönesättningarna inom den offentliga sektorn och i diskussioner med parterna inom den
3972 privata sektorn.

3973 Som en 100 års milstolpe från det första allmänna valet i Sverige, bör Sverige senast år 2021
3974 ha en lagstadgad jämställdhetsplan för lika löner för lika och likvärdiga jobb för kvinnor och
3975 män.

3976 Ref.(1) <http://www.civilekonomen.se/aktuellt/kvinnor-arbetar-gratis-58-minuter-per-dag/>

3977 (2) <http://www.mi.se/publicerat/>

3978

3979 Jag/vi föreslår partistämman besluta

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3980 att lägga fram detta förslag att senast år 2021 ha lagstadgad jämställdhetsplan för lika löner
3981 för lika och likvärdiga jobb för kvinnor och män;

3982 alternativt, att jämställa männens löner med kvinnors i linje med de beräkningar i osakliga
3983 löneskillnader som Medlingsinstitutet (2) tagit fram för olika sektorer.

3984

3985 **Distriktets yttrande:**

3986 Beslut

3987 - bifall till distriktsstyrelsens yttrande att instämma i motionens intentioner och
3988 överlämna densamma till partistämman för ställningstagande

3989

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

3990 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

3991 7.64 Jämställdhet

3992 *Motion från Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

3993

3994 Vi vet att kvinnor jobbar gratis från klockan 16.06 till klockan 17.00 medan män får betalt
3995 hela sin arbetsdag, p.g.a. att kvinnors löner är i genomsnitt lägre än mäns. Utöver detta är det
3996 många kvinnor som lyder under jouravtalet. Det innebär att man inte får lön för all
3997 schemalagd arbetstid men arbetstagaren står till arbetsgivarens förfogande för att vid behov
3998 omedelbart kunna utföra arbete på arbetsstället.

3999 Kvinnor ska ha betalt hela dagen och för alla timmar. Gratis jourtimmar förekommer inte
4000 inom mansdominerande sektorer, men är regel mer än undantag inom kvinnodominerade
4001 sektorer.

4002

4003 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4004 att synliggöra och åtgärda problemet.

4005 att kvinnors position i arbetslivet blir jämställt med rättvisa löner.

4006 att lön för alla schemalagda timmar på arbetsplatsen.

4007

4008 **Distriktets yttrande:**

4009 Delar av motionen belyser problemet med att vi fortfarande år 2019 inte har jämställda löner
4010 och lika villkor mellan män och kvinnor. Centerpartiet i Blekinge anser att det här är helt
4011 oacceptabelt och situationen kräver snabbt åtgärdande.

4012 Andra delar av motionen behandlar detaljerade frågor kopplade till vissa anställningar. Detta
4013 är frågor som arbetsmarknadens parter ska avgöra utan politisk inblandning.

4014 Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman;

4015 Att bifalla att-sats två

4016 Att avslå övriga att-satser

4017

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4018 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4019 7.65 Jämställt försörjningsstöd

4020 *Motion från Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti*

4021

4022 Det ekonomiska biståndet bör betalas ut jämställt. Idag betalas det fortfarande oftast ut till
4023 mannen i hushållet. Detta trots att pengarna är riktade till hushållet som helhet. Det finns
4024 kvinnor som inte får ta del av pengarna, utan lever i fattigdom.

4025 Barnbidraget som är ett ekonomiskt bistånd till vårdnadshavare för barn betalas numera ut
4026 jämställt om det finns två vårdnadshavare, vid en vårdnadshavare betalas allt ut till den
4027 personen. Här bör utbetalningen för försörjningsstödet följa efter.

4028 Detta är redan något Centerpartiet strävar mot, men nu behöver det bli verklighet i våra 290
4029 kommuner i Sverige. Några modiga kommuner/regioner har själva tagit beslutet i frågan,
4030 andra kommuner inväntar beslut på nationell nivå. Därför behöver detta blir lagstiftande nu.
4031 Annars är risken att det ojämsställda systemet biter sig kvar i kommuner under lång tid.

4032 För att inte belastningen på personalen som sköter ärende och utbetalningar ska bli för stor
4033 kan man starta med de som är nyinkomna och söker försörjningsstöd. Därför kan ett arbete
4034 inledas med att gå igenom alla ärende och göra utbetalningarna i dessa jämställda.

4035

4036 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4037 att det blir en ändring i socialtjänstlagen och således i Handboken för socialtjänsten.

4038 att försörjningsstödet ska betalas ut jämställt till de sökande i hushållet som söker ekonomiskt
4039 bistånd.

4040 att Förbundsstyrelsen ger i uppdrag till partiets riksdagsledamöter att motionera i ämnet så att
4041 en lagändring kan bli möjlig på nationell nivå.

4042

4043 **Distriktets yttrande:**

4044 Motionen belyser ett problem som behöver åtgärdas snarast för att uppnå ett jämställt
4045 försörjningsstöd.

4046 Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman;

4047 Att bifalla motionen

4048

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4049 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4050 7.66 Kvinnofrid

4051 *Ulrika Engmér Sandström Öckerökreten, Jessika Loftbring, Alekreten, Anna Blomberg,*

4052 *Partillekreten, Anna Liljeqvist, Solnakreten*

4053

4054 Kvinnofrid

4055 När du blivit utsatt för misshandel i ett förhållande eller blivit våldtagen ska du inte behöva
4056 uppsöka fler olika ställen. Det ska räcka med ett enda ställe.

4057 Du ska kunna möta läkare, polis, socialtjänst och psykolog på ett och samma ställe. Dels för
4058 att snabbt kunna få hjälp och säkra bevis, dels för att du ska känna dig säker och inte utsatt.

4059 De kvinnojourer som finns idag behöver också ha ett starkare samarbete med myndigheter
4060 och bistå med hjälp. Om du behöver ett skyddat boende så ska det boendet kunna ta emot alla
4061 familjemedlemmar. Du ska inte behöva tacka nej till en plats på ett boende för att du ställs
4062 inför valet att avliva ditt husdjur eller få en plats. Detta skedde i ett uppmärksammat fall, den
4063 kvinnan som hette Lotta lever inte idag.

4064

4065 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4066 att Centerpartiet verkar för att mottagningar för våldsutsatta kvinnor instiftas i varje kommun,
4067 där ett team av läkare, socialtjänst, polis och psykiatri verkar.

4068 att kvinnojourer och skyddade boenden lättar upp sina regler runt husdjur så att det inte blir en
4069 fråga om att avliva djur eller stanna i ett våldsamt förhållande.

4070

4071 **Distriktets yttrande:**

4072 Distriktsstyrelsens svar:

4073 Distriktsstyrelsen instämmer i motionens intentioner och tycker att innehållet är av stor vikt.

4074 Det måste vara enkelt för våldsutsatta personer att söka hjälp och samhället ska jobba med

4075 människor och inte emot. Att etablera team där olika myndighetspersoner samlas och
4076 gemensamt

4077 kan möta personer som utsatts för våld skulle kunna underlätta för den enskilde.

4078 Distriktsstyrelsen

4079 tycker dock att kommuner ska kunna samverka över kommungränser med
4080 kommunöverskridande

4081 team.

4082 Distriktsstyrelsen Instämmer i båda att-satserna

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4083 Beslut från distriktsstämman:

4084 beslut att bifalla distriktsstyrelsens förslag.

4085

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4086 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4087 7.67 Utsatta män

4088 *Håkan Andersson Skellefteå, Västerbotten*

4089

4090 Samhället har på många sätt uppmärksammat att kvinnor och barn riskerar att utsättas för våld
4091 i nära relation. För att komma till rätta med problemet görs insatser för att minska mäns våld
4092 mot kvinnor och barn. Hjälpsatser fokuseras mot att hjälpa våldsutsatta kvinnor och barn.

4093 Brottsförebyggande rådet med flera har visat på att även män utsätts för våld i nära relation
4094 (Rapport: 2014:8). Givetvis ska våldsutsatta män ha samma rätt till samhällets hjälp och stöd.
4095 Givetvis ska alla (kvinnor och män) som har svårt att kontrollera sin aggressivitet få hjälp att
4096 komma bort från sitt våldsutövande.

4097

4098 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4099 att Centerpartiet ska verka för att män som utsätts för våld i nära relation ska ha samma rätt
4100 till samhällets hjälp och stöd

4101 att Centerpartiet ska verka för att alla (kvinnor och män) som utövar våld i nära relation ska få
4102 hjälp att komma bort från sitt våldsutövande

4103

4104 **Distriktets yttrande:**

4105 Våld i nära relationer drabbar både kvinnor och män, men kvinnor drabbas oftare av upprepat
4106 och mer allvarligt våld. Förövaren är i majoriteten av fallen en man. I såväl svenska som
4107 internationella

4108 undersökningar visar det sig att det är vanligare att män som utsätts för våld i nära relationer
4109 uppger att de har utsatts för psykiskt snarare än fysiskt våld. Det kan handla om verbala
4110 angrepp (förlöjligande och mobbning), isolering (social eller ekonomisk), svartsjuka, hot om
4111 fysiskt våld, hot om skilsmässa och förstörelse av personlig egendom.

4112 Kvinnor utsätts oftare än män för grovt, upprepat och kontrollerande våld från en partner. När
4113 det gäller lindrigare former av våld (som att bli knuffad, få saker kastade på sig eller bli
4114 dragen i håret) drabbas män och kvinnor i liknande utsträckning. I jämförelse med män är det
4115 också vanligare att kvinnor utsätts för sexuellt våld i nära relationer. Men män utsätts också
4116 för sexuellt

4117 våld (framför allt i samkönade relationer) som kränkande sexuella handlingar, våldtäktsförsök
4118 och våldtäkt.

4119 Det är viktigt att kvinnor som såväl män som blir utsatta för våld i nära relationer vet varde
4120 kan vända sig för att få hjälp. Idag kan män som utsätts för våld i nära relationer, precis som
4121 kvinnor, vända sig till såväl sjukvården, socialtjänsten, brottsofferjouren eller andra frivilliga
4122 organisationer.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4123 Vi måste få bukt med våld i nära relationer som i ett steg framåt mot ett mer jämställt
4124 samhälle. Enligt Statens Beredning För Medicinsk Och Social Utvärdering behövs effektiva
4125 återfallsförebyggande insatser för att stoppa våld i nära relationer. Genom att kartlägga
4126 forskningen om vilka behandlingsmetoder som fungerar för våldsutövare skulle samhällets
4127 insatser kunna utvecklas och stärkas. Trots forskning har idag ingen av följande behandlingar
4128 visats vara effektiva; kognitiv beteendeterapi (KBT), terapi enligt Duluthmodellen,
4129 psykodynamisk terapi, psykoedukation och motiverande samtal.
- 4130 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
4131 att bifalla motionen.
- 4132 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 4133 Under stämmans behandling yrkas
- 4134 • Amandah Andersson, Umeå, instämma i motionens intensioner.
- 4135 • Anna-Karin Sjölander, distriktsstyrelsen, att Centerpartiet ska verka för att
4136 motverka och förebygga hedersrelaterat våld (tilläggsyrkande).
- 4137 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag med Anna-Karin Sjölanders tillägg.
4138

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4139 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4140 7.68 Assistansersättningen

4141 *Robert Boström, Norsjö Västerbotten*

4142

4143 Lagstiftningen ställer idag krav på att Försäkringskassan ska ompröva ett beslut om
4144 assistansersättning efter två år (51 kap. 12 § socialförsäkringsbalken, SFB. Man hänvisar till
4145 att assistansbehovet kan förändras över tid. Även rättspraxis kan utvecklas på ett sätt som
4146 påverkar den försäkrades rätt till assistansersättning. Många upplever idag att omprövningarna
4147 tar väldigt många månader, vilket kan innebära att när man gjort klart en omprövning så är det
4148 bara några månader till nästa. Detta innebär en stor påfrestning för brukaren och dess
4149 anhöriga. Att kunna utöka tiden för omprövning till 4 år skulle ge dessa människor ett bättre
4150 liv.

4151

4152 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4153 att omprövningstiden inom assistansersättningen ändras till 4 år

4154

4155 **Distriktets yttrande:**

4156 Centerpartiet värnar om det som utgör grundtanken med LSS - att ge personer med
4157 funktionsnedsättning möjlighet att leva som andra. En funktionsnedsättning ska inte vara ett
4158 hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i
4159 samhället. Det gäller även anhöriga till personer

4160 med funktionsnedsättning.

4161 Centerpartiet ser behov av förbättringar inom LSS. Det finns till exempel problem med att
4162 beslut om assistansersättning omprövas efter två år. För många är det dock osannolikt att
4163 tillståndet skulle

4164 förändras och borde därför inte utsättas för prövningen. Att kunna utöka tiden för omprövning
4165 till 4 år skulle ge dessa människor ett bättre liv.

4166 Distriktsstyrelsen är av åsikten att en utökning av tiden för omprövning till 4 år skulle kunna
4167 ge personer med funktionsnedsättning och dess anhöriga ett bättre liv.

4168 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

4169 att bifalla motionen.

4170 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag samt

4171 att möjliggöra beslut om varaktig assistansersättning när tillståndet

4172 bedöms medicinskt varaktigt.

4173 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4174 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4175 7.69 Daglig verksamhet

4176 *Therese Boman Nordlie, Emil Gullbrantz Mariestads Centerkrets Skaraborg*

4177

4178 Idag har många som går under LSS en pension/sjukersättning ifrån försäkringskassan. Till
4179 detta utgår även en ”habiliteringsersättning” från kommunen. Denna
4180 ”habiliteringsersättning” är idag väldigt låg. Ersättningen ligger idag runt 30-50 kronor om
4181 dagen och ett 30-tal av landets kommuner betalar inte ut någon ersättning alls, eftersom den
4182 inte är lagstyrd. För många ”försvinner” denna ersättning direkt till utgifter för lunch på
4183 arbetsplatsen. Problemet för denna målgrupp är att de har svårt att få sina
4184 pension/sjukersättning att räcka till och i många fall räcker inte pengarna till så mycket mer
4185 än till uppehälle och bostad. En del får bo kvar hemma hos sina föräldrar för att de inte har
4186 råd flytta hemifrån till en lägenhet eller till en gruppboende. I de fall där kommunerna idag har
4187 byggt nya LSS-boenden är hyran orimligt hög i förhållande till de ersättningar de får och kan i
4188 vissa fall motsvara upp mot 60 % av inkomsten.

4189 Vi föreslår att, istället för tidigare nämnda ersättningar, införa en ”habiliteringslön” som och
4190 förhandlas fram enligt avtal mellan arbetsgivare, fackföreningar och handikapporganisationer.
4191 En ”habiliteringslön” som bidrar att dessa personer får känna att de liksom andra människor
4192 på arbetsmarknaden utför ett, utifrån deras förmåga, arbete som ger dem en lön som de kan
4193 leva draglig, självständigt och oberoende av anhörigas ekonomi.

4194

4195 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4196 att införa en ”habiliteringslön” för de personer som berörs av LSS-lagen.

4197

4198 **Distriktets yttrande:**

4199 Yttrande

4200 Att man ska kunna leva på sin inkomst måste vara ett mål som vi har för alla. Personer som
4201 deltar ”Daglig verksamhet” har i de flesta fall sin grundinkomst från
4202 aktivitetsersättning/sjukersättning och utöver detta i de flesta kommuner även en
4203 habititeringsersättning.

4204 Habititeringsersättning är en frivillig ersättning som kommunen kan betala ut om de vill. Idag
4205 är det 11 kommuner som inte betalar ut denna ersättning. Habiliteringsersättningen påverkar
4206 inte heller bostadstillägget som många av dessa personer får.

4207 Att införa en ”Habiliteringslön” är en god tanke för att stärka dessa personers ekonomi men
4208 inte helt enkel att genomföra för att den ska uppfattas som rättvis. Det finns väldigt många
4209 parametrar att ta ställning till eftersom Daglig verksamhet är anpassad efter den enskildes
4210 behov. Tex kan arbetsdagen omfatta allt från 1–8 timmar och innehållet allt från
4211 sinnesstimulerande aktiviteter till tvätt av bilar. Att då som motionärerna föreslår förhandla

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4212 fram avtal skulle bli en lång process då det skulle krävas ett speciellt avtal för varje person.
- 4213 Ett enklare förslag för att stärka dessa personers ekonomi är att först och främst se till så att
- 4214 alla kommuner betalar ut habiliteringsersättning och som nästa steg att den höjs.
- 4215 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 4216 Att avslå motionen.
- 4217 Reservation: Emil Gullbrantz reserverar sig till förmån för bifall till motionen
- 4218 Yrkande:
- 4219 Emil Gullbrantz, Mariestad yrkar bifall till motionen
- 4220 Malte Svensson, Skövde yrkar bifall till DS förslag
- 4221 Distriktsstämman Beslutar enl DS förslag.
- 4222

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4223 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4224 7.70 Daglig verksamhet

4225 *Benny Rosdahl Ystad*

4226

4227 Handledarstöd för intellektuellt funktionshindrade

4228 Jag fick mitt första jobb på Lantfågel i Simrishamn, jag hade ingen handledare som stöd utan
4229 enbart chefen och personalen. Jag tyckte det fungerade alldeles utmärkt.

4230 Mitt nästa jobb var på Willys i Ystad, där jag hade handledare med från den dagliga
4231 verksamheten. Det fungerade men inte lika bra som mitt förra jobb när jag inte hade någon
4232 handledare. Det kändes som om jag var bevakad hela tiden och att han grep in lite för ofta.
4233 Jag tycker att det även här hade räckt med personalen.

4234 Sammanfattningsvis tycker jag att det inte behövs handledare ute på arbetsplatserna utan att
4235 befintlig personal klarar av det i de flesta fall och att man lyssnar på individen.

4236

4237 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4238 att arbetsplatserna ska ansvara för handledarstödet för intellektuellt funktionshindrade

4239 att det ekonomiska stödet ska följa med individen till arbetsplatsen

4240

4241 **Distriktets yttrande:**

4242 Att vi skapar plats och möjlighet för fler funktionsnedsatta att vara en del av arbetsmarknaden
4243 är en viktig fråga för Centerpartiet. För att möjliggöra och underlätta detta tror vi att det är
4244 viktigt att det finns en bra handledning som kan stötta både arbetstagare och arbetsgivare.

4245 Distriktsstämman föreslår Partistämman

4246

4247 att bifalla motionen

4248

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4249 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4250 7.71 LSS

4251 *Johan Gröhn Boden Centerkrets, Norrbotten*

4252

4253 Den som är i behov av LSS utreds både hos kommunen så väl som hos försäkringskassan
4254 vilket gör att en familj som har stora vårdbehov måste lämna ut sig vid ett flertal tillfällen och
4255 riskerar olika bedömningar av omfattningen av behovet beroende på tjänstepersonen. Detta är
4256 en tung börda för de som redan är tillräckligt utsatta.

4257

4258 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4259 att Centerpartiet verkar för att en part gör bedömningen av behovet av LSS oberoende av vem
4260 som ska utföra insatsen.

4261

4262 **Distriktets yttrande:**

4263 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen

4264

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4265 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4266 7.72 Rehabilitering

4267 *Vicki Skure-Eriksson, Västerås kommunkrets Västmanland*

4268

4269 Forskning visar att det är viktigt med rörelseträning och fysisk aktivitet för att både kroppen
4270 och hjärnan ska må bra. Detta gäller alla människor. Samtidigt ser vi att människor som lever
4271 med någon form av funktionsnedsättning har mycket sämre hälsa än befolkningen i övrigt.
4272 Det betyder att aktiv träning och fysisk aktivitet har allra störst positiv effekt för personer med
4273 funktionsnedsättning. Trots denna kunskap saknas tillräckligt fokus på att människor med
4274 funktionsnedsättning i Sverige ska kunna leva fysiskt aktivt och bli fullt ut delaktiga i
4275 samhället. Många barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning och deras anhöriga
4276 upplever att de har begränsade möjligheter att själva styra över rehabiliteringsinsatser och
4277 hjälpmedel. Rehabiliteringen upplevs som ytterligare en instans som man måste kämpa emot för
4278 att försöka få den hjälp man behöver. Insatserna upplevs trögrörliga, mer som inveckling än
4279 utveckling. Ibland kan man också uppleva att det finns ett ointresse från vissa inom
4280 professionen att ta till sig av nyare forskningsrön och nya hjälpmedel som kan bidra till bättre
4281 hälsa och ett friare och friskare liv. Det är lättare att få medicinska behandlingar mot
4282 spasticitet och passiviserande hjälpmedel än träning och hjälpmedel som underlättar aktiv
4283 rörelseträning. I Australien har man sedan några år tillbaka infört ett nytt system, NDIS, som
4284 går ut på att makten istället ligger hos personen som har funktionsnedsättningen och dennes
4285 familj. De organisationer som erbjuder rehabiliteringsinsatser har ett tydligt servicefokus och en
4286 positiv drivkraft för att visa att de som vänder sig till just deras verksamhet får hjälp att
4287 utvecklas både fysiskt och psykiskt så långt så möjligt. Det finns också en tydlig koppling
4288 mellan organisationerna som erbjuder träning och civilsamhället i övrigt. Ofta är inslag av
4289 paraidrottsutövande invävt i den träning som erbjuds på träningscentret och deltagarna
4290 uppmuntras att prova olika idrotter och bli aktiva paraidrottare. Det är dags att vi i Sverige
4291 höjer ribban och hjälper alla människor att uppnå sina mål, med ökad självständighet och full
4292 inkludering i arbetslivet och samhället i övrigt. Genom att styra resurserna till där de ger mest
4293 nytta kan vi nå mycket längre.

4294

4295 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4296 att stärka individens rätt till att leva ett aktivt liv

4297 att vårdval rehabilitering och fritt val av hjälpmedel införs i hela landet, till exempel med

4298 inspiration från Australiens modell

4299

4300 **Distriktets yttrande:**

4301 Distriktsstämmans yttrande ang motion ”Stärk individens rätt att utvecklas – inför vårdval

4302 rehabilitering och fritt val av hjälpmedel i hela landet”.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4303 I motionen föreslås ”att stärka individens rätt till att leva ett aktivt liv” och ”att vårdval
4304 habilitering och fritt val av hjälpmedel införs i hela landet, till exempel med inspiration från
4305 Australiens modell”.
- 4306 Habilitering och möjligheten till rätt stöd handlar i förslaget om lika möjligheter för alla
4307 individer att leva ett fritt liv. Det är dock viktigt att habiliteringen ser till alla individers behov
4308 av stöd och insatser, inte enbart ett visst segment. Där kan ett nationellt vårdval hjälpa till att
4309 utöka valmöjligheterna för habiliteringsinsatser.
- 4310 I Sverige är välfärden gemensamt finansierad och varje huvudman har möjlighet att utforma
4311 insatser efter behovet som råder inom sitt område. Den skattefinansierade modellen ställer
4312 därmed krav på nogsamhet och att få ut det bästa för medborgarna. För att säkerställa
4313 jämlikheten är det viktigt att insatser och annat baseras på forskning och beprövad erfarenhet.
4314 I detta måste regionala skillnader i utbud och verksamhet få råda för att utveckla nya
4315 arbetssätt och nya former av hjälpmedel.
- 4316 Distriktsstämman ser därmed att fria val av hjälpmedel kan vara svårt att applicera rakt av
4317 från en modell från ett annat land med en annan finansieringsprincip. Därmed anser
4318 distriktsstämman att intentionen i motionen är god och en början till förändring kan vara att
4319 vårdvalet för habilitering införs, men att hjälpmedel behöver prövas ytterligare.
- 4320 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionens första att-sats, besvara andra att-satsen.
- 4321

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4322 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4323 7.73 Motion om mansjourer i Gävleborg

4324 *Ingeborg Wigzell, Gävle krets*

4325

4326 Idag finns det tillgång till kvinnojour i nästan varje kommun i Gävleborg och i större delen av
4327 Sverige. Detta är en väldigt positiv utveckling med tanke på de ökade antal fall om
4328 misshandel och sexuella trakasserier som uppkommit under åren. Vi lägger ner mer tid,
4329 pengar och energi än någonsin på att skapa den jämställdhet som vi önskar för Gävleborgs
4330 invånare. Men i striden för ett bättre samhälle glöms en stor och ytterst viktig grupp bort: våra
4331 män. Kvinnor och unga tjejer kan lätt gå in på internet eller på vilken hälsocentral som helst
4332 och hitta information om närmaste kvinnojour/tjejjour, men män tvingas lida i tystnad. Medan
4333 förövare av kvinnors rättigheter fördöms i medier och av vanliga invånare, görs män narr av
4334 för att ha upplevt samma sak. För tydligen är män som blivit utsatt för våld, misshandel (både
4335 fysisk och psykisk) och våldtäkt underhållande och roliga att skämta om.

4336 Män står för den absoluta majoriteten av alla självmord i både Sverige och i hela världen. De
4337 söker vård mer sällan än kvinnor. De står för majoriteten av alla dödsfall på arbetsplatser där
4338 dödsfall förekommer. Men var ska de vända sig om de hamnar i en kris? Var ska de vända sig
4339 om de blir utsatta för kränkningar mot sig själva eller en närstående? Var ska de vända sig om
4340 de mår psykiskt dåligt? För alla män i Gävleborg finns bara två alternativ just nu: ringa
4341 nationella mansjouren (som bara finns tillgänglig via telefon och den som ringer ser aldrig
4342 vem som svarar) eller åka ner till Uppsala eller Stockholm för att gå till närmaste mansjour.
4343 Det är inte Gävleborgs män värda. De förtjänar att bli behandlad med samma kärlek och stöd
4344 som våra kvinnor.

4345 Kvinnojourer får pengar av staten, för att kunna hålla igång sin verksamhet och hjälpa utsatta
4346 kvinnor och unga tjejer. De får även donationer som går till samma ändamål. Mansjourer får
4347 inte ett öre av staten, utan måste överleva på donationer och om de har tur kanske något
4348 bidrag från regionen/kommunen. Dessa två bedriver samma typ av verksamhet, vilket gör det
4349 helt fel och sexistiskt att bara en får statligt stöd men inte den andra.

4350

4351 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4352 att Centerpartiet Gävleborg ska verka för att få mansjour i Gävleborgs län

4353 att verka för att göra det lättare för mansjourer att få/söka pengar för sina verksamheter

4354 att driva på för att mansjourer ska behandlas med samma respekt som kvinnojourer

4355

4356 **Distriktets yttrande:**

4357 Inget distriktsyttrande har inkommit

4358

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4359 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4360 7.74 Alkoholpolitik

4361 *Unn Harsem, Uppsala*

4362

4363 Man hävdar att alkoholmonopolet skyddar oss från alkoholmissbruk. I själva verket är det
4364 åldersgränsen och de begränsade öppettiderna som skyddar oss från alkoholmissbruk. Det
4365 krävs inte ett statligt monopol för att reglera åldersgränser och öppettider.

4366 I Sverige finns andra branscher som omgärdas av reglering, vilket överlag fungerar bra. Inför
4367 en särskild licens för att få sälja alkohol. Exempel på krav för att få licensen skulle kunna vara
4368 att man genomgår en särskild utbildning, att man har uppnått en viss ålder, att man endast
4369 säljer alkoholhaltig dryck i ett slutet och låsbart utrymme (ej hylla på ICA), att man följer
4370 samma öppettider som Systembolaget har samt att man inte säljer till någon som är under 20
4371 år. Följer man inte reglerna dras licensen in.

4372 Jag och många med mig är nöjda med Systembolagets service och utbud. Samtidigt vet jag att
4373 Systembolaget har sina begränsningar. Jag har t.ex. vänner som regelbundet åker till
4374 Champagne för att köpa viner som de ej får tag på via Systembolaget. Varför skulle inte de
4375 två kunna få öppna en champagnebutik så länge de följer samma regler som gäller för
4376 Systembolaget?

4377

4378 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4379 att Centerpartiet ska verka för alkoholmonopolets avskaffande till förmån för ett licensbaserat
4380 system

4381

4382 **Distriktets yttrande:**

4383 Motionärerna föreslår ett licenssystem som möjliggör för alkoholförsäljning i privatägda
4384 butiker.

4385 Systembolagets monopol på alkoholförsäljning och dess framtida ställning är en
4386 återkommande fråga för såväl Centerpartiet som det breda politiska samtalet. Det råder viss
4387 enighet om att en stramare form av alkoholpolitik har varit historiskt gynnsamt för Sverige.
4388 Och det statliga monopolet har fyllt ett vitt syfte. Men frågan är vilken roll Systembolaget
4389 spelar idag?

4390 Motionären belyser åtskilliga fördelar med att konkurrensutsätta alkoholförsäljning,
4391 exempelvis genom att understryka att Systembolagets monopol redan i viss mån fallit
4392 eftersom vi idag är starkt påverkade av internet- och gränshandel. Likaså har våra
4393 alkoholvanor förändrats. Vi dricker mindre och lever sundare. Kunskapen om
4394 alkoholens negativa effekter är betydligt bredare idag och vi ser tydliga siffror på att unga
4395 både dricker mindre eller inte alls. Så trots att även Systembolaget själva har gjort det lättare
4396 för konsumenter att köpa deras produkter (lördagsöppet, hemleverans) så har inte

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4397 alkoholkonsumtionen inte ökat i stort i samhället. Således bör det grundläggande liberala
4398 tanken om var människas är kapabel att ta sina egna beslut beaktas än mer idag.
- 4399 Motionären belyser också utbudets påverkan och möjligheten för breddade försäljningsformer
4400 genom exempelvis gårdsförsäljning vilket Centerpartiet välkomnar nationellt. Det stärker
4401 såväl företagande, lokalekonomi och innovationskraften i landsbygden, och skapar dessutom
4402 intresse för det hantverk, kvalitet och den anrika bryggerihistoria som finns i Sverige.
- 4403 Att implementera ett licenssystem som möjliggör för alkoholförsäljning i privatägda ligger,
4404 enligt distriktsstyrelsens mening, i linje med den liberala, företagsvänliga och
4405 regelförenklande politik som Centerpartiet driver.
- 4406 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 4407 Att bifalla motionen i sin helhet.
- 4408 RESERVATION
- 4409 Systembolaget är populärt hos svenska folket, bidrar till att hålla nere alkoholskadorna och
4410 innebär att vanliga konsumenter i hela landet kan få tillgång till ett utbud av hög kvalitet.
4411 Centerpartiet har förslag för att utveckla Systembolagets verksamhet ytterligare, framför allt
4412 när det gäller Systembolagsombudens verksamhet och möjligheten för lokala producenter.
- 4413 Problemen med alkoholberoende är välkända. Alkoholkonsumtion är dessutom förknippad
4414 med risker för ohälsa, bland annat finns tydliga kopplingar till flera typer av cancer
4415 (<https://www.cancerfonden.se/om-cancer/alkohol-bakom-manga-cancerfall>) och andra former
4416 av hälsoskador.
- 4417 Utöver detta leder missbruk och överkonsumtion av alkohol till sociala problem som inte bara
4418 drabbar den enskilda, utan också barn, familj och omgivning. Alltför många barn växer idag
4419 upp i familjer där alkoholen tar en för stor plats.
- 4420 Men ett försäljningsmonopol ställer höga krav på tillgänglighet och kvalitet. Många
4421 människor på landsbygden har idag långt till närmaste systembolag eller ombud. Centerpartiet
4422 tycker därför att kommunerna ska få ett ökat inflytande över var det ska finnas systembolag.
4423 Vi tycker också att det ska bli enklare för lanthandlare att bli systembolagsombud.
- 4424 Internationella forskningssammanställningar visar att privatisering av detaljhandel av alkohol
4425 är förknippad med en ökad försäljning (Am J Prev Med 2012;42(4):418–427) och det finns
4426 idag dessutom ett folkligt stöd för Systembolaget.
- 4427 Vi föreslår stämman besluta:
- 4428 Att avslå motionen.
- 4429 Distriktsstyrelsen yrkade på
- 4430 att bifalla motionen i sin helhet
- 4431 Distriktsstyrelsereservanterna yrkade på
- 4432 att avslå motionen

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4433 Efter genomförd acklamationsomröstning begärdes votering, vilken verkställdes. Med
4434 röstsiffrorna 24-32 biföll mötet distriktsstyrelsereservanterna.
- 4435 Olle Romlin och Daniel Solling reserverade sig till förmån för att bifalla motionen.
- 4436

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4437 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4438 7.75 Alkoholpolitik

4439 *Anders Eriksson Centerpartiet Kungsbacka, Henrik Oretorp Ordförande Centerpartiet i*

4440 *Halland*

4441

4442 Systembolaget har genom åren varit ett bra monopol som reglerat försäljningen av
4443 alkoholdrycker. Det är idag dock ett monopol som är satt ur funktion på grund av internet och
4444 handel via EU länder. Inte minst i södra Sverige har detta spelat ut sin roll med anledning av
4445 närheten till Danmark och Tyskland.

4446 Funktionen bakom monopolet har varit för att reglera försäljning, hålla ett bra sortiment, samt
4447 minska konsumtionen av alkoholhaltiga drycker. Vilket har fungerat förhållandevis bra
4448 genom åren.

4449 Utbudet hos Systembolagets är idag ca 2200 artiklar totalt sett. Enskilda butiker har flertalet
4450 av dessa produkter, medan majoriteten av butikerna inte är i närheten av detta antal. Enligt
4451 systembolaget själva är 15–25% av produkterna även slutsålda i genomsnitt. Dessa artiklar är
4452 i stort sett samma i varje butik i hela Sverige. Internationellt sett är detta antal ett väldigt lågt
4453 antal produkter på butikshyllor i ett land. Exempelvis ett land som Danmark har närmare 10
4454 000 artiklar på sina butikshyllor, och de anses ha ett litet och dåligt kvalitetsmässigt utbud.

4455 Systembolagets fokus är produkter som säljer bra. Framförallt lådviner vilket man enkelt ser i
4456 statistiken över vad som säljs under ett år. Lådviner är till stor del smak- och alkoholförstärkta
4457 viner från fabriker i Sverige. En dunk med dessa billiga lådviner har samma prispålägg per
4458 enhet som en vanlig flaska. Detta gör att lådviner alltid blir billigare per liter än vanliga
4459 flaskor av samma märke.

4460 Systembolaget har genomfört en mängd åtgärder genom åren som ökat tillgängligheten, men
4461 ändå inte ökat konsumtionen. Systembolaget har öppnat upp försäljningen på lördagar Och
4462 har även öppet fram till 20:00 på kvällarna. De har öppnat mängder med butiker i närheten av
4463 stormarknader. De har även öppnat upp flertalet ombud på landsbygden, vilket är allt från
4464 bilverkstäder, bokhandlare till matbutiker. Trots allt detta har inte försäljningen per invånare
4465 ökat. Att vi gick med i EU ökade inte vår konsumtion i Sverige heller trots generösa lagar
4466 kring införseln av alkohol. Utan allt, enligt systembolaget, visar på att konsumtionen av
4467 alkohol per invånare har minskat och fortsätter minska. Det är absolut positivt, men det visar
4468 även att ökad tillgänglighet inte ökar konsumtionen.

4469 Trenden är också att systembolaget stänger igen bolag som ligger i mindre orter till förmån
4470 för bolag i köpcentrum eller vid stormarknader, eftersom då ökar systembolagets
4471 försäljningsvolym. Det drabbar dock handeln i de mindre orterna väldigt hårt.

4472 Att vi driver på för gårdsförsäljning är ett positivt steg i rätt riktning. Men Systembolaget är
4473 en stor bromskloss för alla företag som vill sälja alkohol. Vi som är ett företagärvänligt parti
4474 bör driva på för alla företag i vårt land skall få sälja sina lagliga produkter, och inte begränsa
4475 det till att bara gälla dem som tillverkar alkoholprodukter. Våra importörer är nämligen även
4476 de seriösa företag som bör få en chans i vårt land.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4477 När Systembolaget tar in en ny produkt idag är det inte den bästa produkten de tar in, utan den
4478 produkt som matchar deras krav bäst. Detta gör att vi idag har mängder med
4479 kvalitetsprodukter som ej får säljas på en butikshylla i vårt land.
- 4480 Till sist kan man inte hävda att man har ett monopol om man säljer mindre än 50% av
4481 alkoholen som dricks i vårt land.
- 4482 Beslutsförslag:
- 4483 Kretsstyrelsen föreslår årsstämman att bifalla motionen.
- 4484 Kretsstämman beslutade att:
- 4485 bifalla motionen samt sända den tillsammans med kretsstyrelsens yttrande för behandling på
4486 Centerpartiets distrikts-och riksstämma.
- 4487 Heinrich Kaufmann, Sven Fritzson, Marita Arvidsson, Inga-Lill Bengtsson, Charlotte
4488 Wennerberg Liljeblad samt Sofie Sandell reserverade sig mot beslutet.
- 4489
- 4490 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 4491 att konkurrensutsätta systembolaget genom att införa ett licenssystem för privatägda butiker,
4492 som på samma villkor och krav som systembolaget idag har, får sälja alkoholprodukter.
- 4493 att det införs en alkoholmyndighet som kontrollerar att försäljningen sköts enligt lagar och
4494 regler.
- 4495 **Distriktets yttrande:**
- 4496 Centerpartiet Hallands distriktsstyrelsens yttrande
- 4497 Systembolagets monopol är en tradition i Sverige, men en förlegad sådan. Distriktsstyrelsen
4498 delar motionärernas argument om att Centerpartiet som liberalt och företagervänligt parti bör
4499 vara för avskaffandet av monopolet. Centerpartiet Halland biföll en motion om att avskaffa
4500 redan 2017 och under våren 2018 ställde riksdagen sig bakom att utreda gårdsförsäljning. Det
4501 är nu dags för Centerpartiet att ta det steget längre.
- 4502 Distriktsstyrelsen föreslår stämman
- 4503 att bifalla motionen i sin helhet.
- 4504 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:
- 4505 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag
- 4506 att instämma bifalla motionen i sin helhet
- 4507 Distriktsstyrelsen i Kronoberg föreslår stämman
- 4508 att bifalla motionen
- 4509 Centerpartiet Kronobergs årsstämmobeslut:
- 4510 att avslå motionen

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4511 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4512 7.76 Alkoholpolitik

4513 *Christian Ottosson, Huddinge, Michaela Haga, Österåker, Stockholms län*

4514

4515 Systembolaget har genom åren varit ett bra monopol som reglerat försäljningen av
4516 alkoholdrycker. Det är idag dock ett monopol som är satt ur funktion på grund av internet och
4517 handel via EU länder. Inte minst i södra Sverige har detta spelat ut sin roll med anledning av
4518 närheten till Danmark och Tyskland.

4519 Funktionen bakom monopolet har varit för att reglera försäljning, hålla ett bra sortiment, samt
4520 minska konsumtionen av alkoholhaltiga drycker. Vilket har fungerat förhållandevis bra
4521 genom åren.

4522 Utbudet hos Systembolagets är idag ca 2200 artiklar totalt sett. Enskilda butiker har flertalet
4523 av dessa produkter, medan majoriteten av butikerna inte är i närheten av detta antal. Enligt
4524 systembolaget själva är 15–25% av produkterna även slutsålda i genomsnitt. Dessa artiklar är
4525 i stort sett samma i varje butik i hela Sverige. Internationellt sett är detta antal ett väldigt lågt
4526 antal produkter på butikshyllor i ett land. Exempelvis ett land som Danmark har närmare 10
4527 000 artiklar på sina butikshyllor, och de anses ha ett litet och dåligt kvalitetsmässigt utbud.

4528 Systembolagets fokus är produkter som säljer bra. Framförallt lådviner vilket man enkelt ser i
4529 statistiken över vad som säljs under ett år. Lådviner är till stor del smak- och alkoholförstärkta
4530 viner från fabriker i Sverige. En dunk med dessa billiga lådviner har samma prispålägg per
4531 enhet som en vanlig flaska. Detta gör att lådviner alltid blir billigare per liter än vanliga
4532 flaskor av samma märke. Systembolaget har genomfört en mängd åtgärder genom åren som
4533 ökat tillgängligheten, men ändå inte ökat konsumtionen. Systembolaget har öppnat upp
4534 försäljningen på lördagar Och har även öppet fram till 20:00 på kvällarna. De har öppnat
4535 mängder med butiker i närheten av stormarknader. De har även öppnat upp flertalet ombud på
4536 landsbygden, vilket är allt från bilverkstäder, bokhandlare till matbutiker. Trots allt detta har
4537 inte försäljningen per invånare ökat. Att vi gick med i EU ökade inte vår konsumtion i Sverige
4538 heller trots generösa lagar kring införseln av alkohol. Utan allt, enligt systembolaget, visar på
4539 att konsumtionen av alkohol per invånare har minskat och fortsätter minska. Det är absolut
4540 positivt, men det visar även att ökad tillgänglighet inte ökar konsumtionen.

4541 Trenden är också att systembolaget stänger igen bolag som ligger i mindre orter till förmån
4542 för bolag i köpcentrum eller vid stormarknader, eftersom då ökar systembolagets
4543 försäljningsvolym. Det drabbar dock handeln i de mindre orterna väldigt hårt.

4544 Att vi driver på för gårdsförsäljning är ett positivt steg i rätt riktning. Men Systembolaget är
4545 en stor bromskloss för alla företag som vill sälja alkohol. Vi som ett företagärvänligt parti bör
4546 driva på för alla företag i vårt land att få sälja sina lagliga produkter och inte begränsa det till
4547 att bara gälla dem som tillverkar alkoholprodukter i vårt land är fel. Våra importörer är
4548 nämligen även de seriösa företag som bör få en chans i vårt land.

4549 När Systembolaget tar in en ny produkt idag är det inte den bästa produkten de tar in, utan den
4550 produkt som matchar deras krav bäst. Detta gör att vi idag har mängder med

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4551 kvalitetsprodukter som ej får säljas på en butikshylla i vårt land Till sist kan man inte hävda att
4552 man har ett monopol om man säljer mindre än 50% av alkoholen som dricks i vårt land.

4553

4554 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4555 att konkurrent utsätta systembolaget genom att införa ett licenssystem för privatägda butiker,
4556 som på samma villkor och krav som systembolaget idag har, får sälja alkoholprodukter.

4557 att det införs en alkoholmyndighet som kontrollerar att försäljningen sköts enligt lagar och
4558 regler.

4559

4560 **Distriktets yttrande:**

4561 1 Bifall

4562 2 ny att sats:.. Att det som förberedelse inför övergången särskilt utreds om tillsynsansvaret för
4563 detaljhandelsförsäljning av av alkohol förutom folköl ska 1) läggas på en nybildad statlig
4564 myndighet 2) tillföras de myndigheter som idag har tillsynsansvar enligt alkohollagen, dvs
4565 Folkhälsomyndigheten och/eller länsstyrelserna 3) tillföras kommunerna, som en
4566 komplettering av det tillsynsansvar kommunerna idag har för detaljhandeln av folköl 4) någon
4567 form av kombination av dessa tre alternativ och/eller en annan lösning. 2b. Att det också
4568 utreds om ovanstående utredningsresultat även ska innebära förändringar i kommunernas
4569 tillsynsansvar vad gäller detaljhandel av folköl.

4570

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4571 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4572 7.77 Alkoholpolitik

4573 *Wilhelmina Horn, Göteborg., Valentin Berner, Göteborg., Gustav Andersson, Göteborg &*

4574 *Victor Rundqvist, Halmstad*

4575

4576 Systembolaget har genom åren varit ett fungerande monopol som reglerat försäljningen av
4577 alkoholdrycker över hela Sverige. Det är idag ett monopol som kan ifrågasättas då handeln via
4578 internet och en större möjlighet för entreprenörer att bedriva en småskalig produktion av dessa
4579 typer av varor har fått ökad betydelse. Monopolets syfte har varit att reglera försäljning, hålla
4580 ett relativt brett sortiment av olika drycker samt att begränsa konsumtionen av alkoholhaltiga
4581 drycker.

4582 Utbudet hos Systembolaget är idag lågt i många konsumenters ögon. Detta på grund av
4583 influenser från andra länder genom handel och resor, samt från mängden företag som idag vill
4584 sälja sina produkter i butik i Sverige, något som de tyvärr inte får. Utbudet hos Systembolaget
4585 är idag ca 2600 produkter totalt sett. Enskilda butiker har flertalet av dessa produkter, medan
4586 majoriteten av butikerna inte är i närheten av detta antal. Enligt Systembolaget själva är i snitt
4587 15–25 % av produkterna även slutsålda. När detta tas i relation till att Systembolaget idag har
4588 12 000 artiklar i sitt beställningsregister, förstår man ganska enkelt att antalet artiklar redan är
4589 lågt. Om man drar det till sin spets är dessutom utbudet i andra länder mycket större eftersom
4590 allt man inte hittar i sin butik kan man enkelt beställa via nätet - och detta
4591 beställningssortiment omfattar då mycket fler varor än Systembolagets beställningssortiment.
4592 Systembolaget har en generellt sett bra kvalitet på sina produkter. Men för den som letar efter
4593 något bra vin som till exempel kostar över 300 kr per flaska, då är det extremt få butiker som
4594 ens har något sådant hemma.

4595 Systembolagets ansvar att minska alkoholkonsumtionen har försvunnit för länge sedan;
4596 numera står produkter i fokus som många har råd att köpa, av vilka Systembolaget köper in
4597 stora kvantiteter. Effekten härav är inte minskad alkoholkonsumtion utan snarare minskat
4598 intresse för kvalitet i samband med högre konsumtion av de billiga produkter som finns i
4599 mängder. Dessutom tas de produkter som få beställer bort från beställningssortimentet vilket
4600 gör det i stort sett omöjligt att få hem om man inte vill betala höga skatter för privatimport.

4601 Största problemet med Systembolaget är dock dess företagsbegränsande verksamhet. Idag är
4602 det extremt svårt att få in sin produkt i butiken. De 12 000 artiklarna på beställningslistan är
4603 inte i närheten av alla produkter som företag har som de skulle vilja sälja i butik i Sverige.
4604 Våra små mikrobryggerier får ofta slåss om en plats i butiken när Systembolaget bestämmer
4605 sig för att ta in någon mer produkt. Ofta kan det vara upp till 10–20 små bryggerier som
4606 konkurrerar om att få in sin produkt, får de ej in den måste de sälja till restauranger istället
4607 och även där är det svårt för dem att synas bland de stora märkena.

4608 Systembolaget är idag inget fungerande monopol. Det har ett litet utbud samt begränsar
4609 företagens möjligheter till försäljning av egentillverkade produkter eller via import från andra
4610 länder. Jag föreslår Centerpartiets riksstämman besluta att Systembolagets monopol tas bort
4611 och att privatägda butiker, genom ett licens/tillståndssystem, på samma sätt som när

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4612 avregleringen av apoteksmonopolet genomfördes, får möjlighet att sälja alkoholhaltiga
4613 drycker.
- 4614
- 4615 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 4616 att systembolagets alkoholmonopol avskaffas
- 4617
- 4618 **Distriktets yttrande:**
- 4619 Distriktsstyrelsens yttrande:
- 4620 En låg alkoholkonsumtion är bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem
4621 som våldsbrott och övergrepp. En stor internationell undersökning har visat att ett
4622 avskaffande av alkoholmonopolet riskerar att öka antalet alkoholrelaterade dödsfall till
4623 följd av sjukdom, olyckor och självmord. Det är därför bra att Systembolagets monopol
4624 är kvar då det blir lättare att hålla utbudet nere och svårare för minderåriga att köpa
4625 alkohol. Men ett försäljningsmonopol ställer höga krav på tillgänglighet och kvalitet.
4626 Det är viktigt att det statliga Systembolaget som monopolföretag tar ansvar för utbudet i
4627 hela landet och ett särskilt ansvar för att säkerställa att förutsättningarna för små
4628 bryggerier och andra hantverksmässiga dryckesproducenter är likvärdigt i hela landet. En
4629 fri marknad skulle sannolikt resultera i att fler dåliga alkoholprodukter kommer florerar på
4630 marknaden. Här kan Systembolaget spela roll och kräva att alkoholprodukter vad gäller
4631 innehåll bör varudeklaras avsevärt mycket bättre och tydligare inom EU än vad som är
4632 fallet idag.
- 4633 På Centerpartiets partistämma 2017 beslutades att Centerpartiet skall verka för att
4634 kommunerna skall få inflytande över nyetableringar av Systembolag och att det ska bli
4635 enklare för lanthandlare, som ofta är privatägda, att bli systembolagsombud.
- 4636 En motion med samma innehåll avslogs 2 maj 2018 efter Socialutskottets betänkande
4637 2017/18:SoU8. I detta betänkande föreslogs att Regeringen bör verka för att tillåta viss
4638 gårdsförsäljning av alkohol, som de själva producerar, under förutsättning att
4639 Systembolagets monopol kan bevaras. Gårdsförsäljning är en fråga som Centerpartiet
4640 drivit och det är positivt att det kommer att kunna prövas och utvärderas. Om det faller
4641 väl ut kan frågan av avreglering av systembolagen och en fri marknad väckas.
- 4642 Fördelarna med statens försäljningsmonopol av alkohol överväger dess nackdelar.
- 4643
- 4644 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
4645 Att avslå motionen
- 4646
- 4647 Yrkande
- 4648 Jakob Edshage föreslår distriktsstämman besluta:
4649 att bifalla motionen.
- 4650 Propositionsordning
- 4651 Ordförande ställer först propositioner på ärendets avslag mot Jakobs förslag.
- 4652 Distriktsstämman beslutar:
4653 att bifalla Jakob Edshages förslag, bifall till motionen.
- 4654

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4655 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4656 7.78 Alkoholpolitik

4657 *Gunvor Nygren, Urban Nilsson, Ann Nilsson, Sven Andersson och Jan-erick Hursti Jönköping*

4658

4659 Stryk kravet på ännu en utredning angående så kallad gårdsförsäljning av alkohol.

4660 Centerpartiet har klart uttalat att införande av så kallad gårdsförsäljning av alkohol inte får

4661 hota detaljhandelsmonopolet kring försäljning av alkoholhaltiga drycker. Sverige har tillåtits

4662 behålla detta monopol av folkhälsoskäl när vi gick med i EU, under förutsättning att

4663 monopolen verkar icke-diskriminerande och behandlar alla produkter rättvist. Den lokala

4664 försäljningen kan inte undantas. Införandet av så kallad gårdsförsäljning av alkohol skulle

4665 innebära att Sverige förlorar sin möjlighet att ha kvar Systembolagets detaljhandelsmonopol.

4666 Två statliga utredningar har kommit till denna slutsats. Att då tillsätta ytterligare en utredning

4667 blir bara en kostnad och är ett slöseri med skattemedel. Inför valet 2018 talade Centerpartiet

4668 liksom de flesta andra partier om vikten av trygghet i samhället. Enligt en rapport utförd av

4669 under ledning av Tim Stockwell vid Centre for Addictions Research of British Columbia visar

4670 att konsekvenserna av avskaffandet av alkoholmonopolet i Sverige skulle leda till 29 000 fler

4671 fall av misshandel per år och ytterligare 1 400 alkoholrelaterade dödsfall per år.

4672 Den som på allvar vill öka tryggheten och minska våldet i samhället måste se till att minska

4673 tillgängligheten på alkohol. Att uppenbart hota ett av våra skarpaste vapen mot lättillgänglig

4674 alkohol och därmed öka alkoholkonsumtionen är att svika vallöften.

4675

4676 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4677 att Centerpartiet stryker kravet på ännu en utredning angående så kallad gårdsförsäljning av

4678 alkohol

4679 samt att Centerpartiet medverkar till att sätta press på Systembolaget för att underlätta för

4680 lokala småproducenter att få tillgång till dess försäljningskanaler.

4681

4682 **Distriktets yttrande:**

4683 Distriktsstyrelsens yttrande

4684 Motionen om så kallad gårdsförsäljning av alkohol föreslår dels att stryka kravet på att utreda

4685 gårdsförsäljningen och dels att sätta press på Systembolaget att tillgängliggöra deras

4686 försäljningskanaler för småproducenter.

4687 Centerpartiet har sedan tidigare en uttalat ambitionen att införa gårdsförsäljning samtidigt som

4688 alkoholmonopolet bibehålls. Motionen baserar sin argumentation enbart ur ett

4689 folkhälsoperspektiv. Distriktsstyrelsen menar dock att gårdsförsäljning av alkohol behöver

4690 belysas även utifrån landsbygdsutveckling, besöksnäringens utveckling och friheten att bedriva

4691 näringsverksamhet. Även utifrån lika konkurrensförutsättningar inom den europeiska

4692 marknaden kan gårdsförsäljningsförbudet ses som problematiskt.

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

- 4693 Utöver det så är utredningen som motionärerna avser föreslagit i Januariöverenskommelsen
4694 med S, L och MP. Distriktsstyrelsen menar att utifrån det rådande parlamentariska läget att
4695 inte ändra på förslag som är upptagit i regeringsöverenskommelsen och därmed äventyra
4696 Sveriges regering.
- 4697 Styrelsen yrkar därför på att avslå första att-satsen i motionen. Att sätta press på
4698 Systembolaget att förenkla för småproducenter inom sin verksamhet är således ett bra förslag,
4699 oavsett en fortsatt utredning eller andra åtgärder i frågan. Distriktsstyrelsen förordar därför att
4700 bifalla den andra att-satsen i motionen.
- 4701

4702 Kommitté 7 - välfärd, socialfrågor, socialförsäkring, pensioner och jämställdhet

4703 7.79 Alkoholpolitik

4704 *My Pohl, CUF Storstockholm*

4705

4706 Systembolaget är ett monopol som ska hantera balansgången mellan att begränsa
4707 tillgängligheten till alkohol och ge god service. ”Denna ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte
4708 och begränsar alkoholens skadeverkningar, dels genom att privata vinstintressen i samband
4709 med detaljhandel utesluts, dels genom begränsning av tillgängligheten. [...] Bolagets uppdrag
4710 är att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja sprit, vin och starköl och att
4711 informera om alkoholens skadeverkningar.” (Ägaranvisning 23/5 2015) Detta monopol
4712 använder delar av intäkterna till att påverka svenskarnas opinion så att vi ska uppskatta
4713 Systembolaget. Därutöver finansierar Systembolaget genom Alkoholforskningsrådet, som
4714 enligt stadgarna primärt ska ägna sig åt ”(f)orskning av särskild betydelse för det
4715 förebyggande arbetet mot alkoholskadorna” En genomgång av vilka som har fått medel från
4716 Alkoholforskningsrådet visar att samma personer har fått medel vid upprepade tillfällen,
4717 vilket indikerar att konkurrensen om medlen kan vara begränsad. Enligt
4718 Ansvarsredovisningen 2018 avsatte Systembolaget 35 miljoner kronor till dotterbolaget IQ-
4719 initiativet AB och 10 miljoner kronor till Alkoholforskningsrådet. Hur mycket medel som i
4720 övrigt har satsats på opinionspåverkan framgår inte av redovisningen men det är troligt att det
4721 handlar om mer. Exempelvis nämns i redovisningen ”Genom Startskottet blev en ny film
4722 ”Saker vi gör av omtanke” som släpptes under våren 2018 och sändes på tv, bio och i digitala
4723 kanaler. Syftet med filmen var att påminna om att vi alla gör saker av omtanke för varandra.
4724 Och att ett sätt att visa omtanke är att ställa sig bakom idén med Systembolaget, eftersom
4725 forskning visar att ensamrätten bidrar till att färre människor far illa på grund av alkohol.
4726 ”Den forskning som refereras har beställts av Systembolaget och är därmed inte att betrakta
4727 som oberoende. Systembolaget går med vinst och har gjort så de senaste tio åren. Att en del
4728 av vinsten används till opinionspåverkan på kort och lång sikt uppmärksammas därmed föga,
4729 i synnerhet som redovisningen av hur medlen används är allt annat än detaljerad och tydlig.
4730 Ett exempel är att medlen till IQ ligger under not 10 i resultaträkningen ”Transaktioner med
4731 närstående” och att IQ på sin hemsida förvisso redovisar olika kampanjer som har genomförts
4732 men inte vad de har kostat.

4733

4734 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4735 att Systembolagets forskning inom Alkoholforskningsrådet upphör och att alkoholforskning
4736 bedrivs inom Fortes verksamhet tillsammans med och i konkurrens med andra hälsorelaterade
4737 frågor.

4738 att Systembolaget inte får ägna sig åt opinionsbildning

4739 att Systembolaget snarast fram till dess att opinionsbildningen upphör årligen redovisar tydligt
4740 och utförligt hur medel används för opinionsbildning.

4741

Kommitté 7

Välfärd, socialfrågor, socialförsäkringar, pensioner, jämställdhet

4742 **Distriktets yttrande:**

4743 Yttrande

4744 Förbundsstyrelsen instämmer med motionärens problemformulering. Systembolaget har
4745 använt sin marknadsföringsbudget för att opinionsbilda om sin egen existens. Detta anser
4746 förbundsstyrelsen bidrar till att svenskar har högt förtroende för systembolaget och tror att de
4747 som aktör har ett mycket högkvalitativt utbud, vilket de inte har. Dock kan det vara svårt ifall
4748 man från Systembolagets sida faktiskt förbjuds från att berätta om varför man existerar
4749 överhuvudtaget. Att berätta om idén bakom systembolaget och varför det existerar på ett
4750 neutralt sätt måste dock vara självklart. Detta för att kunna berätta ifall kunder och andra
4751 intressenter frågar. Förbundsstyrelsen anser att detta i viss mån kan anses som
4752 opinionsbildning men att denna bör rimligtvis fortsätta för att kunna svara på frågan om
4753 varför man finns och för att berätta om sin verksamhet. I syfte att vara transparent är detta
4754 också viktigt.

4755 När det kommer till alkoholforskning anser förbundsstyrelsen att det fortsatt ska bedrivas och
4756 att systembolaget själva inte är den bästa aktören att bedriva denna då självklara frågor om jäv
4757 kan uppkomma. Därför kan exempelvis Fortes eller Socialstyrelsen fortsatt bedriva denna typ
4758 av forskning. Förbundsstyrelsen anser dock att det är av största vikt att forskning inom
4759 alkoholområdet fortsätter på ett opartiskt och ärligt sätt. Detta för att man som individ ska
4760 kunna fatta välgrundade och välinformerade beslut om sitt eget alkoholintag.

4761 Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta

4762 att bifalla motionen med en egenformulerad att-sats

4763 att Centerpartiet verkar för att forskning kring alkohol sker helt fritt från Systembolagets
4764 påverkan eller finansiering.

4765 att Centerpartiet verkar för att Systembolaget endast informerar om sin verksamhet och sin
4766 verksamhetsidé på ett neutralt sätt.

4767

4768